

Ánasztázia Novih

Á madarak és a kö

Sambhala
Bölcse

Budapest
2026

Minden esemény és szereplő a szerző képzeletének szüleménye. A nevek, vezetéknév és tisztségek bármely egyezése élő vagy elhunyt személyek valós nevével, valamint a valóságban megtörtént eseményekkel a véletlen műve, és nem szándékos.

Az emberek olyanok, mint a madarak és a kövek. Egyeseknek elég egy utalás, egyetlen szó, hogy kissé feldobjuk őket a szellemi magasságokba. És ébredő önvalójukkal szárnyalni fognak a végtelen mindenség megismerése felé. És a többiek? A kő — az kő is marad.

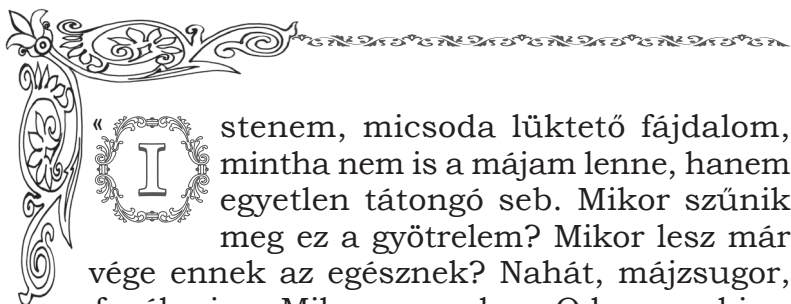
Tartalomjegyzék

Ügyelet	4
Minden olyan egyszerű	68
A madarak és a kő	101

ÜGYELET

„Istenem, micsoda lüktető fájdalom, mintha nem is a májam lenne, hanem egyetlen tátongó seb. Mikor szűnik meg ez a gyötrelmem? Mikor lesz már vége ennek az egésznek? Nahát, májzsugor, a fenébe is... Milyen rosszkor. Oda se neki, a halállal nem törődöm. Ezzel a csontos barátnővel már nemegyszer néztünk egymás szemébe. De a lányom... Be kell fejeznie az egyetemét. Ki segítene még neki ebben a rohadt életben? Nem, nem tehetem, nincs jogom meghalni!.. Ki kell bírnom három évet. Ha addig üt is a ménkü, ki kell bírnom. Semmi baj, semmi baj, tartani kell magam. Megvívunk még a Csontossal Rebrov testéért...»

A megszólaló telefon ismét visszarántotta Rebrovot a szürke hétköznapi valóságába. «Mi történik itt ma? Ilyen még soha nem volt... Igen, a világ fejvesztve rohan a szakadékba. Hogy is hagyhatná itt az ember a gyereket egyedül...»

— A tizenötös rendőrség ügyeletes, Rebrov őrnagy. Hallgatom...

Tizenkét óra telt el azóta, hogy az őrnagy átvette a huszonnégy órás ügyeletet a kerületi kapitányságon. A helyzet az utóbbi napokban rendkívül válságos volt. A kerületben már harmadik hónapja garázdálkodott egy újonnan alakult banda. Vak-

merő és kegyetlen tevékenységük rövid ideje alatt a bűnözők már több fegyveres rablótámadást követtek el. Az embereket megfélemlítette ezeknek a gazembereknek a gátlástalansága. A munkatársaknak szó szerint morzsánként kellett összeszedniük az információkat, mivel a lakosság nem szívesen lépett kapcsolatba a rendőrséggel.

Néhány sikeres rajtaütés után, megérezve a teljes büntetlenség ízét, a banda belejött a dologba. Tagjai megöltek egy nőt, egy helyi kereskedelmi bolt igazgatónőjét, miután kifinomult módszerekkel megkínózták. Ez betöltötte a poharat a kerület lakóinál (különösen azoknál, akik kereskedelemmel foglalkoztak) és a rendvédelmi szerveknél is. Bármilyen paradox is, éppen a bánat és a kétségbeesés egyesítette ideiglenesen a különböző területeken dolgozó embereket.

Az élet az élet. Különböző helyzetek adódnak benne, amikor mindenki a maga szemszögéből ítél, a pillanatnyilag kialakult egyéni világnézete szerint. De létezik egy bizonyos egyetemes emberi határvonal, amely láthatatlanul jelen van minden ember tudatalattijában. És azok, akik rászánják magukat, hogy átlépjék azt, nemcsak a környezetük haragját vonják magukra, hanem észrevétlenül elpusztítanak magukban minden értékeset.

Egy dolog a lélek gyengesége miatt elkövetett botlás után jótettekkel próbálni javítani, hogy megbékélést találjunk, elsősorban nem a külvilágban, hanem a belsőben. És egészen más dolog — szorosan bezárni a lelkiismeret zsaluit, ezt a fényes ablakot lelkünk templomában. Akkor van az, ahogy szláv őseink mondták: «...a vad gonoszság hatalmával lehűti a szívet, a harag ködével elhomályosítja a szemet, és az ember saját sötét

gondolatainak csapdájába esik, melyek rosszabbak a dühöngő tűznél, s belülről égetik el. Egyedül marad, mint holló az üszkös fán a nagy hamu közepén...»

A kapitányság szinte minden munkatársa már tizedik napja megerősített szolgálatban dolgozott, a gyilkosok felkutatásával foglalkozva. Természetesen, az emberek idegei pattanásig feszültek. Az ügyeleten folyamatosan csöngött a telefon. Fűlsikétítő hangja minden alkalommal, mint egy menyndörgés, megremegtette a jelenlévőket.

Rebrov őrnagy igyekezett pontosan és nyugodtan válaszolni, bár ez neki személy szerint nem kis erőfeszítésébe került. Teste szinte szétesett a szörnyű fájdalomtól. Hasogatott a feje, sajgott a mája, és a gyomra is komolyan rakoncátlankodott, éles fájdalommal reagálva minden feszültségre és izgalomra. Ez utóbbiból pedig volt bőven. A munkahelyi titáni nyomás mellett Rebrovnál konkrét egészségügyi problémák is jelentkeztek. A mája a legalkalmatlanabb időben «szólalt meg». Rebrov az utolsó pillanatig halogatta, azt gondolva, hogy majd elmúlik. De ahogy nálunk mondják: «amíg nem csap le a villám, a paraszt nem vet keresztet». Családja és kollégái előtt titkolva, egy igen erős fájdalomrohammal elment orvos barátjához. A megfelelő vizsgálatok után lesújtó diagnózist kapott: májsugorodás kezdett kialakulni. Hogy a mája miként viselkedik majd a közeljövőben — kiszámíthatatlan.

Rebrov számára ez nem csupán a sors csapása volt, hanem egy teljes kiütés. Nem félne annyira a haláltól, ha egyedül élne. De volt családja — felesége és lánya, a hozzá legközelebb álló emberek, akik megmaradtak neki a Földön, és akiknek az

életéért valamiféle megmagyarázhatatlan felelősséget érzett. Az őrnagy pedig az egyetlen családfenntartó volt. A felesége aligha tudott volna bárhol elhelyezkedni, mivel már négy éve asztmában szenvedett. A lánya a pedagógiai főiskolán tanult, ahol a tanulmányokért nem kevés pénzt kell fizetni. Így, Rebrov fizetése maradt a családi jövedelem egyetlen forrása. És annak ellenére, hogy az őrnagy már két évvel ezelőtt nyugdíjba mehetett volna a szolgálati ideje alapján, folytatta a munkát, hogy lehetővé tegye lányának a főiskola befejezését. Erre tessék! Megjött ez a «szerencse»...

Természetesen, a barátja a legjobb orvosokat ajánlotta neki, tanácsolta, hogy vegye komolyan az egészségét (mivel tovább halogatni nem lehet), feküdjön be a kórházba és kezeltesse magát. Így is van ez... Csakhogy a kezelés még a legszerényebb becslések szerint is meglehetősen drága volt. Legalábbis az őrnagynak egyértelműen nem állt módjában fedezni még ezeket a hatalmas kiadásokat. Természetes őszintesége és lelkiismeretessége nem engedte meg neki, hogy ilyen nagy összeget kérjen kölcsön a barátaitól. Hiszen, kevés barátja ugyanúgy, mint ő maga, fizetéstől fizetésig élt, próbálva kijönni a pénzéből. Nos, a barátja azon javaslatát, hogy zálogosítsa el vagy adja el az ingatlanát, Rebrov azonnal elvetette. Először is, ingatlanvagyonra mindössze egy két-szobás lakás volt, amelyre valamikor majdnem tizenöt évet várt. Másodszor pedig, nem vallott rá, hogy saját bőrének mentése érdekében megfossza szeretteit a fedéltől. Így, a választás Rebrov számára, a lelkiismerete mércéje szerint, egyszerű és szűkös volt: fittyet hányni minden orvosi jóslatra,

és megpróbálni bármi áron kihúzni még három évet, hogy a lánya befejezhesse a főiskolát. Azután pedig lesz, ami lesz... Úgy döntött, tűzön-vízen át húzza ezt a «hajóvontató kötelet» az utolsó leheletéig.

Miután rögzített egy újabb hívást a naplóba, Rebrov elővett egy algopyrin tablettát, hogy valahogy tompítsa a fájdalmat, amely folyamatosan emlékeztette a közelgő elkerülhetetlen végre. Bár a barátja ketanolt javasolt neki, de a ketanol sokkal többbe került, mint az algopyrin. Az őrnagy korábban is spórolt magán, úgy vélve, hogy jobb inkább édességgel kedveskedni a gyerekeknek. Most pedig végképp nem szándékozott költeni a «kopott burkolatára», ahogy az utóbbi időben a testét nevezni kezdte.

* * *

A rendőrkapitányság zsongott, akár egy méhkas. Mindenki gondterhelt arccal rohangált fel-alá. A tizedik napja tartó eredménytelen nyomozás a végéhez közeledett, ami az idegesség és a végletes ingerültség általános légkörét teremtette meg. Hiszen, a sürgős munka mellett párhuzamosan ott volt a szokásos, rutinszerű «mókuskerék» is.

Az előzetes letartóztatási cellába – vagy ahogy a munkatársak nevezték: a «majomházba» – újabb «ügyfeleket» hoztak: három drogot és egy koszos hajléktalant, akit már szinte az egész kapitányság ismert. Mindig őt hozták be, ha «égtek» a mutatók, mintha a környéken nem is létezett volna más hajléktalan. A munkatársak tréfásan Vaszjának nevezték a szerencsétlent, mivel bizonyos értelemben ő volt mindenben a bűnbak. Hol őt verték meg jobban az utcai huligánok a többi csöves-

nél, hol azon a padláson, ahol telelt, véletlenül kigyulladt a vezeték. És, természetesen, Vaszja minden oltási kísérlete ellenére épp őt vádolták meg a lakók gyűjtogatással. Máskor meg olyan véres eseményeknek volt véletlen tanúja, hogy az ember hátán felállt a szőr. Egyszóval, Vaszja örökké valami bajba keveredett.

Rebrov a tekintetével segédjét, Csmil főhadnagyot kereste. Az öt percre ugrott ki, hogy beszéljen egy ismerősével, de már jó fél órája eltűnt. Mivel nem találta Csmilt a helyén, az őrnagy odaadta a kulcsokat Kosztyuskin őrmesternek, a másik segédjének.

— Kosztyuskin, nyisd ki!

— Szia, Rebrov! — lépett be az ügyeletre Onyiscsenko nyomozó kapitány, aki az őrmesterrel együtt kísérte ezt a vidám társaságot. — Miért vagy ilyen borús? Hogy megy az élet?

— Á, semmi jó — legyintett az őrnagy.

— Hagyd már ezeket a sötét gondolatokat, nálunk mindenkinek «semmi jó» — vigyorgott a kapitány. — Hiszen, tudod: minden, ami jó ebben az életben, vagy törvénytelen, vagy erkölcstelen, vagy hízlal...

— Az biztos — értett egyet Rebrov, próbálva a fájdalomon keresztül valami mosolyfélét erőltetni az arcára. — Hol «ástad elő» ezeket a szépségeket?

— Képzeld, épp egy címet ellenőriztünk...

Onyiscsenko nem tudta befejezni a mondatot, mert az egyik drogos — akinek láthatóan teljesen elborult az elméje — hirtelen passzív «ügyfélből» rendkívül agresszívvá vált.

— Mindenki vigyázzba, barmok, mindenkit lelővök! — ordította teli torokból, majd káromkodni kezdett, és eszeveszett sebességgel rohángálni az

ügyeleten, felborítva a székeket, amik amúgy is alig álltak a szuvas lábaikon.

Rebrov és Onyiscsenko szinte azonnal reagáltak, kicsit később az őrmesterek is bekapcsolódtak. A drogost az egész csoportnak le kellett fognia, hogy megnyugodjon.

Ez idő alatt a másik két haver abszolút közönyvel figyelte a felfordulást. A hajléktalan pedig, látva a rendőrök feszült figyelmét a másik emberre, észrevétlenül leguggolt, és négykézláb sebesen az ajtó felé kezdett iszkolni. Azonban az ajtóban – az ő «személye» számára némileg rosszkor – megjelent Csmil főhadnagy, aki sietett a társai segítségére. Tekintélyes alakja, amely majdnem az egész ajtónyílást kitöltötte, a hajléktalant egy meglepett sikkantásra késztette. A szerencsétlen flótás a sebességéből nem veszítve hirtelen megfordult, és ugyanolyan ügyességgel, rekordidő alatt tette meg az utat visszafelé, ugyanabban a pózban. A cella mellett gyorsan függőlegesbe vágta magát, elfoglalva korábbi helyét a két drogos mellett. Fél szemmel óvatosan Csmilre sandított, szenvedő arcot vágott, és úgy bámulta az ügyeleti csetepatét, mintha mi sem történt volna. Rebrov segédjét alaposan felvidította ez a komédia. De nem volt idő erkölcsi prédikációra. A hadnagy nagy léptekkel, sietősen elhaladt a balszerencsés szökevény mellett, és csak az ujjával fenyegette meg, alig visszafojtva a mosolyát. Az meg értő módon, méltóságteljesen bólintott. Ezzel a környezet számára észrevétlen incidens le is zárult.

Valahogy megfékeztek az őrjöngő drogost. Az olyan hirtelen lanyhult le, amilyen hirtelen megvadult. Minden őrizetbe vettet bezártak a «majomházba». A férfiak, akik részt vettek ebben a kis

dulakodásban, még mindig az emóció gőzét eresztették ki.

— A fészkes fenébe, micsoda nap ez a mai — tiszta idegbaj! — méltatlankodott Onyiscsenko kapitány.

— Ivanyics, sosem olyan rossz a helyzet, hogy ne lehetne még rosszabb — kuncogott Csmil.

— Pfuj, pfuj, pfuj!.. A tarka macska vigye el a nyelvedet! — válaszolt hadarva a kapitány. — Így is egész nap úgy rohangáltunk, mint a hajszolt kutyák... Az emberek tényleg megkergültek, úton-útfélen ilyen cirkuszt rendeznek.

— Biztos a Hold fordult rossz irányba. Nézz csak ki az ablakon: egy nagy, kerek, teli s...

A férfiak felnevettek.

— Hát az biztos, hogy teljes s... Ma kilenc hívásból négyszer üresben mentünk ki. A nép már minden neszre összerezzen.

— Nos, bemondták a televízióban... Így hát a nép éber.

— Bárcsak a tanúk lennének ilyen éberek! Itt megölik a tulajdonost a saját boltjában, és senki nem látott, nem hallott semmit! Így is felemészt a munka... Képzeljétek, a «vendég betolakodók», a fenébe is, megint megjelentek nálunk...

— Csak ők hiányoztak még — mondta keserűen Rebrov.

— Hát, ez az — bólintott a kapitány. — És milyen élet ez? Ilyen aprócska havi fizetésért ilyen hatalmas napi fejfájás!

— Ivanyics, optimistának kell lenni — jelentette ki a főhadnagy.

— Fiatal vagy még, nem szagoltál bele az életbe. Az optimista az egy volt pesszimista, akinek a

zsebe tele van pénzzel, a gyomra kitűnően működik, a felesége pedig elutazott vidékre.

A férfiak ismét felnevettek.

— Valahogy ez a Csmil ma gyanúsan vidám. Rebrov, te nem találod úgy? — kérdezte mosolyogva Onyiscsenko.

— Á, ez az ismerőssel való találkozás után van így — válaszolt titokzatos mosollyal az őrnagy.

— Ismerőssel?! — Onyiscsenko szeme pajkos fénnel csillant meg. — Láttam én azt az «ismerőset» itt a lépcsőn! Ott olyan formák vannak — ne tudd meg! Olyan keblek, olyan «hold»...

— Na, jól van már — mondta elégedett vigyorral Csmil. — Lehet, hogy ez szerelem volt, első látásra.

— Ühüm, hányadik is? — kérdezte gúnyosan Onyiscsenko. — Meg kellene nőszülnöd, mert az első látásra való szerelem nálad már krónikus kötőhártya-gyulladásá válik.

— Mivé, mivé? — kérdezett vissza a hadnagy.

— Szembetegséggé.

— Mi van, Ivanyics, irigykedsz, mi? Egyébként minden ember szabadnak és egyenlőnek születik — majd egy kis szünet után Csmil huncutsággal a hangjában hozzátette: — De némelyek azután megnőszülnek.

— No, hát ez mindig így van! — legyintett Onyiscsenko kapitány, és az ügyeleten ismét elfojtott nevetés hallatszott.

* * *

A munkanap a végéhez közeledett. Valóban, rendkívül feszült és nehéz nap volt ez, mind a városlakók, mind a rendőrei számára. A gonoszság, amelyet az új banda tevékenysége szült, úgy dagadt, mint a kelt tészta. Egyre nagyobb félelmet

okozott az emberekben, és mágnesként vonzotta magához a legrosszabbat. A betolakodó «vendégek» mellett az utcákon megjelent egy csoport ittas tinédzser is, akik kollektív erejüket próbálták fitogtatni a járőkelők előtt. Megszaporodtak a háztartási vitákból eredő bűncselekmények is. Az emberek mintha elveszítették volna valódi arcukat, megadva magukat lényük negatív oldalának.

Éjfélhez közeledve a kerületi kapitányság érezhetően kiürült. Csak az operatív csoport és az ügyeletesek maradtak. A nap folyamán felgyülemlett fáradtság álomba döntötte az embereket. Csmil főhadnagy töprengve járkált fel-alá, majd megállt a «majomház» előtt. Onnan az alvó «lakók» halk szuszogása hallatszott. Elégedetten konstataálva a nyugodt helyzetet, a főhadnagy ismét beleült a régi, kopott fotelba, amely örökségként maradt az ügyeletre a volt vörös sarokból. Lábaik felrakta az egyetlen, többé-kevésbé ép székre. Miután így elhelyezkedett, elővett egy régi újságot, és összeszedett arcot vágott, próbálva elmélyedni az információk lényegében. Ám fél óra elteltével az újság már békésen emelkedett és süllyedt a főhadnagy fojtott horkolásától.

Kosztyuskin őrmester az asztal mellett ülve próbált küzdeni az álommal. De a fiatal szervezet megtette a magáét. Szemhéjai ólomsúlyúvá váltak. Így szenderült el ifjonti álomba, gondtalanul az öklére hajtva az arcát. Csak amikor megszólalt a telefon, akkor zökkenve riadtak fel mindketten. Ám, mivel nem láttak idegen feletttest, ismét visszamerültek az édes bódulatba.

Egyedül Rebrov ült a posztján éberén. A fájdalom nem eresztette a testét. Az algopyrin ideiglenesen tompította, de nem szabadította meg tőle

teljesen. Ilyen hosszan tartó fájdalomrohamai még soha nem voltak az őrnagynak. A teste mintha idegenné vált volna, és nem kis erőfeszítésbe került mozgásra bírni. Feleslegesen megmozdulni sem volt kedve. Ellenben, a tudata... Az lázasan, teljes gőzzel dolgozott, és egyfajta belső elemzést végzett az eddigi életéről. Mindez, a tudatnak a szervezettől való sajátos elidegenedésében történt, a tompa, lüktető fájdalom ködös fátylán keresztül.

Rebrov sehogy sem tudott megnyugodni az utolsó hívás után. «Mi történt az emberekkel? Mi történt a világgal? Mintha mindenki elállatiasodott, elgonoszkodott volna... Még ez a banya is... Csak nem rájött az álmatlanság? Így is nagy a feszültség, ő meg kitalálta, hogy éjfélkor tart előadást telefonon arról, «milyen silány ma a rendőrség»... Kritizálni mindenki tud! Jönnének csak ide, és dolgoznának emberi hulladék takarítói-ként! A tisztos polgárok a századrészét sem látják annak a mocsoknak, amivel a rendőröknek nap mint nap dolguk van... Jobban tennék, ha többet foglalkoznának a gyermekeik és unokáik nevelésével, ahelyett, hogy átkokat szórnának. Ott vannak a tinédzserek, magukra hagyva! Balhéznak, lövik magukat csak úgy, unalomból és semmittevésből, példát véve a «menő haverjaikról». A psziché meg gyorsan törlik... Egy kis «füves cigivel» kezdik, hogy ne tűnjenek «lúzernek» a barátaik előtt, aztán észre sem veszik, és máris teljesen függővé válnak ettől a «mocsoktól». Egy adagért a kábítószeres a tulajdon anyját is eladná! Amikor pedig őrizetbe veszed a tinédzsereket, a szülők váltig állítják, hogy «az én fiam nem olyan», «minden ok nélkül vitték be». Te meg, mint egy hülye, magyarázkodsz, próbálsz felnyitni a szemüket a

valós tényekre és a közeli, örömtelen jövőjükre. Kérdem én, mi a fenének kell ez nekem? Így sem fenékgig tejfel az élet...

Ott van a vezetőség, akik ostorozzák a fajtánkat a gyenge felderítési mutatók miatt. De honnan is lenne bünygyi felderítés, ha a rendőrség pusztá lelkesedésből dolgozik? A Belügyminisztérium költségvetését szinte minden évben megnyirbálják a törvényhozók. Gyakorlatilag, szétverték a járőrszolgálatot. Pedig, régebben éppen annak köszönhetően derítették fel «forró nyomon» az utcai bűncselekmények nagy részét. A testület-től egyre gyakrabban szerelnek le a tapasztalt munkatársak ugyanazon pénzhiány miatt, kiábrándulva mindenből és mindenkiből. És hová vezetett ez? Semmi jóra. Sok szolgálat szakmai magva tulajdonképpen megsemmisült, a kiváló szakemberek helyét tapasztalatlan fiatalok vetették át, akiknek jó felének nincs is felsőfokú végzettsége. És ugyan milyen ösztönzőjük van most ezeknek a fiataloknak? Tiszti becsület, tisztesség, méltóság, mint az én időmben? Nem. Most a fő ösztönző a hatalomvágy és a könnyű pénzszerzés. A törvény mögé bújva, lelkiismeret-furdalás nélkül fosztogatják az állampolgárokat, ráadásul, még pofátlanok is — Rebrov a békésen szunyókáló Kosztyuskinra és Csmilre nézett. — Nem mindenki, persze, de a jelentős többség. Honnan is lenne bizalma a népnek, akinek az érdekeit, tulajdonképpen, a rendőrség «hivatott védeni»?

Az őrnagy megmasszírozta a szemhéját és a homlokát, hogy valahogy enyhítse ezt a tompa fájdalmat.

«Másrésről a srácokat is meg lehet érteni — tűnődött tovább. — Eltartandó családjuk van.

Kinek van kedve a hátsóját a golyók elé tenni, és naponta koptatni az idegeit ebben a mocsokban ilyen alamizsna fizetésért? Ez egyszerűen egy ördögi kör... Én meg itt ülök a telefonnál, mint egy bűnbak, és hallgatom a rendszerrel szembeni összes panaszt...»

Rebrov hirtelen ismét élesen érezte a helyiség maró szagát, pontosan úgy, mint azon a napon, amikor először lépett be az ügyeletre. A veríték, a dohányfüst és a dohos levegő fanyar, éles, jellegzetes szaga, amely az ilyen intézmények sajátja... Nem lehetett megszabadulni tőle. Átitatta az embert és a ruháját a szagával, és mint egy bélyeg, mindenütt elkísérte, tudatva a környezettel az adott egyén szolgálati helyét. Kezdetben, amikor az ügyeleten dolgozott, Rebrov sokáig nem tudta megszokni. De aztán még a létezéséről is elfeledkezett. És most ez a szag ismét megütötte az orrát, mintha valaki egy nyitott ammóniás üveget tartott volna az őrnagy orra alá. Rebrov sietve kiment a folyosóra, kinyitotta a bejárat ajtó zárját, és kilépett a lépcsőre.

Késő ősz volt, és már meglehetősen hűvös idő járt. De az őrnagynak tetszett a frissítő levegő nedvessége és üdesége. «Mi ez az új módi? — háborodott fel magában, némileg magához térve a hirtelen légszomjtól. — Csak ez hiányzott még a fejemre... Na, nyugalom, Rebrov, nyugalom...»

Az őrnagy elővett egy cigarettát, rágyújtott, próbálva megnyugtatni az utóbbi időben megviselt idegeit. Gondolatai azonban tolakodóan kapaszkodtak egymásba a létezés értelméről szóló logikus eszmefuttatások valamilyen láthatatlan spirálján.

«Igen... az élet elrepült, mint egy szikra ebből a gyufából. Még lángra sem lobbant, és máris kialszik valamilyen felsőbb akarat fuvallatára... Felsőbb?! – csodálkozott el saját magán Rebrov. – Talán megöregedtem? Hiszen, még nem is vagyok olyan korú...»

«Nahát, micsoda paradoxon: a test szétesik, mint egy roskatag aggastyáné, belül pedig olyan érzésed van, mintha tele lennél erővel, mint fiatal korodban... Fiatalság... Eh, aranyidők voltak! Semmi fojtogató gond, csak fényes álmok és szilárd hit a szebb jövőben. Az első igazi szerelem... Igen, az volt valóban életem legszebb része...»

Az őrnagy felidézte, hogyan álmodozott a sereg után arról, hogy felvételizik az Irodalmi Intézetbe. Az orosz nyelvvel és az irodalommal már az iskolapad óta nem volt gondja. De katonatársa és barátja, Szerjoga, akivel együtt sorozták be őket ugyanabból a városból, megkérte, hogy segítsen neki bejutni a jogi karra. Rebrov tréfából vele együtt adta be az iratait. A vizsgán sikeresen megírta a fogalmazást kettőjük helyett. Történelemből valahogy kimásztak. Az angolt – nem kevés kalamajka árán, de – letették. Szerencsére a tanárnő, egy fiatal hölgy, méltányolta a helyzetüket. Így, szinte viccből, Rebrov is bejutott a barátjával együtt a jogra. Jogásznak lenni már akkoriban is rangot jelentett. A fiatalokat olyan filmekben nevelték, amelyek a tiszték becsületét, méltóságát, bátorságát és hősiességét dicsőítették. Rebrovot, akárcsak a barátját, magával ragadta ez a romantika, és hasonlítani akart kedvenc hőseire.

Később azonban, amikor munkába álltak, a romantikus ifjonti hév némileg alábbhagyott a

valósággal való ütközés során. A barátja szinte azonnal leszerelt a testülettől, Rebrov viszont maradt, hogy «hazája népének szükségleteit» szolgálja. Merre nem járt: a szabálysértési osztályon, a nyomozóknál... És becsületessége, valamint szókimondása miatt gyakorlatilag mindenütt állandó konfliktusai voltak a vezetéssel. Aztán magához vette az osztályára a bűnügyi nyomozók főnöke, egy hasonlóan becsületes, régi vágású ember. Az operatív munkában Rebrov majdnem tizennégy évet húzott le. Mi mindent nem látott ezalatt, mi mindennel nem kellett szembenéznie...

Az őrnagy emlékezetében felmerült az utolsó nagy konfliktus, ami után a felső vezetés kirakta az operatívok közül, ráadásul még egy megrovást is rásóztak «előljárókkal szembeni durva viselkedés» miatt. A dolog pedig úgy történt: két évig nyomoztak egy kétszeresen büntetett alvilági figura után, akihez számos helyi bűncselekmény szála vezetett. De nehéz volt rábizonyítani a bűnrészes-séget, mivel sikerült ezeket a tetteket mások kezével végrehajtania, így ő formailag «tisztán» maradt a törvény előtt. Mégis, egy napon hibázott. A nyomozóknak gyakorlatilag négy napon át kellett a nyomában és a társai nyomában lenniük. Ennek a megfeszített munkának köszönhetően sikerült megakadályozniuk egy gyilkosságot. A bűnbanda elfogásakor Rebrov két társa súlyosan megsebesült. Végül, azonban, a munkájukat «semmivé tették». Az egész szervezést magára vállalta a bűncsoport egyik tagja, a fő gyanúsítottat pedig «bizonyítékok hiányában» szabadlábra helyezték. Ráadásul, a bűnösségét alátámasztó legfőbb dokumentumok titokzatos módon eltűntek az aktából. Két év hiábavaló munka, megsebesült

bajtársak... És mi értelme? Rebrov kötelességének érezte, hogy igazságot szolgáltatson a felső vezetés irodáiban, ahonnan — tulajdonképpen — az a «különös parancs» érkezett, hogy engedjék el a fő gyanúsítottat. Ennek eredményeként Rebrovot botrány közepette kirúgták a nyomozóktól, és még a múltbéli érdemei, valamint a bűnügyis főnök közbenjárása sem segítettek. Minden, amit az akkori főnöke tenni tudott érte, az volt, hogy elhelyezte a város egyik távoli kerületének ügyeletére, és elsimította az incidenst.

Rebrov a lelke mélyén a mai napig sértettnek érezte magát. A magas rangú vezetést elvileg hidegen hagyták az érdemei, az, hogy ő és a társai az életüket kockáztatták, amíg a főnökök a meleg irodákban ültek, és az is, hogy Rebrov alaposan tönkretette az egészségét ebben a munkában. Itt az eredmény — a májzsugor. Ezt a betegséget a nyomozók betegségének is nevezhetnénk. És nincs ebben semmi meglepő. Minden nap egy-egy súlyos stressz, hullák, vér... Melyik normális szervezet bírná ezt ki? Így hát, marad a vodka az ellazuláshoz, hogy legalább egy kicsit kiszakadjon az ember az elhúzódó sokkos állapotból.

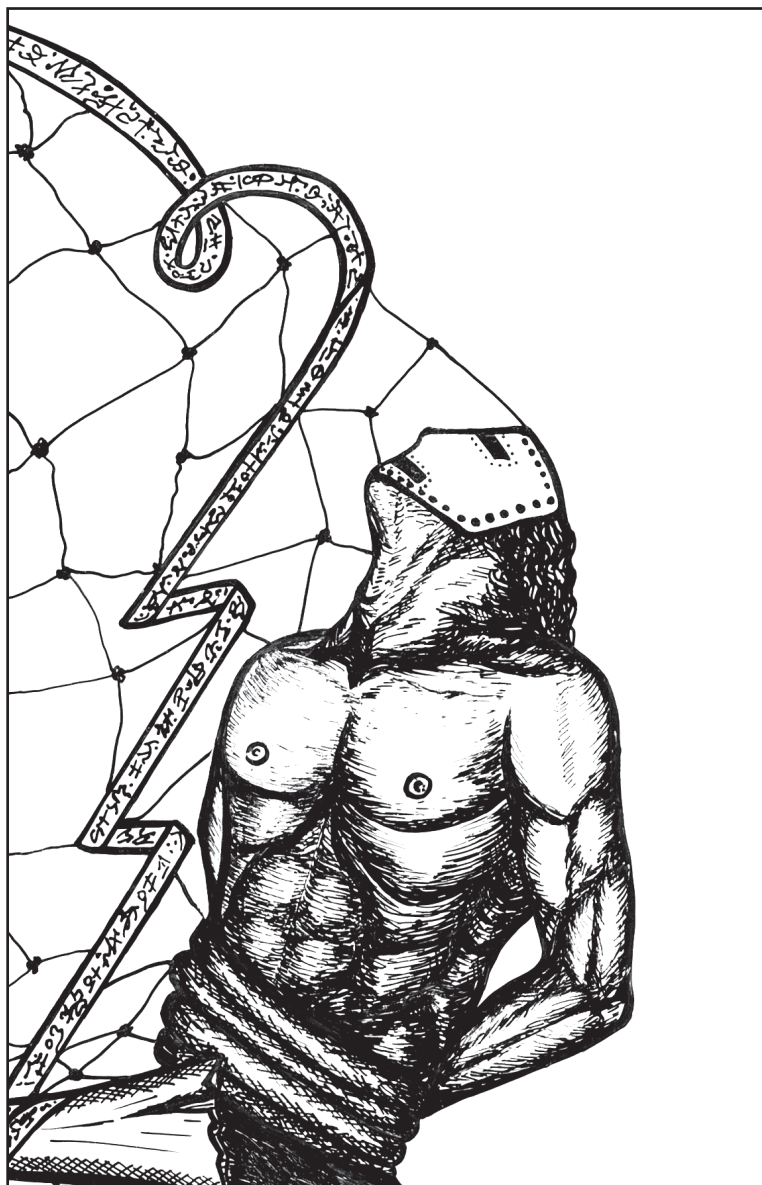
Az őrnagy lázasan kereste egész szolgálati munkájában, amelyre élete nagy részét áldozta, legalább valami értelmet. «Hogyan éltem le az életem? Mindig az igazságért harcoltam... Kit csukattam le az igazi banditák közül? Senkit! Azok, akiket le kellett volna csukni, most ott ülnek a képviselői székekben, a városvezetésben, vagy «tiszteletre méltó emberekké» váltak. Pedig ők valódi bűnözők! És kiket csuktak le? Akit azon kaptak, hogy ellopta a szomszéd tyúkját? Vagy a szomszéd talicskáját? Vagy egy rönköt a bányából? Hiszen

ezek éhségükben bűnöztek, vagy részegen csináltak hülyeséget! Azokat csukták le, akiknek nincs pénzük kiváltani magukat. Az igazi banditák meg fűtyülnek a mi akcióinkra! Fizetett egy kenőpénzt, és az ügyet lezárták. Jobb lenne, ha hivatalos tarifákat szabnának ki, és hadd tegyék az emberek, amit akarnak... Minek akkor a golyók elé állni, kockáztatni az életet? Kupleráj...»

Annak ellenére, hogy a friss levegő élénkítően hatott, Rebrov újra felidegesítette magát. A gondolatok gubanca ismét nehéz töprengéseket tekert fel, amelyeket már ezerszer átgondolt, és amelyeket szinte lyukasra koptatott a gyűlölet és a harag. Az őrnagy elnyomta a csikket, úgy taposva el a lábával, mintha az lenne a felelős mindenért, ami Rebrov életében történt. Belépve az épületbe, ismét bezárta maga mögött az ajtót, és a munkahelyére ment. Az undorító szag, bár már tompábban, de még mindig ingerelte a dohos levegőjével, mintha ez magának a rendvédelmi rendszernek a dohos szaga lett volna.

Az ügyeleten halkan horkoltak. Csmil főhadnagy fél szemmel kipillantott, felmérte a helyzetet, majd ismét álomba merült. Az őrnagy odalépett a békésen szunyókáló «majomházhoz». «Hm, behoztak egy csövest, a drogosokat... Mindig ugyanazok az arcok. Mutatókat produkálni?! Ezeken keresztül? Milyen ostoba dolog... Hiszen, mindenki pontosan érti, hogy a civilizációnak ezek a 'hulladékaik' csupán következményei a körülöttünk zajló rendetlenségnek. Az ok pedig azokban rejlik, akik ezeket a 'hulladékokat' lelkiismeret-furdalás nélkül termelik. És mindenki hallgat, mindenki a saját bőrét félti. Honnan lenne ebben az országban igazság? És kinek kellenek egyáltalán az igaz-

Részlet Anasztázia Novih
«Ki vagy te?» című rajzából

ság védelmezői, ha ilyen dolgok történnek körülötünk? Biztosan nem a saját időmbe születtem...

Eh, élet, élet... Ki talált ki téged ilyennek? Álmodozol, tervezel fiatalkorodban valamit, aztán belekeveredsz a legváratlanabb dologba, és egész életedben abban kapálózol. Ha jobban belegondolok, ez az egész nem is az enyém. Csak azért dolgoztam itt egész életemben, mert így alakult. Meg aztán el kellett tartani a családot. Gondoltam, na majd nyugdíjasként megvalósítom az irodalmi álmaimat, ha a lányom befejezi az egyetemet... Erre tessék — májzsugor... Kiderül, hogy az élet már véget is ér. És mit sikerült megtennem abból, amit a lelkem akart? Semmit. Ostobaság azt hinni, hogy van még időd. Ha van is, az csak itt és most van. És nagyon ésszerűen kell kihasználni, nem szalasztva el ezeknek a felbecsülhetetlen életpillanatoknak egyetlen esélyét sem.»

«Ki tudja, egyáltalán miért születtem a Földre... Hogy folytassam a nemzetséget? De egy gyerek alig tizennyolc év alatt felnő. És azután? Unokák, öregség... Minden az ivadékokról való gondoskodás valamilyen örült körforgása, akárcsak bármelyik állatnál. Akkor miben különbözik tőle az ember? A gondolkodás képességében? De miről gondolkodjon? Hogyan rendezze be a hajlékát, hogyan nemzzen utódokat, hogyan etesse meg és állítsa lábra őket? Úgy tűnik, az ember csak annyiban különbözik az állattól, hogy az mindent ösztönösen tesz, az ember pedig ugyanazt, de megfontoltan? Az élet alapján úgy tűnik, így van. De miért akarunk akkor belül valami többet, valami olyat, ami túlmutat ezen az évszázadok óta meghúzott zárt körön? Az utódlás, igen, az csodálatos. De egyedül születesz, ennek az életnek

a katlanában is gyakorlatilag egyedül fősz (mivel a rokonok mégiscsak valamilyen külső ösztönzők és a saját életplatformod támogatásai), és végül egyedül halsz meg, átélve ezt a jelenséget ismét csak a saját, belső szinteden. Hiszen, lényegében senki sem ismeri sem a gondolataidat, sem a valódi megéléseidet, sem az igazi életedet az agyadban lévő valamennyi »video« és »audio« megjelenítésével, a valóságérzékelés képeivel együtt. Akkor miért van szüksége a természetnek a belső információk, az egyén gondolatainak ezen felhalmozására? Hiszen, ez rajtad kívül egyetlen élőlénynek sem kell. Mi rejlik a természet e titkának mélyén? Ha a gyerekeket tizennyolc évig neveled (és még akkor sem érted néha, kit neveltél fel, mivel egyes gondolataik és tetteik számodra áthatolhatatlan rejtélyek maradnak), akkor a belső állapotod »nevelésére«, vagy inkább mondjuk úgy, »felhalmozására« az egész tudatos életedet rászánod, a kora gyermekkortól kezdve egészen az utolsó földi napodig. Akkor hát mi az értelme? Miért kapjuk a nehézségek és szenvedések ezen fokozatait? Miért ajándékoz meg a tovatűnő fiatalság a belső boldogságnak olyan pillanataival, amelyek után életed végéig vágyakozol? Mi az emberi lét valódi alapja? Ki vagyok én végül is? Csupán egy test lennék? Egyértelműen nem. Miért mozdul ez a csont- és folyadékzsák csakis az akaratom ereje által? Az enyém által? De akkor ki vagyok én, ha a test fájdalomtól függetlenül gondolkodom? Egyáltalán mi a fájdalom? Ki vagyok én?!»

Az ilyen váratlanul rátörő, lelke mélyéig hatoló új gondolatoktól Rebrov még össze is rezzent. Kicsit megrázta a fejét. Ezen az éjszakán való-

ban valami szokatlan történt vele, ami még soha. Tudata hozzászokott, hogy a kérdésekre logikus, kimerítő eszmefuttatásokkal válaszoljon. Itt viszont olyan, első látásra egyszerűnek tűnő, de ugyanakkor hihetetlenül összetett, valami mélyen személyeset érintő kérdéseket tett fel önmagának, hogy az elméje a megszokott nyomozói logikájával egyszerűen túlpörgött a válaszkérés okozta túlterheléstől. Rebrov ismét megrázta a fejét, naivan azt hívén, hogy így megszabadulhat ezektől a gondolatoktól. De azok nemhogy nem tűntek el, hanem fokozták támadásukat, versengve összezsapva a mindennapi lét megszokott komor gondolataival. Eközben a teste folyamatosan fájdalommal jelezte a komoly rendellenességeket. Ebben a szörnyű állapotban érte az őrnagyot a következő telefonhívás hajnali három órakor. Rebrov felvette a kagylót, és fáradt hangon gépiesen válaszolt:

— A tizenötös rendőrőrs ügyelete, Rebrov őrnagy...

A kagylóban egy női hang hadart. Szokásos jelenség — részeg balhé. Valakinek az elhúzóódó születésnapja a mértéktelen alkoholtól boxringgé változtatta a lakást. Megkezdődött a véres leszámolás... Rebrov belső vonalon kapcsolta az ügyeletet operatív csoportot. Kis idő múlva belépett az ügyeletre Onyiscsenko kapitány, álmos arccal.

— Na, és ki az, aki ott a másnaposságtól meg az éhségtől betörte valaki fejét hajnali háromkor? — kérdezte a szemét dörzsölve.

— Ott van — mutatott Rebrov.

A kapitány futólag elolvasta a bejegyzést.

— Nem semmi, egészen a kerület másik végébe kell elzarándokolni! Eh, nehéz a mi dolgunk...

Onyiscsenko a népűjság alatt szunyókáló Csmilre nézett, elmosolyodott, és halkán odalopózott hozzá.

— Század, ébresztő! Csmil főhadnagy, két soron kívüli szolgálat! — vezényelt hangosan.

Az álmos Csmil ösztönösen pattant vigyázzba, miközben az ép szék nagy döbbenettel csattant a padlón, és véletlenül lesöpörte az éjjeliszekrényről a csikkekkel teli hamutartót. De azonnal magához tért. Vele együtt ugrott fel ijedtében Kosztyuskin őrmester is.

— A fészkes fenébe, Onyiscsenko! Egyszer még gyermektelenné teszel — mormogta elégedetlenül Csmil.

— Miért lennél gyermektelen? — csodálkozott nevetve a kapitány.

— Miért, miért... — utánozta őt Csmil. — Csak úgy... Tudod te, hogyan hat ez a pszichére...

— Á-á-á... — húzta el Onyiscsenko, majd hozzátette: — Nos, hát »a hatalom visszaélés nélkül elveszíti vonzerejét«. Nem a te szavaid ezek?

— De igen, ezt úgy hívják, hogy »ösztökélés nélkül a mesemondó is elbóbiskol«.

Az ügyelet kissé megélénkült. Amíg Onyiscsenko Csmillel beszélt, megérkezett még két nyomozó és a sofőr.

— Na, mi indultunk — mondta a kapitány, kilépve az ügyeletről.

— Sok szerencsét — válaszolt Rebrov.

Az operatív csoport távozása után Csmil úgy dülöngélt a helyiségben, mint a téli álmából felkeltett medve. A szék darabjait rugdosva morgott az orra alatt:

— Ez az Onyiscsenko... «maga nem eszik, és másnak sem ad». Ilyenkor elrontani az álmomat, a gazfickó...

— Ül a pulthoz, én addig főzök egy kávé — mondta Rebrov a főhadnagyra nézve.

Csmil abbahagyta a «tevékenységét», és nehézkesen leült az asztalhoz, körbenézve, kin tölthetné ki a mérgét. Rebrov egyértelműen nem volt alkalmas erre a célra. Magasabb rangú volt, meg amúgy is rendes fickó, mindig emberségesen bánt vele, nem úgy, mint az az Onyiscsenko. Csmil végigpásztázta a helyiséget. «Benézzek a majomházba?» — gondolta, megállítva tekintetét a cellán. De ekkor belépett az ügyeletre Kosztyuskin, aki a vécén volt. Csmil pedig kiválasztotta magának az ideális célpontot a «gőz» kieresztésére. Fenyegető arcot vágott, és kihasználva, hogy Rebrov átment a másik szobába, hatalmas hangon megszólalt:

— Kosztyuskin őrmester, miért van szemét a munkahelyen? — mutatott az ujjával a földön heverő csikkekre, és megparancsolta: — Azonnal fogd a seprűt, és takarítsd ki a területet!

— Miért pont én? Talán én dobáltam szét őket? — válaszolt neki Kosztyuskin hasonlóan követelőző hangnemben.

Csmilnek majdnem elállt a szava a csodálkozástól.

— Na, milyen ez a mai ifjúság! Hogy beszélsz te, a tarka macska vigye el, egy előljáróval?!

— Jól van már, Csmil! Miért támadsz le? Te borítottad fel, te is seperd fel.

— Mit mondtál, mit?!

A főhadnagy lassan emelkedni kezdett az asztal mögül. Látna tiszteletet parancsoló alakját,

Kosztyuskin valahogy összezsugorodott, mivel ő maga nem büszkélkedhetett különösebb izomzattal. Így, amikor Csmil fenyegetően felegyenesedett teljes, vállas termetével, az őrmester nem kísérte tovább a sorsot: vigyázzba vágta magát, és tisztelgett.

— Értettem! Fogom a seprűt és kitakarítom a területet!

Ezzel azonnal el is viharzott a szeme elől a szükséges «tisztító» szerszámért. Csmil elégedetten csettintett a nyelvével, majd visszahuppant a helyére, és az orra alatt elmormogta:

— Na, ugye...

Mire Rebrov mindhármuknak kihozta a kávé, a főhadnagy épp kiiktató előadást tartott Kosztyuskinnak arról, hogyan kell a parancsokat teljesíteni a rendőrségnél. Kosztyuskin eközben az utolsó csikkeket söpörte össze, barátságtalanul sandítva Csmilre.

— Á, takarításba fogtatok? Ügyesek vagytok! — dicsérte meg őket Rebrov. — Na, jól van, harapjunk valamit.

Az őrnagy elővett egy nagy szendvicset, amit a felesége készített neki gondosan, és három részre vágta. — Tessék, kínáljátok meg magatokat.

A forró kávé kortyolgatva Csmil agresszív hangneme is megenyhült.

— Az biztos, a kávé... — az órájára nézett — ...hajnali három húszkor tiszta mennyei élvezet! Kosztyuskin, becsüld meg ifjúságod pillanatait! Hol ihatnál még ilyen kávé hajnali háromkor, ott azoknak az egzotikus egyedeknek a szomszédságában — bökött Csminy a «majomház» felé —, ilyen sajátos aroma-keverékekkel fűszerezve?

Rebrov halványan elmosolyodott, már előre sejtve, mire akar kilyukadni Csminy. Az pedig folytatta a hangulatkeltést:

— Képzeld el, ott ülsz és iszod a feketekávét egy ilyen komor éjszakán (kár, hogy nem péntek tizenharmadika van), a sötét-sötét felhők közül előbukkanó telihold fényénél, amikor a vámpírok és farkasemberek hosszas vonításukkal borzolják a várost...

Ebben a pillanatban a közelben valóban felvonított egy kutya. Kosztyuskin majdnem kiejtette a csészét a kezéből. Kifelé azonban ennyit mondott:

— Persze, most majd mesélsz a vámpírokról... Elfelejtettem elhozni otthonról a kétfülű sapkát, hogy kevesebb marhaságot tudj a fülemre akasztani.

— Én?! Marhaságot?! Soha! Itt van Rebrov, ő megmondhatja — és baljós hangon folytatta: — Két hónappal ezelőtt itt nem messze, a szomszédos faluban, egy vámpír halt meg nagyon különös körülmények között. Ljukának hívták. Látnod kellett volna a házat, de főleg azt a kis fészert... Biztosan szörnyethaltál volna a félelemtől! Még a tapasztalt operatívok sem tudtak aludni két hétig a jelenetek után, minduntalan ez a Ljuka kísértett nekik. Képzeld el egy hatalmas vágóasztalt, vért, beleket, bűzt, tíz megnyúzott tetem lógott ott...

Kosztyuskind, akire már hatott a történet, félrenyelte a kávét. Köhögni kezdett, és kirohant a mosdóba.

— Eh — legyintett Csmil. — Gyenge gyerek!

— Hát, a tíz tetemmel azért kicsit túllőttél a célon — jegyezte meg Rebrov. — Ott egy is bőven elég volt az élményhez.

— Csak az idegeit akartam borzolni — ütötte el tréfával Csmil.

Ekkor éles, fülsiketítő telefoncsörgés harsant fel. Csmil és Rebrov egyszerre rezzentek össze.

— Igen, barátom, az idegeink már nekünk is tönkrementek! — mondta Rebrov ezen a reakción elmosolyodva, és felvette a kagylót.

— A tizenötös rendőrőrs ügyeletese, Rebrov őrnagy.

— Jöjjenek gyorsan — hallatszott a telefonban egy idős asszony remegő hangja. — Ott... ott... lövések... valami történik, egy gyerek sír...

— Pillanat. Mondja meg a vezetéknevét, keresztnévét, apai nevét, a címét...

Az anyóka akadozva beszélt, izgatottan és folyton azt ismételve, hogy a fal túloldalán történt valami, sír a gyerek, és sürgősen jönni kell. Az idős asszony szorongása valamilyen ismeretlen szinten átragadt Rebrovra is. Belül elszorult valami. De az őrnagy igyekezett nyugodt maradni, miközben minden részletet tisztázott a helyzettel kapcsolatban. Így írta elő az utasítás. Bár pontosan tudta, mennyire ostobának és képtelennek tűnhetnek a kérdései a vonal túlsó végén. Az ember sokkos állapotban van, ő meg a nevét kérdezzeti. De, másrészről, valakinek meg kell őriznie a nyugalmát, hogy józanul és világosan tudjon gondolkodni, bármilyen pattanásig feszült is a helyzet. Hiszen, a pánik mindig csak ront az amúgy is nehéz állapotban.

Körülbelül két perc múlva az őrnagy végre tisztázta az ügy lényegét. A szomszédok telefonáltak egy kétlakásos családi házból. Az öreg házaspár arra ébredt, hogy lövésekhez hasonló zajokat hallottak. Aztán a fal túloldalán zaj támadt,

valami dulakodás, gyerekkialtás. Felhívták a kapitányságot.

Rebrov megerőltette az emlékezetét. A megadott cím ismerősnek tűnt. És akkor beugrott... Persze, amikor Rebrov még nyomozó volt, az útjai keresztezték a ház tulajdonosáét. Derék ember, akkoriban polgárőr volt, segített a nyomozóknak elkapni egy dörzsölt bűnözőt. Mostanra magánvállalkozó lett. A feleségével, egy tíz év körüli fiával és idős édesanyjával él. A feleségével együtt árulnak a ruhapiacon. Nem élnek sem szegényen, sem gazdagon. Megkeresik a magukét. A pasas nem iszik, nem dohányzik. Valami baj van az egészségével, talán fekély... Nem, ha ittás balhé lenne is, az biztos nem ebben a házban történik.

Rebrov gyanút fogott. Egy bizonytalan, megmagyarázhatatlan nyugtalanság növekedett benne, mint a lavina. «Nem, itt valami nem stimmel, ott valami valóban komoly dolog történt. Sürgősen hívni kell az operatív csoportot. Állj...» Az operatívok elmentek a kerület másik végébe. Rebrov számolt — mire értesíti őket, mire odaérnek, túl késő lehet. Túl késő!!! Rebrov maga sem tudta, miért volt olyan biztos benne, hogy a nyomozók nem fognak odaérni időben. Valamilyen tudatalatti szinten érezte, hogy most és gyorsan kell cselekedni. Az őrnagy felpattant a helyéről, és a szomszéd szobába sietett a kabátjáért.

— Kit hozott már megint a rossz... — Csmil nem tudta befejezni, félúton megállva félbeszakította Rebrov.

— Figyelj, Csmil, sürgősen közöld az operatív csoporttal a felírt címet. Azonnal induljanak oda, amint tudnak!

Érezve a helyzet súlyát, Csmil megkérdezte:

— De mi történt?

— Egy anyóka lövéseket hallott. A fal túloldalán, úgy tűnik, harc folyik... Ez a ház két sarokra van innen... Van kedved felfrissülni egy kis futással? — próbálta többé-kevésbé nyugodtan mondani Rebrov, de nem sok sikerrel.

— Hát, bármikor benne vagyok — mondta zavartan Csmil a vállát vonogatva. — De mi lesz a kapitánysággal?

Ekkor az ügyeletre belépett az őrmester.

— Na, jó kis vicceitek vannak éjszaka! — mondta nevetve Kosztyuskin, aki az egész jelenetet ugratásnak vélte.

— Figyelj, Kosztyuskin, maradj a telefonnál. Csmil, hívd az operatívokat!

Rebrov sietett a ruhájáért. Csmil elkezdte hívni az ügyeletes operatív csoportot.

— Mi történt? — ijedt meg Kosztyuskin.

— A rendőrségen nem mindig alszanak éjszaka, néha dolgoznak is ott — szúrta oda a főhadnagy. — Mit bámulsz? Teljesítsd a parancsot!

Kapcsolta az operatív csoportot és elmagyarázta a helyzetet.

— Én meg itt maradok egyedül?! — esett le végre Kosztyuskinnak, és elkerekedett a szeme. — Ez nem szabályos!

— Miért lennél egyedül? Nézd, mennyi beszélgetőpartnered van! — bökött dühösen Csmil a «majomház» felé, miközben felkapta a kabátját. — Egyik jobb, mint a másik.

— Ez a szabályzat szerint nem megengedett! — próbálta hisztérikusan leplezni félelmét Kosztyuskin.

— Ide figyelj, te nyápic! — Csmil megragadta az őrmestert a hajtókéjánál fogva, és jól megrázta. —

Csak azt hajtogatod: «nem szabad, nem szabad». Tekintsd rendkívüli helyzetnek. Értetted?! Rebrovval mindjárt visszajövünk. Üljj itt veszteg, nem lesz semmi bajod. Mit félsz, mint egy asszony?!

Az utolsó mondat kijózanítóan hatott Kosztyuskinra. Ekkor megjelent a felöltözött Rebrov.

— Na, gyerünk — vezényelt, miközben menet közben ellenőrizte a szolgálati fegyverét. — Kosztyuskin, zárd be utánunk.

— Talán fel kellene hívnom a vezetőséget, ha rendkívüli helyzet van? — mormogta zavartan az őrmester.

— Majd én felhívlak téged! — fenyegette meg Csmil. — Minek zavarni az embereket feleslegesen hajnali fél négykor? Lehet, hogy ott minden rendben van, csak félrehallották... Megnézzük és visszajövünk. Világos?!

— Világos — mormogta beletörődve Kosztyuskin.

— Nem hallom!

— Értettem! — jelentette az őrmester.

— No, ez már más tészta — jelentette ki elégedetten Csmil.

— Hagyd már a hülyéskedést! Gyerünk gyorsan — sürgette a főhadnagyot Rebrov.

* * *

Az utcán meglehetősen hideg volt. Szűrös északi szél fújt. A földet enyhén megmarta a fagy. Sehol egy lélek. Rebrov és Csmil a szürke kilencszintesek alvó negyedén keresztül futottak. Dobogásuk kongva vert visszhangot a környéken, ám aligha hallotta bárki is. Az ablakokban már rég kialudtak a fények, a lakosság békésen szendergett a hajnal előtti órában a meleg ágyakban, édes álmokat kergetve.

Csmil vágtatott elől, és még arra is volt érkezése, hogy beszélgessen az őrnaggal.

— Ne aggódj már ennyire! Lehet, hogy az anyóka csak képzelődött. Vagy a fiatalok mulatnak, petárdáztak egyet. Én is voltam fiatal, átestem ezen.

— Ühüm... neked beszélhet az ember... te «vénember» — préselte ki magából az őrnagy zihálva.

Rebrov némileg lemaradt. Igyekezett olyan gyorsan futni, amennyire csak tőle telt. A teste szinte szétesett a szörnyű fájdalomtól, minden zökkenés égető nyilallásként hatolt a májába. Lábaik ólomsúlyúnak érezte. Fülében zúgás, fejében köd ült. Rebrov mégis folytatta ezt a számára kimerítő futást, mintha nem két utcányi távolságot, hanem az egész életével felérő távot kellene leküzdenie.

Csmil hátranézett. Látva Rebrovot, és azt, mekkora erőfeszítésbe kerül ennek az embernek a távolság leküzdése, elszorult a szíve. A főhadnagy lassított, és az őrnagy mellé szegődött.

— Figyelj, minek rohanunk, mint a tűzoltók?! Menjünk inkább gyalogolva. Lehet, hogy az anyókának csak rémálma volt, mi meg itt loholunk hozzá randira hajnali fél négykor, mint az idioták! — majd tréfásan hozzátette: — Mik vagyunk mi, valami gerontofilok? Én a magam részéről a hagyományos orientáció híve vagyok.

— Előre!.. — hörgött Rebrov.

— Ha előre, hát előre... én nem ellenkezem — folytatta Csmil nem kevés iróniával a hangjában. — Na, legyen! Azt mondják, az életben mindent ki kell próbálni... Figyelj, mi lenne, ha én egyedül szaladnék előre az anyókához? Kipuhatólnám, mi a helyzet. Te meg várd meg a kapitányságon, amíg tisztázzuk vele a viszonyunkat...

— Nem fenékig... tejfel... — próbált Rebrov is tréfával válaszolni, miközben fuldoklott a gyors futástól.

Végül, a kilencszintesek negyede elmaradt mögöttük. Megkezdődtek a magánszektor kusza labirintusai.

— Merre mész, Csmil? — szólt utána Rebrov.

— Hiszen az utca arra van! — bökött a főhadnagy.

— Nem... erre — intett az őrnagy, és az élre állva mutatta az utat.

A lábdobogásra felriadt kutyák szűnni nem akaró ugatásba kezdtek az egész környéken. Végre feltűnt a keresett utca, az utolsó sarokház az útkereszteződésnél. Rebrov a kertkapuhoz futott, és megállva szinte ránehezedett, próbálva levegőhöz jutni. Csmil is kétrét görnyedt, kezével a térdére támaszkodva próbálta visszanyerni a lélegzetét.

— Téged... aztán nem lehet leahagyni — mondta nehezen zihálva.

Csmil felemelte tekintetét a gyanúsán elcsendesedett őrnagyra. Rebrov földbe gyökerezett lábbal állt, visszatartott lélegzettel bámult valahová az udvar mélyére. Ha nem emelte volna fel a kezét «Vigyázz!» jelzéssel, Csmil azt hitte volna, hogy meghalt. A ház oldalsó és elülső ablakában — szemmel láthatóan ugyanabban a szobában — égett a lámpa. A függöny mögött árnyak villantak.

Rebrov halkán kinyitotta a kaput, és Csmillel együtt belépett az udvarra. Nem messze egy dögölt kutya feküdt egy kis sötét tócsában. Csmil leguggolt, és ujjával megérintette a ragacsos folyadékot. «Vér» — bólíntott megerősítve.

— Kerüld meg balról — suttogta az őrnagy az oldalsó ablakra mutatva.

Csminy ismét bólintott. Meghajolva, rövid vágágokkal a melléképületek mentén, pillanatok alatt elérte a kerítést, amely az udvart választotta el a ház melletti kis virágoskerttől, ahová az oldalsó ablak nézett. Tekintélyes alakja ellenére a főhadnagy szinte némán ugrott át a kerítésen, és elnyelte a sötétség.

Rebrov letörölte a verejtéket a homlokáról. Elővette a pisztolyát a tokjából, kibiztosította, és az ajtóhoz lépett. Szíve hevesen vert a mellkasában, dobogása az egész testében visszhangzott. Légzése szapora volt. Kezei remegtek a gyors futástól és a nagy feszültségtől. A torka kiszáradt. Megfogta a kilincset, és finoman maga felé húzta. Könnyen engedett — az ajtó nem volt zárva. Rebrov a lehető legóvatosabban résnyire nyitotta, és némán belépett a házba. A sötétben szinte tapogatózva haladt előre, amikor valami puhába ütközött; óvatosan leguggolt. A következő szoba ajtaja alól kiszűrődő halvány fénysugárban egy idős nő karját pillantotta meg. Megtapintotta a pulzusát. Nem volt keringése, de a teste még meleg volt. «Nyilván az asszony fogta fel az első ütést — villant át Rebrov agyán. — Ráadásul, nem is olyan régen...» Az őrnagy átlépett a holttesten, szorosabban markolva a pisztolyt, és nesztelenül elindult a fénycsík irányába.

A következő ajtóhoz érve ismét lassan maga felé nyitotta azt. Ez a szoba átjáró volt. Balra, a szomszédos helyiségben égett a villany. Pontosan onnan hallatszott a gyereksírás. Férfihangok durván követelték a pénzt. Tompa ütések és nyöszörgés hallatszott. Rebrov leereszkedett az ajtó-

nyílásnál, és óvatosan betekintett. Két fegyveres, fekete maszkos rabló verte a padlón fekvő, megkötözött házigazdát, követelve, hogy árulja el, hol a pénz. Egyikük vállán gépfegyver lógott, a másik egy pisztolyt szorongatott a kezében. A harmadik támadó balra állt egy fejszével, és társai ténykedését figyelte. Mögötte egy kisfiú volt a radiátorhoz kötözve az ablak mellett. Panaszosan sírt, szemét szorosan lehunyta a félelemtől. Jobbra a kanapén egy asszony feküdt, ruhaszárító kötéllel megkötözve, a szájában pecekkel.

Rebrov lázasan próbálta kitalálni a következő lépést. De ekkor az egyik támadó, akinél a gépfegyver volt, hajánál fogva megragadta a gazdát, és a gyerekekre mutatva elkiáltotta magát: «Nézd csak, te mocskok!» Bólintott a társának, az pedig magasba emelte a fejszét a gyerek törékeny teste felett. A fiú fülsiketítően visítani kezdett...

Rebrovban mintha valami kisült volna. Gondolkodás nélkül rontott be a szobába, szabványos felszólításokat kiabálva, miközben a saját hangját sem hallotta. Egyetlen gondolat lüktetett eszeveszetten a fejében: bármi áron megmenteni a gyereket. Abban a pillanatban úgy érezte, mintha egy éles, perzselő fénysugár hatolna belé hátulról, a tarkójánál. Valósággal felrobbant a testében, bizsergést keltve, mint egy hatalmas elektromos kisülés után. Ettől a pillanattól kezdve Rebrov számára megváltozott az egész érzékelés. A gondolatok eltűntek. Világosság és abszolút nyugalom szállta meg. Az idő mintha lelassult volna.

Látta a feléje irányított pisztolycsövet, de nem érzett félelmet. Csak tisztánlátás és hideg számítás maradt. Látása szokatlanul élessé vált, és

tisztán rögzítette, ahogy a golyó elhagyja a rabló fegyverének csövét. Rebrov gépiesen elhajtotta a fejét, kikerülve a golyó pályáját. És csak azután látta a tüzet kicsapni a fekete, kerek nyílásból.

Tekintete az ellenfél jobb vállára esett. Különös, de Rebrov nem látott sem ruhát, sem bőrt, csak a golyótól szétrobbanó vállizületet. Önkéntelenül meghúzta a ravaszt. A következő pillanatban a golyó pontosan a szeme által kijelölt célpontba fűrődött. Szinte automatikusan cselekedve, Rebrov a korához képest hihetetlen ugrással vetődött a fejszés bandita felé, és bal lábbal olyan ütést mért annak mellkasára, mintha egész életében harcművészeteket tanult volna. Az illető nagy erővel vágódott a falnak. Aztán mint egy labda, visszapattant onnan, a padlóra roskadt, és kiejtette kezéből a fejszét.

Rebrov kissé jobbra fordította a fejét. A harmadik támadó, elengedve a férfi haját, már emelkedett fel, és a gépfegyver csövét az őrnagyra irányította. Rebrov gyorsan, könnyedén és összehangoltan cselekedett, mintha évekig gyakorolta volna ezeket a mozdulatokat a tökéletességig. Jobb lábával oldalra és lefelé rúgta a fegyvert, a padlóhoz szorítva azt. A mozdulatot folytatva, félig guggolva, fordulásból, egész testének erejével mért hatalmas ütést bal könyökével a bandita füle mögé. Az eszméletlenül dőlt el, egyenesen a házigazdára zuhanva. Rebrov átvette a pisztolyt a bal kezébe, a jobbal pedig emelni kezdte a gépfegyvert. Ebben a pillanatban perifériás látásával valami különöset észlelt.

Az őrnagy odafordította a fejét. Az átjáró szoba mélyén, az ajtónyílásnál, ahol még egy másodperccel azelőtt ő maga állt, egy áttetsző, fénylő alakot látott. Vonásai egyre élesebbé és tisztábbá váltak,

végül egy gyönyörű arc öltött alakot. Tekintete akadálytalanul hatolt a lélekbe, fényével bevilágítva annak legrejtettebb mélységeit is. Rebrov érezte, hogy nem bírja elviselni e tekintet erejét, de elszakadni sem tudott annak elragadóan kellemes és jóságos vonzásától, amely megörvendeztette a szívét.

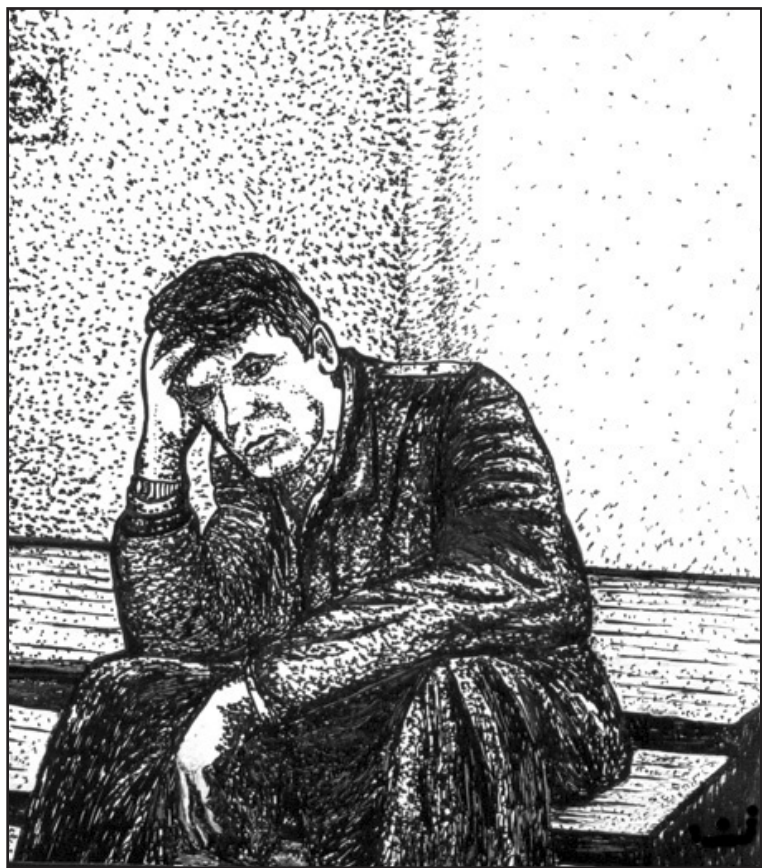
Azonban egy másodperccel később, Rebrov kimondhatatlan ámulatára, a perifériás látása úgy működött, mintha közvetlen közlőről nézné az oldalt zajló eseményeket. Rebrov a legapróbb részletekig látta, ahogy az üveg szilánkokra robban, ahogy egy fadarab repül be a szobába, kiverve a keretet, majd nyomában Csmil főhadnagy robusztus alakja ront be. Elcsodálkozva a látásnak ezen a szokatlan tulajdonságán, az őrnagy nehezen szakította el tekintetét a fénylő arctól, és az ablakra nézett, amely — bármilyen különös is — épnek bizonyult. De a következő pillanatban az üveg darabokra tört, és a kép, amelyet Rebrov agya rögzített, pontról pontra megisméltődött a valóságban. Csmil úgy rontott be a szobába, mint a forgósél. De látva az ép és sértetlen őrnagyot, valamint a körülötte fekvő bűnözőket, megtorpant, kissé meghökkenve. Gyorsan felocsúdva kábultságából, a főhadnagy nekilátott megkötözni a banditák kezét.

Rebrov továbbra is megőrizte az abszolút nyugalom állapotát. Ismét az átjáró szoba felé pillantott, amely a leginkább vonzotta a tekintetét. De a szoba már üres volt, elnyelő sötétség tátongott benne. Csak egy enyhe, szétoszló fény távolodott lágyan, megcsillanva a folyosóról. Rebrov gondolkodás nélkül elindult utána.

Minden lépéssel egyre erősebben változtak meg a világ körvonalai. Minél messzebb került Rebrov az erős fénytől, annál inkább fókuszálódott és szűkült össze körülötte a tér. Belépve a folyosó sötétjébe, mintha egy lassan forgó alagútba merült volna. A kerek «falak» és a «padló» valamilyen amorf állapotban voltak. Pontosabban a «falak» és a «padló» fogalmak Rebrov múltjából származtak. Most valami olyasmit látott, mint a különféle konfigurációjú és halvány fényű atomok és molekulák halmazai, amelyek mintha élők lennének, úgy változtatták alakjukat, megismételve lépteinek lenyomatát. Rebrov keze szabadon hatolt át e massa «falaiba». Bár a keze már egyáltalán nem kéz volt, hanem színes energiák áramló folyama, amelyet ugyanolyan apró részecskék burkolata fogott össze, mint a «falak» és a «padló» esetében.

Maga előtt szokatlanul csoportosult atomokat és molekulákat látott, keveredve a kialvó energiák szétoszló fényével. «Az anyóka» — villant át az agyán. Enyhe derengés vette körül a testet. A fej területén, pontosan középen, aranyárgás-vörös fénnel lüktetett egy kis kocsonyás massa. A test felett egy apró, vakítóan fényes gömb lebegett. Rebrov valahogy értette, hogy ez az energiaköteg és a lüktető kocsonyás csomó egy egész alkotnak, amely a testi burokból lévő ember lényegét teszi ki. Úgy tűnt számára, hogy ez a parányi, ragyogó Valami a legigazibb élő, örök lény. Érezte magán annak láthatatlan tekintetét, feszültségét és valami lélekbe markoló vágyakozást. És megértette őt, szavak nélkül megértette. «Mindenki él, mindenki él» — mondta magában az őrnagy. A lény mintha felfogta volna gondolatait. Puha, hihetetlenül meleg színekben kezdett ragyogni, átvíve

Anasztázia Novih
rajza: «Rebrov órnagy»

ezeket az árnyalatokat a kocsonyás csomóra is, és Rebrov lelkében hasonló megnyugtató-megbékélő érzést hagyott. És ekkor Rebrovot megszállta a felismerés. Tisztán megértette: a halál, mint olyan, nem létezik!

Ez a felfedezés lenyűgözte őt, kaput nyitva egy eddig ismeretlen, de a valóságnál is valóságosabb világra, az örökkévalóság világára, teljesen új értelemmel töltve meg a létezést. Az utcára érve Rebrov egy látszólag ismerős, de ugyanakkor teljesen más világba került. Töltött részecskék áramlata mosta a testét egy egészen érzékelhető, élő erő hullámával, amelyet emberi nyelven «szélnek» hívnak. Ezek a részecskék behatoltak a testi burokbá, és energiájukkal telítették a többi részecskét, amelyek láncreakcióban adták tovább erejüket a többinek, frissesség és életerő érzetét keltve az egész szervezetben.

A világ egyáltalán nem sötét tónusú volt. Az élet különös fényében játszott, amit Rebrov korábban abszolút nem vett észre. Minden körülötte ezer színben ragyogott. És nem volt itt megkülönböztetés élő és élettelen objektumok között. Minden a maga módján élő volt: mozogtak, egyesültek, az árnyalatok megismételhetetlen skáláját hozva létre, majd különálló lüktető színekre váltak szét, szokatlanul alakítva át állapotait...

Megrendülve a látottaktól, Rebrov leült a lépcső szélére. És csak ekkor vette észre, hogy valamilyen szokatlan módon kezdett látni, pontosan úgy, mint egy kaméleon. Látóköre jelentősen kitágult. Fejének elfordítása nélkül szemlélte gyakorlatilag mindazt, ami fent, lent, hátul és oldalt volt. Csak egy apró sáv maradt láthatatlan hátul, alul. E terület szemrevételezéséhez kissé el kellett fordí-

tania a fejét. Rebrov nem értette, mi történt a látásával. Behúnyta a szemét, a kezével is eltakarta. Azonban annak ellenére, hogy a szemhéjai zárva maradtak, Rebrov — bármilyen különös is — látta a saját kezét, az ujjait a szemhéján. Sőt, mindent látott, ami körülötte történt, mintha egyáltalán nem létezett volna semmiféle akadály.

Rebrov döbbenten kapta el kezét az arcától, és meredt rá. Ekkor azonban látásának újabb ámulatba ejtő képességei tárultak fel előtte. Minél erősebben összpontosította figyelmét az ujj hegyére, annál mélyebbre hatolt a tekintete, sokszorosára nagyítva a látott térfogatot, akár egy nagyító alatt. Bár, eközben Rebrov érezte, hogy a kezét ugyanabban a távolságban tartja a szemétől. A legapróbb részletekig látta ujjainak mintázatát, mint különös labirintusokat. Kanyargós vidékre emlékeztettek, amelyet egyenetlen árkok és lapos dombok szabdaltak fel. E titokzatos domborzat alatt egy másik, láthatatlan világ rejtőzött. Rózsaszín massa ölelte körül a hajlékony, kékes csövecskék elágazó torkolatait. Ezek intenzíven lüktettek, hatalmas belső nyomás alatt hajtva végig szövevényes járataikon a vörös folyadék sebes áramlását. De ebben a hihetetlenül élő világban is létezett egy még finomabb világ. Rebrovot ettől a mélységes összpontosítástól még a hányinger is kerülni kezdte. Gépiesen elkapta tekintetét az ujjáról, és látása ismét fókuszálatlanná vált, visszahelyezve ujját a megszokott formák keretei közé.

Próbálva némileg magához térni, Rebrov a hangokra irányította figyelmét. De itt is egyedülálló jelenséggel szembesült. Nem úgy hallotta a hangokat, mint általában, hanem valóságosan érezte

azokat az egész testével. Nem leplezett kíváncsisággal kezdte kutatni szervezete új lehetőségeit. Először a kutyák ugatását érezte meg. Ezek a hullámok pontosan olyanok voltak, mint egy élő, önálló erő, saját energiataralékkal. Megszületve és egy igen rövid életutat bejárva, rezgéseikkel megváltoztatták a környező teret. Rebrov érezte, ahogy a rugalmas hullámok a testének ütköznek, mint a tengeri rónaság egymás után hömpölygő hullámai; ahogy átmossák őt, mint a sebes áramlás a víz alatti követ. Megérezte a többi, finomabb zajt és ezen energiák életerejét.

Rebrov lelkesen kezdett a különböző érzetekre összpontosítani. Ekkor feltárult előtte a mindenség egy egészen megdöbbentő képe. A környező tér összes színes árnyalata nem volt más, mint különféle hullámok különféle energiái. Sőt, minden élő és élettelen objektum éppen olyan energiáreszecskekből állt, amelyek specifikus hullámokat gerjesztettek. Lenyűgöző volt sokszínűségük és kölcsönhatásuk. A hullámok különböző erő és energia hordozói voltak, saját egyéni sebességgel mozogtak, felerősítették egymást a térben találkozva, visszaverődtek vagy elnyelődtek, más energiává alakulva át. Mindezt a pompát figyelve Rebrov váratlanul egy újabb megrázó felfedezést tett: ez az élet nem szűnt meg! Ebben nem létezett a «halál» fogalma. Az energiák, amelyek az élet lényegét alkották, csupán egyik állapotból a másikba mentek át, formát váltva. Örökké léteztek!

E felfedezésektől Rebrovnak elállt a lélegzete. Elemi erővel árasztotta el egy sosem érzett öröm és a mindenség iránti határtalan szeretet. Szerette volna a lelkével átölelni az egész világot, és teljesen feloldódni annak lenyűgöző harmóniájá-

ban. Az átszellemültségtől vezérelve, Rebrov elragadtatással nézett fel az éjszakai égbolt hatalmas terére, amely vakító csillagokkal szikrázott. Megérezte az onnan érkező zajokat, amelyeket korábban soha nem hallott. Pontosabban, ezek nem is zajok voltak, hanem valamiféle szimfónia, amely hol bájos dallammá fonta össze a hangokat, hol egy-egy nagyszerű szóló egyedi csengésével gyönyörködtette a fület. Ez a zene elvarázsolt finom hajlataival, szokatlan belső szépségével.

Rebrov a Kozmosz harmonikus zengését élvezte. Tisztán érzett valamilyen belső, elszakíthatatlan kapcsolatot önmaga és az egész csodálatos mindenség között. Olyan érzése volt, mintha pontosan tudná, mi hol található: hol van az izzó csillag, hol bolygó, hol pedig csak egy rég elenyészett forma átalakult energiájának fénye. A Kozmosz néhány sötét pontján pedig egyértelműen megérezte a szemnek láthatatlan galaxisok és bolygók létezését, egy egészen valóságos, hasonló élet-prototípussal. Rebrov nem csupán a Kozmosszal való egységet érezte, hanem teste minden egyes atomjának megmagyarázhatatlan kapcsolatát az égitestek minden egyes elektronjával. Tudatának egy ismeretlen szintjén értette, hogy ha még egy kicsit ebben a megdöbbenő állapotban marad — a világmindenség titkaiba való mély behatolás állapotában, — akkor feltárul előtte valami végső, határon túli dolog. De ebben a pillanatban valóban rosszul lett. Úgy tűnt, még egy kevés, és elveszíti az eszméletét. Rebrov a földre szegezte tekintetét, próbálva magához térni.

Megérkezett az operatív csoport. Az ajtóban emberek kezdtek fel-alá járkálni. Rebrov orrát élesen megcsapta a vér, a lőpor, a benzin szaga,

a férfiparfümök keveréke az ügylet maró bűzével és még tucatnyi specifikus szag ebből a házból. Megjöttek az autók az ügyészségtől, a szervezett bűnözés elleni osztálytól és a mentőktől. Az udvaron intenzív mozgás kezdődött.

Rebrov kívülállóként figyelte a nyüzsgő embereket. Úgy festettek, mint belőlük áradó különféle hullámok hatalmas forrásai. Energetikai rezgésekkel ezek a hullámok gyorsan megtöltötték a ház körüli teret. Az őrnagy most látta először, hogy az ember sokkal nagyobb teret tölt ki, mint ahogy azt képzelte. Látszatra a test apró méhek rajára emlékeztetett, amelyek különböző csoportokban mozogtak a maguk irányába. Ezt az atomokból és molekulákból álló rajt a belső energiákkal keverve egy körülbelül húsz centiméteres sűrű kód vette körül. Felülről pedig egy félméteres, szokatlan fényburok borította. És ez az egész gubó intenzíven sugárzott ki magából különféle energiákat, amelyek hihetetlen gyorsasággal töltötték meg a környező teret.

Rebrov vállát megveregették, kérdeztek tőle valamit, ő pedig válaszolt, anélkül, hogy belső tekintetét elvonta volna a zajló folyamat szemlélésétől. Odalépett az orvos, és érdeklődni kezdett, nem sebesült-e meg. Ekkor az őrnagy odafordult és szemügyre vette ezt az embert. Sokkal gyorsabban megértette a kérdést, mint ahogy az orvos a végére ért volna. De ezzel egy időben Rebrov más, erősebb gondolati hullámokat is felfogott, mintha az orvosban különböző emberek beszéltek volna teljesen ellentmondásos dolgokról, a negatívum egyértelmű túlsúlyával. Ráadásul, az őrnagy olyan tisztán érezte az orvos gondolatait, mintha mindez a saját agyában történne.

Végül, a hiábavalóságok nyüzsgése véget ért. A vezetés utasítására Rebrovot hazaküldték. Beszállt a rendőrségi «bobikba» a többi munkatárssal együtt, akik felajánlották a kíséretet. Amint felbőgött a motor, az őrnagy egy másik érzékelésre váltott. Figyelmét a járó motor vonta magára. Bármilyen furcsa is, de Rebrov meglátta azt, ami belül történt. Tisztán látta, ahogy a különféle árnyalatokban játszó benzin befecskendeződik és elkeveredik a levegővel. Ahogy a szikra begyűjtja ezt a keveréket, ahogy bekövetkezik a robbanás. A robbanás ereje ellöki a dugattyút. Ez a dugattyú átadja az energiát a főtengelynek. A főtengelyen keresztül az energia a kerekre vándorol. A kerek pedig forognak, kapaszkodva az aszfaltba. És úgy tűnt, az őket mozgató, átalakuló energiának közelebb kellene vinnie Rebrovot az otthonához. De, bármilyen furcsa is, ehelyett valamiért azt érezte, hogy a ház közeledik hozzá.

Az őrnagy leplezetlen csodálkozással nézte ezt az egész titokzatos világot. Szinte kettéoszlott. Egyrészt, ez újdonság volt számára. Másrészt, viszont érezte, hogy mindezt látta már valahol: a Kozmoszt, az atomokat és a hullámokat is. Ismerte ezt a világot!!!

Elővigyázatosságból Rebrov semmit sem közölt kollégáival megdöbbenő érzékeléseiről, nehogy örülnek nézzék. Bár nézve a megváltozott világ minden ezen valóságos szépségét, valahol mélyen tudatosult benne, hogy éppen az emberi világ az örült, annak minden érzelmi mocskával és állati szükségleteivel együtt.

Hazaérve, Rebrov halkan lépett be a lakásba, hogy ne ébressze fel szeretteit. Még a villanyt sem gyújtotta meg, mivel tökéletesen látott a sötét-

ben. Valójában, nem is volt sötétség, mint olyan. A világ változatos fényárban úszott. Az őrnagy minden lépése és bármihez való érintése a hullámrezgések és kölcsönhatásaik újabb fellángolását indította el.

Rebrov megágyazott magának a kanapén, és lefeküdt. Pontosabban fogalmazva: belemerült — mint töltelék a réteges süteménybe — az atomok és molekulák ugyanilyen szokatlan közegébe, amelyek különböző pályákon mozogtak. Érezte az ellazulás áldott állapotát, és megpróbálta behunyni a szemét. Azonban, még lezárt szemhéjakkal is ugyanazt a térbeli képet látta a helyiségről, annak minden «ingatlan vagyonának» életteli mozgásával együtt. Rebrov elmosolyodott magában: «Hogy fogok én így aludni?» Nem tudva, mi tévő legyen, nézni kezdte lakásának e csodás, önálló életét. Aztán a fejében maguktól, fordított sorrendben pörögtek le az elmúlt éjszaka eseményei. És amikor a gondolat elérkezett a fényes arc megdöbbenő, éleslátó tekintetéhez, Rebrov szeme előtt vakító villanás támadt, és mély álomba merült.

* * *

Az őrnagy csak délben ébredt fel, amikor a nap már magasan járt. Látása újra a régi volt, a megszokott módon érzékelte a környezetét. Rebrov mégis teljesen más embernek érezte magát, mintha benne egy globális, pozitív fordulat ment volna végbe. A teste, bármilyen különös is, egyáltalán nem fájt. Ellenkezőleg: tele volt erővel, mintha visszatért volna a második fiatalsága. Egész lényé könnyűvé és fitté vált.

Otthon nem volt senki. A lánya elment az egyetemre, a felesége pedig nyilván a piacra. Rebrov

vidám dallamot fütyörészve tornázni kezdett, amit már hosszú ideje nem tett meg. Megmozgatta a leporolt kéziszűlyzőket is, majd kicsattanó hangulatban a zuhany alá állt. Mosakodás után a megszokott mozdulattal krémet nyomott a tubusból, és pamaccsal felvitte a kétnapos borostájára, miközben tovább dúdolt az orra alatt. Ekkor azonban, ahogy a tükörbe nézett, Rebrov megdermedt. A haja, amely tizenöt évvel ezelőtt őszülni kezdett, újra sötétbarna volt. Az arcáról eltűnt az apró ráncból, megszűntek a táskák a szeme alatt, és elillant a bőr sárgás árnyalata. Arca valamilyen érthetetlen módon visszanyerte természetes, egészséges színét. De a legfontosabb a szeme volt: nemcsak mélybarna lett, hanem olyan erőt és csillogást tükrözött, amilyen még fiatalkorában sem volt jellemző rá. Az őrnagy leült a kád szélére. Aztán hirtelen újra felpattant, és saját tükörképét kezdte fürkészni. Próbálta ésszel felfogni, miféle metamorfózis ment végbe a szervezetében, de aztán abbahagyta az önkínzást ilyen «csip-csup» ügyekkel. Hiszen, ez végtére is csak a test.

A reggeli készülődés után Rebrov kiment a konyhába. Teát főzött magának, mint általában. Amikor beleivott, életében először — bármilyen furcsa is — érezte e tartalmas víz valódi aromáját és ízét. Egészséges étvágy ébredt benne. Turkált egyet a szinte üres hűtőben, előkerítette a maradékokat, szendvicseket kanyarított belőlük, és jóízűen falatozni kezdett. Hosszú évek óta ez volt az első reggeli, amit valódi élvezettel fogyasztott el. Ugyanazt a vidám dallamot dúdolva felöltözött, és elindult a kapitányságra, hogy jelentést tegyen «önhatalmú hősködéséről».

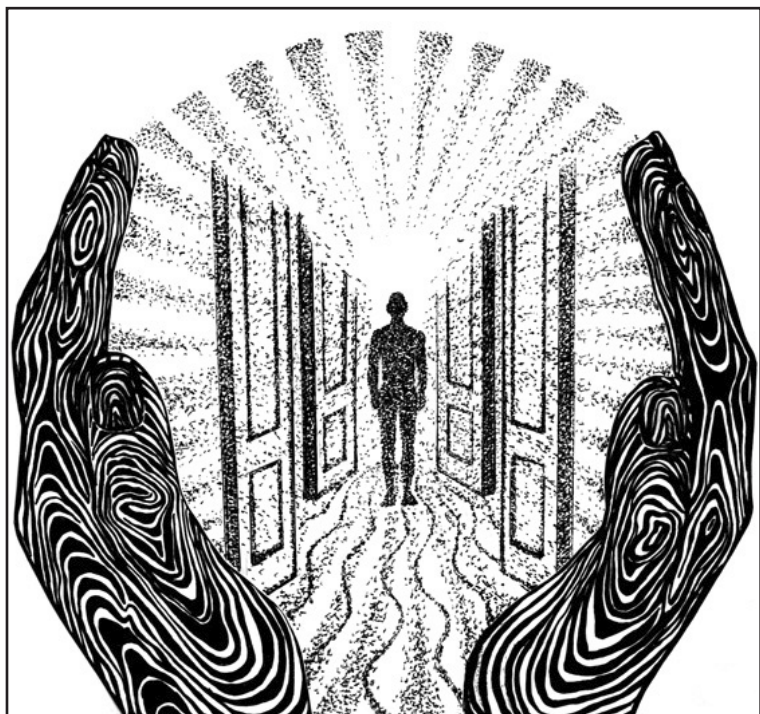

A megszokott úton járva, ahol már annyi éven át koptatta az aszfaltot, Rebrov egyre inkább meggyőződött arról, hogy körülötte egy lenyűgöző világ létezik, és ő maga is e természeti csoda része. Úgy ment, hogy nem érezte saját teste súlyát. A színek sokkal élénkebbek, telítettebbek lettek, mintha valamilyen zavaros fátyol hullott volna le a szeméről. Láta a környezet valódi, élő szépségét. Hallotta, hogyan énekelnek valójában a madarak; még a verebek csivitelésében is kihallott egyfajta egyszerű vitát. Valamilyen, nem-verbális szinten kezdte érteni ezt a világot.

Rebrov odaért a megállóba. Míg a buszra várt, hosszú évek óta először figyelt fel egy közeli fa kérgére. A finom, kecses ívek vastag, domború részekkel váltakoztak, minden egyes erezet fény-árnyék játéka lenyűgöző volt. Az egész együtt egy nagyszerű, titokzatos rajzolatnak tűnt, mint egy rejtélyes labirintus, amelyet láthatatlan kéz rajzolt a gyökerektől egészen a csúcsig. Egy egész élet belül, egy egész sors kívül... Mennyi minden történt e fa mellett, és mennyi más lény köszönheti neki a sorsát...

Az őrnagy elgondolkodott: «Igen, mindenkinek kijelölt helye van ebben az életben. És mindenki többszörösen sorsfordító elem ebben a létben... Különös... Megdöbbentő... Miért éppen nekem nyíltak meg a lét e titkai?» Ez a kérdés nem ment ki a fejéből.

Ekkor beállt a busz, és feltáruhtak az ajtók. «Bizonyítsd be!» — hallotta meg Rebrov a háta mögül egy természetellenesen hangos, jókedvű lányhangot. Az őrnagy hátrapillantott, valamiért azt gondolva, hogy ez éppen neki szól. De látva egy ölelkező fiatal párt, akik senkivel sem törődve

Anasztázia Novih
rajza: «Bizonyítsd be Istennek,
hogy Ember vagy, és Isten hinni fog benned»

élvezték boldogságukat, kissé zavarba jött, és felszállt a buszra.

Rebrov nehezen préselte be magát, hogy ne állja el mások útját a kijáráshoz, és megállt két idős néni mellett, akik békésen tereferéltek egymással. Fejében visszhangzott az ismeretlen lány szava. Ekkor az egyik néni ugyanazzal a szokatlan hangsúllyal, ahogy az Rebrovnak tűnt, beszélgetés közben kiejtett egy mondattöredéket: «Istennek, hogy...» Az őrnagyot némileg meglepték ezek az egybeeső hangfrekvenciák. A szavak a lelkébe vésődtek. Bármennyire is fülelt azután a beszélgetésükre, több hasonlót már nem hallott.

Rebrov elgondolkodva szállt le a megállójában. Fejében maguktól álltak össze a különböző emberektől hallott szavak: «Bizonyítsd be Istennek, hogy...» A színház mellett elhaladva az őrnagy gépiesen végigfuttatta szemét a plakátokon, majd azonnal vissza is tért rájuk. A sok értelmetlen szó között szokatlan módon volt leírva egy kifejezés: «Ember vagy». Rebrov kísérletképpen elfordult. Aztán újra a tarka plakátokra nézett. Tekintete ismét tévedhetetlenül e szavakra tapadt, mintha Rebrov számára most ez lenne a legfontosabb információ. Megrázta a fejét, kissé meghökkenve saját felfedezéseitől, és folytatta útját.

Már csak kevés volt hátra a kapitányságig, alig kétszáz méter. Az út egy parkon vezetett keresztül. Rebrov nem sietett, kényelmes sétatempóban haladt, a különös módon összeállt mondaton töprengve. «Bizonyítsd be Istennek, hogy Ember vagy... Bizonyítsd be Istennek, hogy Ember vagy» – pörgött a fejében. Váratlanul, egészen közélről egy csengő gyerekhang szólalt meg: «...és Isten hinni

fog benned.» Az őrnagy összerezte, és a csodálkozástól még hátra is fordult.

— Ugye jól mondom, nagyí? — kérdezte boldogan mosolyogva egy ötéves forma kisfiú, miközben a padon ülő nagymamája kezét rángatta.

— Jól, jól, aranyoskám — válaszolta a meghatott idős asszony, és homlokon csókolta az unokáját.

Ez a jelenet, és főleg ezek a szavak a lelke mélyéig megrendítették Rebrovot. Fejében pillanatok alatt összeállt a kész mondat: «Bizonyítsd be Istennek, hogy Ember vagy, és Isten hinni fog benned.» Valamilyen Létező kommunikált vele, mint egy teljesen valóságos, élő lény. Jelemben adott választ az őt gyöttrő kérdésre. Rebrovot váratlanul megszállta a felismerés. Hiszen ez mindig is így volt! Ez a Létező nem a semmiből bukkant elő, és nem is tűnt el sehová; élete során folyamatosan jelen volt mellette. Csak ő, akár egy vak, nem vette észre ezt a támogatást, ezeket a jeleket, amelyekkel a Sors oly bőkezűen elárasztotta. Milyen egyszerű, bölcs és világos minden... «Bizonyítsd be Istennek, hogy Ember vagy, és Isten hinni fog benned...»

* * *

Rebrov belépett a kapitányságra, és saját magán, új felfedezésein és megfigyelésein is elcsoválkozott. Az emberek, miközben tegnapi tetteiről beszéltek, mintha magukra próbálták volna ezt a «leplet». Egyesek az irigység fátylán keresztül néztek az egészre. Mások büszkék voltak magukra, amiért olyan emberrel dolgoznak, aki mindig segít. Ismét mások a mutatóknak és a jutalomnak örültek, amely egy ilyen beosztott után vár rájuk. Megint mások titokban gúnyolódtak, «baleknak»

és «bolondnak» tartva őt, aki önként «vásárra vitte a bőrét egy házaló családjaért». És csak kevesen, az igazi barátai örültek őszintén annak, hogy minden jól sült el, és barátjuk épen és egészségesen maradt. Rebrov pontosan érezte az embereket belülről. Valamilyen érthetetlen módon érzékelte, mit is gondolnak valójában. Kiderült, hogy az összes elhangzott gratuláló szónak mindössze tíz százaléka felelt meg az őszinte, tiszta szándék-nak. A maradék kilencven százalék — egyenesen a kísértőtől való. Eh, emberek, emberek... Ám Rebrovot ez a körülmény ahelyett, hogy feldühítette volna, inkább alaposan megneveztette. Hiszen, minden egyes munkatárs naivan azt hitte, hogy ő az egyetlen titkos tudója a saját «fenséges Véleményének». De Rebrov éppen ebben látta meg a globális megtévesztést, hiszen körülötte a légió Ego ugyanolyan sablonos klónjai álltak, és csak kevesen voltak közülük valóban egyéniségek lelki világuk igazságának fényében.

Rebrov mintha más szögből nézett volna az életre. Elhaladva a «majomház» mellett, elgondolkodott: miben különböztek belső lényegüket tekintve a munkatársak az őrizeteseiktől? Semmi-ben, ugyanolyan emberek. Korábban, az őrizetese-k Rebrov számára potenciális bűnözők voltak, az emberi társadalom söpredéke. Most először nézett rájuk emberi szemmel. Ugyanolyan emberek voltak, saját lélekkel, belső világgal, jó és rossz gondolatokkal, hibákkal, gyengeségekkel. A külső különbség csupán annyi volt, hogy egy napon engedtek Negatívumuk provokációjának, amely nem késlekedett elnyelni őket a gerjesztett körülmények által. De ettől nagyvonalakban senki sincs biztosítva, a munkatársakat is bele-

értve, mivel ez a probléma a minden emberben zajló, a jó és a rossz erők közötti globális belső csata terepe.

Meglepő módon, a kifejezetten rosszindulatú gondolkodású emberek ezen a napon valahogy kerülték Rebrovot, mintha féltek volna, hogy valami fényes és jó dolog «kifehéríti» őket, és megingatja egykor választott pozíciójukat. De ilyen belső gonosztevőből kevés akadt a kapitányság falai között – ahogy őszintén jóból is. Az emberek többsége Rebrov számára a jó és a rossz közötti határsávban állónak tűnt. Amerre elcsábította őket egy gondolat, arra dőltek; mint a részek, dülöngéltek az egyik végletből a másikba. De makacsul kapaszkodtak a semleges sávba, mintha félnének szem előtt téveszteni ezt a számukra fontos életviteli iránytűt. Az emberek azonban egyvalamit nem láttak: azt a térbeli képet, ami Rebrovnak rögtön szemet szúrt. Hogy valójában körbe-körbe kúsztak.

Az őrnagy leült az ügyeleten jelentést írni, de folyton félbeszakították a gratulációkkal, így gyakorlatilag, estig körmölt. Hol az egyik nézett be egy lelki beszélgetésre, hol a másik... Az emberek, mintha nem tudtak volna betelni a vele való beszélgetéssel. Különféle élettörténeteket, anekdotákat, mindenféle apróságot meséltek, csak hogy húzzák az időt, és minél tovább Rebrov közelében maradhassanak. Estére, amikor a vezetés elment, az ügyeleten egy nagy, hahotázó társaság jött össze. És míg korábban a munkatársak munka után siettek haza, ma senkinek sem jutott eszébe szétozslani. Mindenki nevetett, viccelődött, bátorították az őrnagyot, «áldását adva» az újabb hőstettekre. Az emberek megfertőzték egymást a

vidám nevetéssel, pihentetve a lelküket. De talán a leghihetetlenebb az volt, hogy ezen az estén senki, nemcsak hogy nem ivott, de még csak eszébe sem jutott a vodka. Ahogy mondani szokás: ha a lélek énekel, a test maradéktalanul élvezkedik.

Rebrov jóval éjfél után ért haza. Még lefekvéskor sem tudott szabadulni a tartalmas nap benyomásaitól. A világ meglepő gyorsasággal változott körülötte. És ő is változott vele együtt, bár nem győzte mindezt végiggondolni és a megszokott logikával megmagyarázni. Most már egyszerűen bízott az intuíciójában. Rebrov biztos volt benne — az intuíciója gyakorlatilag mindent tudott a világról. Ma, amikor a jelentést írta, a megérzése azt súgta neki, hogy ezek lesznek az utolsó jelentéstevő papírai a kapitányságon, bár a logika inkább az ellenkezőjét állította. «Nos — gondolta magában, — majd meglátjuk.»

* * *

Másnap Rebrovnak el kellett mennie orvos barátjához a szokásos vizsgálatra. Teljesen egészségesnek érezte magát. Ám a régi tudat maradványai bizonyítékokat követeltek, valamiféle igazolást arra, hogy a teste valóban rendben van.

Látva a felfrissült, drasztikusan megváltozott őrnagyot, a barátja mondhatatlanul meglepődött. Megvizsgálta, áttapogatta a máját, megmérte a vérnyomását... és tanácstalanul vonta meg a vállát. Saját szemének sem híve, az orvos ismételt laborvizsgálatokra küldte Rebrovot. Kérte, hogy csinál-tasson ultrahangot is, és sétáljon egy jó két órát.

Ezalatt a két óra alatt az őrnagy úgy izgult, mint egy vizsgázó diák. Pontosabban, a külső, felszínes «énje» izgult, amelyhez a régi, megszo-

kott gondolkodása kötődött. De az új, hatalmas «Ën», amely hihetetlen erőt gyűjtött benne — és amelyből maga az intuíció is fakadt, — nyugodt maradt. Ezért Rebrov töprengve hol fel-alá járkált, félelemmel törve a fejét a bizonytalan jövőn, hol pedig olyan nyugalom járta át, amely előtt minden félelem elolvadt, mint a hó a ragyogó nap meleg sugarai alatt.

Alig várva ki a megbeszélt időpontot, az órnagy a poliklinikára sietett. Az orvos ajtajához érve határozatlanul megállt. Szeme előtt felsejlett annak a magánháznak a szürke ajtaja, amely mögött nemrég éjjel a félelmetes ismeretlenség várta. De ez a látomás alig tartott egy másodpercig. Rebrov meglepő könnyedséggel győzte le ideiglenes ijedtségét. Valami jó ismét elárasztotta az órnagyot belülről. És pontosan ez tette lehetővé, hogy a világot fényes tónusokban lássa, tudatát kizárólag pozitív hullámhosszra állítva. Rebrov határozottan kinyitotta az ajtót, és belépett a sorsa felé.

A barátja némileg zavartnak tűnt.

— Gyere be... Épp most hozták meg az eredményeidet. Ül le...

Az orvos egy ideig a papírokat tanulmányozta, összevetve őket a korábbi feljegyzésekkel. Rebrov szótlanul ült. Követve a nyomozóként évek alatt berögzült szokását, titokban az orvos mimikáját figyelte. Az dörzsölte a homlokát, igazgatta a szemüvegét, csodálkozva vont fel a szemöldökét, érdeklődéssel hasonlított össze valamit. A páciens még a beszélgetés előtt megértette, hogy a legrosszabb már mögötte van.

— Figyelj, semmit sem értek... Úgy tűnik, minden rendben, minden normális... Egészséges vagy,

öregem, mint a bivaly. Na, köpd ki, mivel kezelted magad?

— Semmivel — vonta meg a vállát Rebrov, majd hozzátette: — Csak elmentem egy javasasszonyhoz...

— Javasasszonyhoz, mondd?! Biztos fiatal és csinos, mi? — hümmögött a doktor. — Engem nem mutatsz be neki?

— Dehogynem! Csak épp otthon hagytam a lakcímét...

— Ha otthon, az nem baj, türelmes vagyok, tudok várni... Nos, mit is mondhatnék még rólad?.. — bökött az orvosi vizsgálat eredményei felé. — Ahogy a nép mondja: ha az ember igazán élni akar, az orvostudomány tehetetlen.

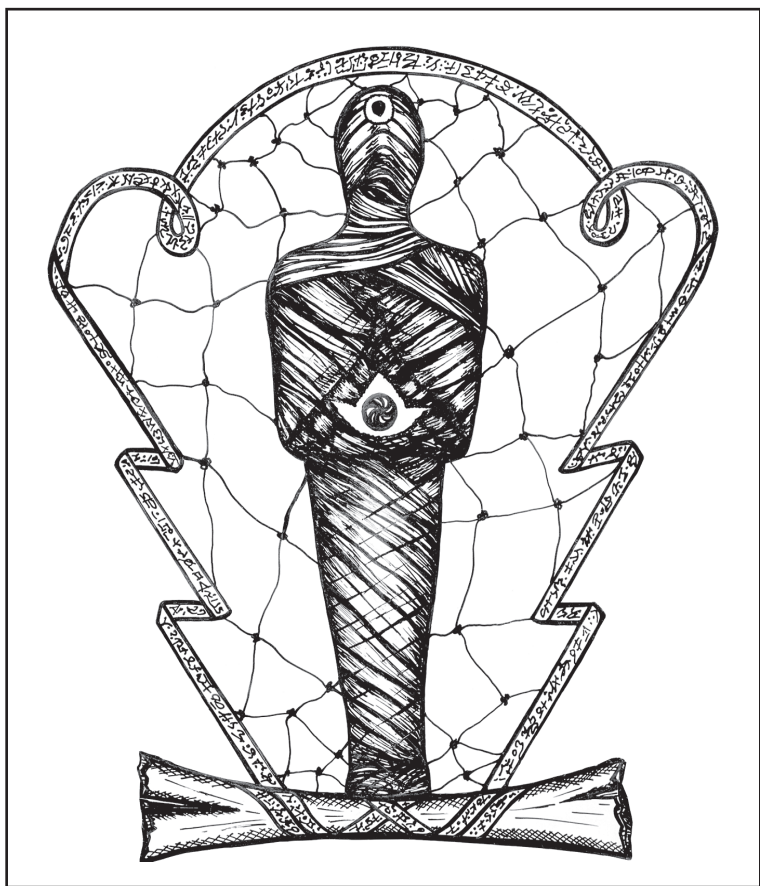
Elnevelték magukat. Miután minden kérdést tisztáztak, az örnagy sietve elbúcsúzott.

— A címet ne felejtse el! — emlékeztette az orvos utoljára.

— Megpróbálom — válaszolt Rebrov, pontosan tudva, hogy ezt a kérést aligha fogja tudni valaha is teljesíteni.

* * *

A harmadik napon Rebrov némileg alkalmazkodott a világ szokatlan látásának új állapotához. Minden maradt a régiben, mégis másként érzékelte mindent. Mintha a tudata átlépett volna egy határt, amely mögött bővizű folyóként hömpölygött az életerő, aminek segítségével a Jóság és a Szeretet elárasztotta a lelkét, és kiáradt a világra a maga ámulatba ejtő belső Szabadságával. Rebrov inkább érezte ezt az állapotot, mintsem értette. Valami csillapíthatatlan tudásszomj ébredt benne. Mintha évszázadokon át éhezett volna, és most

Anasztázia Novih
«Ki vagy te?» című rajzának részlete

feltárultak volna előtte a lédús gyümölcsökkel teli világ kapui. Mindent meg akart kóstolni, értékelni a változatos ízeket, színeket, szépségüket, inni az életető forrásból. Egyszóval: jóllakni mindazzal, amitől oly sokáig meg volt fosztva.

Rebrov őszintén sajnálta azokat az embereket, akik nem látták ezt a pompát, amely közvetlenül az orruk előtt létezett. Úgy jártak-keltek, mint a múmiák, valamilyen végeláthatatlan gondok lepleibe csavarva. És annak ellenére, hogy szenvedtek ettől, valójában nem akartak megszabadulni kötéseiktől, amelyek elidegenítették őket a valódi világtól, mert féltek elveszíteni kigondolt alapelveiket, feloldódni az ismeretlen közegben. De Rebrov kiválóan értette, hogy mindezek a félelmek valójában illúziók, a telhetetlen Ego által a saját rabszolgái számára szült megtévesztés. Az emberek többsége az állati szeszély miatt volt megfosztva a szépségtől, mert nem ismerték legfőbb erejüket: a Lélek igaz Szabadságát.

Ezen a napon az őrnagyot berendelték a kapitányságra, bár szabadnapos volt. Néhány formalitást kellett elintézni azzal a felejtethetetlen ügyelettel kapcsolatban. Ma valahogy különlegesnek érezte magát. A tudatnak azon a csodálatos állapotán kívül, amelyben Rebrov már napok óta leledzett, tisztán érezte valakinek az ösztönző jelenlétét maga mellett. A jószág erejének ez a megdöbbenő érzése, valamilyen hatalmas, fájdalmasan ismerős lélek, újra és újra visszatértette gondolati tekintetét a gyönyörű arcra, amely abban a sorsfordító éjszakában vésődött az emlékezetébe. Ma ezek a tudatalatti érzések valamiért különösen felerősödtek. Ez Rebrovnak

megmagyarázhatatlan magabiztosságot adott a jövőjével kapcsolatban.

A kapitányság felé menet, az út mellett összefutott a csövesseel, ugyanazzal a Vaszkával, aki állandóan az őrizeteseek között tanyázott. Nyilván kiengedték, miután a feletteeseek előtt minden «pipát» begyűjtöttek miatta. Meglátva az őrnagyot, a hajléktalan csorba mosollyal sugárzott fel, mintha egy régi barátjával találkozott volna.

— Jó napot, Rebrov!

Az őrnagy elmosolyodott. Életében először mondta ki ez a csöves a vezetéknevét teljesen, tisztán kiejtve az «r» betűt is.

— Szervusz, Innokentyij Petrovics! Na, mi van, kiengedtek?

— Á, minek kellenék én már nekik! — legyintett az. — Lett ott náluk sokkal érdekesebb közönség is.

— Értem.

— Nem akadna véletlenül egy cigarettája? — tudakolta udvariasan a hajléktalan. Rebrov a zsebeiben kotorászott. Előhúzott egy dobozzal, és alkalmi beszélgetőtársa felé nyújtotta.

— Nesze, fogd.

Az feltűnő gondossággal kivett egy szálat.

— Nyugodtan elveheted az egészet! Letettem a cigit.

— Hálás köszönetem... Jól tette, hogy letette — mormogta a csöves, miközben mohón süllyesztette a dobozt a zsíros zsebébe. — És tűz nem akadna?

Rebrov elővette az öngyújtót, és mosolyogva szólt:

— Ajándék.

— Hálás köszönetem — mondta elégedett hangon Innokentyij Petrovics, majd tettetett sóhajjal hozzátette: — Eh, bárcsak nekem is ilyen acélos akaratom lenne...

— Ki akadályoz meg abban, hogy legyen? — jegyezte meg Rebrov.

— A körülmények, kérem szépen.

Az őrnagy mosolyogva rázta a fejét.

— De, de, de — hadarta a hajléktalan. — Ne tessék kételkedni. Pontosan a körülmények: a lakhatás hiánya, a szükséges eszközök...

— Marhaság! Ismered a mondást? «Aki akar, többet ér el, mint aki tud.»

— Úgy van az, úgy... Csakhogy nekem már késő bármit is elérni. Az én személyemre, tudja, nincs szükség ezen az élet-ünnepen.

— Miért ne lenne... Mindenki találhat helyet a nap alatt. Csak akarat kérdése.

— Eh, bárcsak a nap csak növesztene... De az bomlaszt is.

— Igen, Innokentyij Petrovics, a filozofáláshoz mesterien értesz — jegyezte meg Rebrov, készülve, hogy elbúcsúzzon ettől az «egyéntől». Ám a hajléktalan mintha beragadt volna a megállíthatatlan fecsegésbe.

— Hát én mi?.. Ha lenne egy rendes munkám... Hegyeket mozgatnék meg... Csak legyen valami fedél a fejem felett...

— Állj be utcaseprőnek vagy éjjeliőrnek: van fedél is, kereset is — javasolta Rebrov, a kapitányság felé sandítva.

— A tudományos fokozatom, kérem szépen, nem engedi, hogy ilyen mélyre süllyedjek.

Az őrnagy elképedve meredt a csövesre, és a feltörő nevetést alig visszafojtva kérdezte:

— Miféle fokozat?

— Tudományos, kérem... Nem hallotta félre... Hiszen én nem voltam világéletemben csöves, csak az utóbbi tíz évben... Korábban északon dolgoztam. Geokémikus vagyok... A kémiai elemek vándorlási folyamatainak eloszlását tanulmányoztam a földkéregben...

Rebrovból azonnal elszállt a nevetés, helyét őszinte érdeklődés vette át.

— És eddig miért hallgattál erről?

— Á — legyintett az. — Mi értelme lett volna elmesélni? Hogy kinevessenek? Egy egész kandidátus, és az utcán él.

Rebrov valahogy rosszul érezte magát. Annyi évig érintkezett ezzel az emberrel, és lényegében egyáltalán nem ismerte.

— Igen, igen — folytatta a hajléktalan, hízelve az őrnagy figyelmétől. — Volt idő... Valamikor Vernadszkij, Ferszman, Goldschmidt műveit bújtam... Még a kandidátusi védésemen is túl voltam. Erre tessék, a Szovjetunió felbomlása! A mi intézetünket is bezárták. Hirtelen már senkinek nem kellettünk. Gondoltam, hová menjek most? Hát hazajöttem. A szüleim falun laknak, itt nem messze. Nos, vergődtem, bolyongtam, aztán a városba jöttem. Egy ismerősömnél laktam, afféle élettársi kapcsolatban. Csak a munkával volt baj. Próbálkoztam egy helyen — nem vettek fel. A másiknál — ugyanaz. A harmadiknál azt mondták, jöjjenek vissza három hónap múlva, talán fel szabadul egy segédmunkatársi állás. Képzelve el, nekem, a tudományok kandidátusának, odalökik alamizsnaként a segédmunkatársi posztot, és még azt is «talán»-nal! — bökött a saját mellkasára. — Olyan düh fogott el akkor!.. Hát elküldtem őket a

fenébe. Úgy tűnt, a tudásom a kutyát nem érdekli többé! Megsértődtem az egész világra. Mindez a hatalom hibája, tönkretettek egy ilyen országot...

— Várj csak, várj... Volt lakásod, irataid...

— Volt, nincs — morogta barátságtalanul a hajléktalan, bosszankodva, hogy a kedvenc részénél félbeszakították. — A bánatomban kicsit rákaptam a vodkára. Az élettársam meg kitett a szűrőmmel együtt a küszöbön túlra. Aztán ment minden a maga útján... A holmijaimat elittam, az irataimat ellopták... Várótermekben meg padlásokon éjszakáztam. Először féltem, aztán semmi, megszoktam.

— A szüleid élnek még?

— Nem tudom. Amikor akkor a városba jöttem, többet nem is jártam náluk.

— Miért?

— Hát valahogy kellemetlen...

Kandidátusként mentem el, csövesként tértem vissza... Nem, inkább higgye az egész falu, hogy kandidátus maradtam... A szüleim olyan büszkék voltak rá... Ilyen az én keserű sorsom... Ha rendes hatalom lenne, nem történt volna meg ez az egész...

És innentől elindult a lejtőn — sértő kifejezésekkel, emelt hangon szidta élete «felelőseit». Rebrov ezalatt a saját gondolataiba merült. Ez az öregedő ember gyakorlatilag a mélyponton volt, de még mindig a múlt illuzórikus ambícióiból élt. Fontosabb volt számára a saját magáról alkotott, kigondolt mítosz fenntartása azok előtt, akiknek ez lényegében nem számított, mint a napi munka önmagán, a restségén és az egocentrizmusán. Az őrnagy pontosan látta, hogy sem a hatalom, sem a változások kora nem hibás a beszélgetőpartnere

sorsáért. Saját maga a hibás. Hagyta, hogy a harag és a gőg elfoglalja a tudatát, és gyökeret verjen benne. Elengedte a restségét, és kész alkoholistát csinált magából. Ez az ember csúfosan elvesztette élete legfontosabb belső csatáját. Ezért hibáztat mindenkit és mindent maga körül, csak épp a szerencsétlenségei fő okozóját nem: a saját Egóját, amelynek rabszolgájává vált élete végéig. Rabszolgának nem születik az ember, rabszolgává válik.

Az élet ezt az ékes példát mutatta Rebrovnak, mintha hangsúlyozni akarná a belső győzelem jelentőségét a szörnyű uralkodó – az egocentrizmus – felett, amely az emberiség nagy részére nehezedik. Megmutatta, hogy ezt a sárkányt szorosán láncra kell verni a saját tudatunkban, és ott tartani az akarat, a hit és a mindent átható szeretet erejével. Csak akkor tűnik el a negatívum fekete felhője, és akkor áll be a tudatban a régóta várt tisztaság és éleslátás. Akkor fogja a világ feltárni a tiszta tekintet előtt minden valódi értékét.

Az őrnagy töprengve állt a saját baját hajtogató csöves mellett, amikor mellette felcsikordultak egy vadonatúj külföldi autó fékjei. A sofőr egy ideig figyelte a furcsa párost, majd a kormányra csapva kiszállt a kocsiból.

— Te jó ég, Rebrov! Ezer éve nem láttalak!

Az őrnagy odafordult, és a szeme élénken felcsillant:

— Micsoda hír! Szerjoga!

A hajléktalan megfordult és sietősen készülődni kezdett.

— Na, én megyek is...

— Szia — bólintott Rebrov, el sem véve tekintetét bajtársáról, akinek köszönhetően valamikor a jogi pályára lépett. — Nem hiszek a szememnek...

Erősen kezét ráztak és férfiasan átölelték egymást.

— Száz éve nem láttalak... De jól nézel ki, te gyerek! — mondta mosolyogva Szerjoga.

— Te meg, látom, «pocakot» eresztettél — viccelődött Rebrov, a régi diáknyelvet használva.

— Hát, anélkül nem megy! A beosztáshoz, úgy tűnik, hozzátartozik — veregette meg a drága öltönybe bújtatott hasát.

— Hová tűntél? Ahogy leléptél a rendőrségtől, se híred, se hamvad. Küldhettél volna egy képeslapot, hogy élsz-e még.

— Tudod te jól, milyen író vagyok én! Emlékszel, hogy adtam le a fogalmazást?!

Nevetni kezdtek a részleteken.

— Azt el nem felejttem — jegyezte meg Rebrov.

— Becsületszavamra, még most sem tudok írni.

— Akkor meg hogy dolgozol?

— Hát nem én írok, én csak aláírok.

— Á, így már értem...

Ismét felnevettek.

— És merre «tanyázol»?

— Most egy konszern tulajdonosa vagyok.

— Ne mondd már?!

— Már hetedik éve. Köszönöm az égnek, hogy legalább azt a jogi diplomát «megszereztem» fiatalkoromban. A bizniszben most résen kell lenni, főleg az iratoknál. Mindenki le akarja harapni az ember fél karját. Konkurencia, érted te... Figyelj, de jó, hogy találkoztunk! Épp ezen töröm a fejem... Égető szükségem van egy biztonsági főnökre. Eljössz hozzám dolgozni? Te becsületes, rendes ember vagy. A nyomozói hőstetteidről hallottam eleget. A hír, tudod, szárnyakon jár... Kocsit adok alád, lakással is segítek, ha kell. A fizetés kétezer dolcsi...

— Évente?

— Na, Rebrov, te ott a kapitányságon teljesen lemaradtál az élettől! — hümmögött a barátja. — Havonta, persze. Plusz negyedéves bónusz. Na, mi van, áll az alku?

Rebrov ott állt, megdöbbenve ettől a váratlan ajánlattól. Valaki jóváhagyólag megveregette a jobb vállát. Az őrnagy megfordult, de mögötte nem volt senki. Ránézett a kapitányság szürke épületére, és mintha mázsa esett volna le a szívéről. Érezte, hogy mindent, amit ezen a sorskereszteződésen meg kellett tennie, már megtett. Semmi nem tartotta már itt. Az őrnagy átérezte ezt a belső szabadságot. Felnézett az égre, és látta, ahogy a felhők mögül előbukkant a vakító nap. Rebrov lehunyta a szemét, és egy pillanatra felsejlett előtte a mosolygó, ismerős, fénylő arc. Odafordult, és mosolyogva válaszolt:

— Miért is ne?

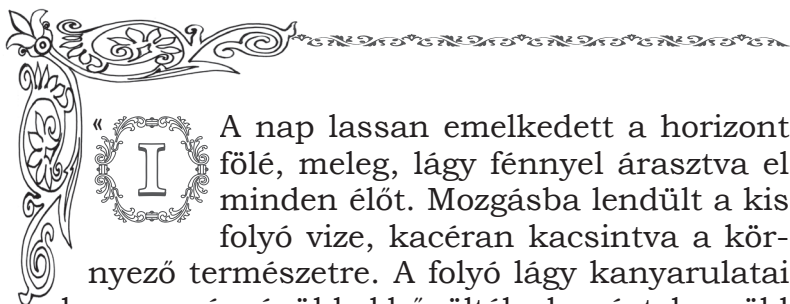
Minden olyan egyszerű

*Az egyszerűségben nyilvánul meg Ő.
Az egyszerűséget bonyolítva
Elveszítjük Őt.
Pedig minden olyan egyszerű!*

Rigden Djappo

A nap lassan emelkedett a horizont fölé, meleg, lágy fénnel árasztva el minden élő. Mozgásba lendült a kis folyó vize, kacéran kacsintva a környező természetre. A folyó lágy kanyarulatai kecses szépségükkel bűvölték el a végtelen zöld mezőt, amely féltékenyen tartotta őt smaragd ölelésében. A mező fűszálain megcsillanó ezer gyémántnyi harmatcsepp minden reggel a fények megismételhetetlen játékaival ajándékozta meg a folyót. És minél magasabbra hágott a nap, a folyó annál ritkábban sóhajtott vágyakozva, és annál inkább felfedte valódi szépségét a tejszínű köd könnyű fátyla alól.

E természeti csoda partján egy idős horgász ült. Ma valamiért nem volt kapás. Ettől a hangulata is ennek megfelelő volt. A folyóról felszálló köd mintha szándékosan rejtené el zavaros lepelbe a tájat, eltávolítva az embert a külvilágtól és elmerítve a belsőben. A úszó ígéző, monoton bólintgatása önkéntelenül is szomorú gondolatokat ébresztett benne önmagáról, leélt életéről és szokatlan sorsáról.

Mi mindent át nem élt Grigorij Dmitrijevics Tyimonnyikov az évei alatt! Volt ott minden: nehéz gyermekkor, viharos fiatalság, nagy szerelem,

Anasztázia Novih
«Ki vagy te?» című rajzának részlete

szörnyű háború, éhínség, pusztulás, család, gyerekek, nehéz munka, tisztelet és megbecsülés, nyugdíj, unokák, a felesége halála... A sors mintha minden arcával próbára tette volna: hol váratlanul elárasztotta a régóta várt boldogsággal, hol kegyetlenül elvette azt tőle, aztán újra megjutalmazta és újra kifosztotta. Lehetetlen volt hozzászokni a hirtelen fordulatokhoz, a meredek felemelkedésekhez és zuhanásokhoz. De Grigorij kitartóan küzdött le ezeket a nehézségeket, lépésről lépésre. Ezek acélozták meg a jellemét, nevelték akaratát és szülték meg benne a céltudatosságot. És úgy tűnt, az élet le van élve – miféle csapdákat tartogathat még az öregség? Azonban...

Soha nem gondolkodott el komolyan azon, mi is az az öregség. Fiatal korában úgy tűnt, hogy az ifjúság mámorító boldogsága és élvezete örökké tart majd. A háború alatt az öregségre gondolni sem lehetett, hiszen senki sem tudta, mi történik vele a következő percben. Érett korában ez a téma szintén csak futólag merült fel, elég volt a napi gond a munkahelyen és a családban. Látott maga körül öregeket, segített nekik... De valójában, nem képzelte el, hogy egy nap ő maga is megéri ezt a tiszteletre méltó kort.

Az élet, bármilyen különös is, elrepült, akár egyetlen pillanat. És íme, itt az öregség... A test megráncosodott, a bőr megereszkedett, a haj megritkult, a mozgás korlátozottá vált. És mindenféle betegségek kezdtek kopogtatni. Grigorij korábban is ritkán nézett tükörbe, de mostanra egyenesen félelmetes volt belenézni. Az arca az öregségben teljesen más lett. Csak a szemei maradtak meg – talán – a régiek, bár a színük megkopott és eltűnt belőlük a pajkos csillogás. De a legparadoxabb

dolog az volt, hogy a lelkében fiatal maradt. Érintetlen formában megmaradtak ugyanazok a lelki vágyak, az öröm, az elragadtatás, de a test már nem volt képes a korábbi teljességgel kifejezni ezeket az érzéseket.

Ebben rejlett az öregség minden fájdalma és sava-borsa: ez a hihetetlen szakadék a belső állapot és a külső megjelenés között. Valószínűleg, ezért volt mindig nehéz elképzelnie magát öregnek. Nem tudta átérezni pontosan a belső öregség állapotát.

Különös érzések... Alig volt időd rendesen élni, és máris az örökkévalóság küszöbén állsz... Mi az értelme ennek a létnek? Miért adott a sors ennyi nehézséget, nélkülözést? Mi végre ez a sok teherbírási próba, a feszített munka? Hiszen lényegében, ha jobban belegondolunk, minden, amin nap mint nap fáradoztál, amire az idegeidet és az erődöt pazaroltad, aminek teljesen átadtad magad, csak pillanatnyi eredménynek bizonyult. Tehát, az évek olyan pillanatokra mentek el, amiket valaha fontosnak hittél, de ha az elmúlt évek távlatából nézed őket, teljesen haszontalannak és értelmetlennek tűnnek. És miért jelöl ki az embernek ilyen bonyolult sorsot a végzet? Úgy kapálózik egész életében, mint egy féreg... Mi haszna belőle? Persze, sok kifogást lehet találni, hogy mondjuk az élet mégsem telt el hiába. De ha önmagától felmerül a kérdés: «miért is éltél?!», világos, hogy tudat alatt valami nyugtalanítja az embert, valami aggasztja, mintha valamit nem sikerült volna megtennie, befejeznie... De mit?

Grigorij, ki tudja, hanyadszorra pörgette át emlékeit. Derék gyerekeket nevelt fel, akik viszont szép unokákkal ajándékozták meg. Ahogy mon-

dani szokás, a ház felépült, a kert elültetve. Mégis maradt valami megmagyarázhatatlan nyugtalan-ság... Ez nem a lét szintjén háborgatta, hanem a belső felismerés valamilyen fokán. Néha Grigorij úgy érezte, közel jár a megoldáshoz, néha pedig úgy tűnt, hogy ez a titok csak a halál előtt tárul fel. Nem magától a haláltól félt. A fronton a háború megtanította legyőzni az elmúlástól való félelmet. De félt az azt követő ismeretlentől, félt, hogy abban a pillanatban a leélt élet felismerése túl késő lesz ahhoz, hogy bármit is kijavítson vagy megváltoztasson.

Az utóbbi években Grigorij meglehetősen gyakran gondolkodott ezen. Ideje volt bőven. Nincs hová sietni, fejvesztve rohanni. Már rég nem kötöttek kötelezettségek a társadalom, a közösség vagy a család felé. A test roskatag volt és nem igényelte a korábbi törődést. Így minden, ami maradt neki, az az elmúlt évek összegzése volt. És Grigorij ismét elmerült a gondolataiban — teljesen egyedül.

Az időskori magány, talán, az egyetlen olyan megpróbáltatás, amelyhez nehéz hozzászokni. A körülötte uralkodó csend, a kilátástalanság és egyfajta teljes letargia szinte megölte az embert. Ráébresztett a veszteségek keserűségére és a létezés értelmetlenségére. Elnyomott és félelmet szült, hogy mindenki elfelejt, az érzést, hogy te csak egy haszontalan, ócska tárgy vagy, amit felhajítottak egy poros padlásra. Grigorij nem gondolta volna, hogy az öregség ilyen kellemetlen érzést kelt, mintha feleslegessé váltál volna, és egy lakatlan szigetre száműztek volna. Körülöttes az élet egész óceánja pezseg, de te már csak külső szemlélője vagy ennek a háborgó elemnek. A benne töltött napok emléke nem hagy nyugtot. A lélek vissza-

vágyik, de a «test-csónak» túl kopott és lyukas. És nincs erő megjavítani, nincs lehetőség újat építeni...

Az ember egész tudatos életében fél a magánytól, és végül megkapja azt, mint elkerülhetetlen körülményt. Kinek kell a régi matéria? Senkinek, saját magának sem. Hiszen te is, ahogy korábban, élni akarsz és élvezni a világ minden szépségét. De az öregség sok örömtől megfoszt. Annak csengő, környező csendje arra kényszeríti az embert, hogy elgondolkodjon létezése értelmén. Sokszorosan felerősíti azt a belső állapotot és azokat a gondolatokat, amelyek az egész élet során uralkodtak.

Grigorijnak nem volt miért szemrehányást tennie magának. Mindig a Lelkiismerete törvényeit követte. Ez volt minden tettének, életre szóló döntésének legfőbb mércéje. Az emberekért és az emberek javára élt. És az emberek szeretetükkel és tiszteletükkel válaszoltak neki. Grigorijnak sok ismerőse volt. De közeli barátok, akikkel megoszthatná mindazt, ami a lelkét nyomja, sajnos már nem éltek. A felesége meghalt. A gyerekek messze éltek a saját családjukkal. Nem akarta terhelni őket az öregségével, és főleg nem a vívódásaival. Így történt, hogy az élete végén még a gondolatait sem volt kivel megosztania. Pedig éppen most, mint soha, vágyott a meleg, lelket simogató szavakra, hogy érezzen maga mellett egy rokon lelket, eloszlatva félelmét attól az ismeretlentől, ami a lét elkerülhetetlen vonala mögött várt rá.

Az öreg a parton ült, kissé meggörnyedve a rászakadó gondolatok súlya alatt. A hal továbbra sem harapott. Gépiesen kihúzta a botot a vízből, ellenőrizte a csalit, megigazította az úszót, majd visszadobta a folyóba.

— Eh-ehe — sóhajtott fel az öreg, megmasszírozva elmacskásodott nyakát.

Az arcán lévő heg, amely a jobb fülétől az állkapcsáig húzódott, enyhén sajogni kezdett. Az öreg kissé elcsodálkozott, ugyanakkor éberré is vált. Ez mindig élete legfontosabb pillanataiban történt meg. Ez a különös belső «vészjelzés» és a felső nyakcsigolya környékén megjelenő vöröses-rózsaszín folt a háború alatt jelentkezett nála, sorsa egyik legrejtélyesebb eseménye után.

1942 őszén történt. Egy újabb német támadás után a vöröskatonák megpihentek, ki-ki ott, ahol tudott. Grigorij a barátjával, Kolja Veperszkijjal feküdt egy fedezékben. Odakint szitált az eső. A hitleristák időről időre lötték az orosz állásokat. Itt-ott robbanások dördültek, ritka gépfegyverropogás hallatszott. A fiatal utánpótlás tagjai összereztek, riadtan néztek körbe. A tapasztalt bakák viszont nyugodtabban kezelték a helyzetet, próbáltak egy kicsit bóbiskolni, takarékoskodva az erejükkel.

A fedezékbe belépett egy katona, egy harminc év körüli férfi, és szokatlanul dallamos hangján megszólalt:

— Tyimonnyikov, Veperszkij, azonnal a parancsnokhoz!

Grigorij futólag a katonára nézett. Nyilván újonc volt, mert vadonatúj egyenruhát viselt. Tekintetük váratlanul találkozott. Grigorijt valami különös érzés járta át — olyan szokatlanul erős, ugyanakkor ismerős és jóságos volt ennek a férfinak a nézése. Tiszta szemei valami különleges belső erőből és tisztaságtól ragyogtak. Semmi hasonlót nem látott Grigorij egész életében — sem azelőtt, sem azután.

A közelben újabb robbanás dördült. Grigorij és barátja gyorsan magukra kapták a sátorlapot, felvették a fegyverüket, kiléptek a fedezékből és elindultak a lövészárookban. A csizmájuk cuppogott a sárban. Az eső felerősödött, metsző szél fújt.

Elöl ment Veperszkij, mögötte Grigorij, az ismeretlen katona pedig zárta a sort. Éppen csak befordultak a lövészárok első kanyarján, amely alig tíz méterre volt a fedezéktől, amikor egy felénk tartó gránát erősödő füttyülését hallották meg. Grigorij tapasztalt frontosként azonnal tájékozódott. Minden jel arra mutatott, hogy a gránát valahol egészen közel fog robbanni. Szinte nem maradt idő. Hirtelen megfordult, le akarta teperni a férfit a földre. Grigorij elkiáltotta magát: «Lefeküdni!», de a keze csak az ürességet hasította. Ebben a pillanatban bekövetkezett a robbanás.

A gránát telibe találta a fedezéket. Grigorij mintha lassított felvételen látta volna, ahogy repülnek a gerendák, a sárdarabok, különböző tárgyak... És ekkor a lába alól, a semmiből, hirtelen egy hófehér galamb repült fel. Olyan közel, hogy a vakítóan kékesfehér szárny még Grigorij arcát is súrolta. Érezte, hogy elszédül, és dőlni kezdett, mintha puha dunyhába süllyedne. Minden olyan volt, mintha ködben úszna. Látta a fölő hajló bajtársait és a szanitécet. Rázogatták. Valaki valahol a távolban azt kiabálta: «Agyrázkódás». Azután elvitték valahová. Ő pedig egyre csak arra a férfira gondolt, aki a parancsnokhoz hívta őket. Életben van? Sikerült megmenekülnie? Sugárzó kék szemei olyan élénken álltak előtte, ahogy akkor látta őket a fedezékben, abban a rövid, de oly emlékezetes pillanatban...

De a legfurcsább dolgok azután kezdődtek, hogy magához tért.

— Ingben születél, fiam — mondta az idős szanitéc, miközben Grigorijt kötözte. — Ha egy másodpercet késel, véged. Így is csodálkozom, hogy a lökéshullám nem vitte le a fejedet.

— Ő... él? — kérdezte Grigorij gyenge hangon.

— Kicsoda? Veperszkij? Hát persze... ő lehasalt a lövészárók aljára, nem úgy, mint te. Csak a csuklója tört el, amikor esett.

— Az a... katona, aki hívott... minket a parancsnokhoz?

— Úgy néz ki, nem volt veletek senki... Meg ugyan ki hívott volna titeket a parancsnokhoz? A parancsnok három órája elment a törzsbe. Biztos félrebeszélpsz, fiam... Próbálj meg aludni, most erőre van szükséged. Aztán majd tisztázzuk.

A szörnyű hír másnap érkezett meg: az éjszakai csatában szinte az egész zászlóaljuk odaveszett. A sorsnak ez a fordulata hihetatlenségével felkavarta Grigorijt. Újra és újra visszatért megmenekülésének rejtélyéhez, minden részletet kielemezve. Grigorij emlékezett rá, hogy amikor az a katona belépett a fedezékbe, a ruhája nemcsak új volt, hanem teljesen száraz is, pedig kint esett. Ilyen időben kötelezően megázik az ember, mire a parancsnoki ponttól a fedezékükig eljut... És az a galamb... Honnan került volna a csatamező közepére egy hófehér, gyönyörű teremtmény? Hiszen ez nem délibáb volt. Grigorij tisztán látta, mint minden mást is, valóságosan érezte, ahogy a madár felreppen, súrolva őt a szárnyával. Habár az orvosok váltig állították, hogy az csak egy gránátszilánk volt, amely megkarcolta az arcát. Semmi komoly, még a csontot sem érte. Csak felhasította a bőrt

a jobb fülétől az állkapcsáig. Így maradt meg ez a finom heg nála élete végéig. Ez, és az akkor megjelent rózsaszínes-vörös folt a felső nyakcsigolya környékén — e felejthetetlen nap két emlékeztetője. Az orvosok szinte meggyőzték arról, hogy ezek a „jelek” teljesen természetes eredetűek. Ott megkarcolta, ott beütötte. Ráadásul, Veperszkij valamiért mindent kereken letagadott, azt állítva, hogy nem volt semmiféle katona, hanem ők ketten állítólag teljesen véletlenül indultak el a szomszédos fedezékbe bagóért. És mire Grigorij kijött a kórházból, már majdnem el is hitte ezt.

Csakhogy az élet a nagy kanyarokban folyamatosan cáfolni kezdte ezeket a meggyőződéseket. Minden alkalommal, amikor Grigorijt veszély fenyegette, vagy felelősségteljes választás előtt állt, a heg elkezdett halkat sajogni. A fájdalom fokából Grigorij érezte, hogyan kell cselekednie. Ennek a sajátos «párbeszédnek» köszönhetően sok veszélyt elkerült, és sikerült az életben megtartania lelkiismeretének helyes irányvonalát.

Most pedig, az elmúlt évek távlatából visszatekintve arra a háborús epizódra, megértette, hogy az az eset nemcsak az életét mentette meg, hanem meghatározott benne valami fontosat is, ami befolyásolta későbbi sorsát. Gyakran gondolt arra a katonára, gondolatban beszélgetett vele, amikor a szíve nagyon nehéz volt. Meglepő módon ettől sokkal könnyebb lett, eltűnt a félelem és a kétségbeesés. Grigorijra irányuló felejthetetlen, sugárzó tekintete visszaadta a nyugalalmát, magabiztosságot és erőt öntött belé.

De még furcsább metamorfózis ment végbe a barátjával — Nyikolajjal. Gyerekkoruk óta ismerték egymást, egy környéken laktak, barátok vol-

tak. Együtt sorozták be őket a frontra. Megfelezték az utolsó fejadagot, és együtt viselték el a katonai élet minden nehézségét. Nyikolaj derék társ és barát volt. Még ama sorsfordító nap előtt megismerkedett egy lánnyal az ellátóktól, akit Klárának hívtak. Kolja járni kezdett vele, és ettől a pillanattól kezdve mintha kicserélték volna. Kezdetben a változások jelentéktelenek voltak, de napról napra nyerték el negatív erejüket, valamiféle kényszerképzetekkel hálózva be a tudatát. Ráadásul, ezek az ötletek egyértelműen idegen eredetűek voltak, semmiképp sem a sajátjai. Klára úgy rángatta Nyikolaj lelkét, ahogy akarta, a rendes srácból nyavalygó, fukar és kekec embert faragva. Kerülni kezdte a barátait, magának való lett. Korábbi bátorságát félelem váltotta fel még a legjelentéktelenebb veszély előtt is. Nyikolaj igyekezett minél kevesebbszer dugni ki az orrát a lövészárokból. A támadáskor láthatóan lemaradt, elveszett a háttérben, és utólag rossz közérzetre hivatkozott.

Ha ez a békés életben történik, kevesen figyeltek volna fel rá. De a fronton, ahol az összes emberi tulajdonság élesen kiütözik és megmutatkozik, az ilyen gyengeségek tenyéren látszanak. Egyesek gyávaságnak, árulásnak minősítették ezt. Mások úgy vélték, az ember egyszerűen összeroppant. A fronton sok olyan akadt, akinek a pszichéje egyszerűen nem bírta ki a napi szintű, rendkívüli stresszt. Csak Grigorij értette meg az ilyen végzetes változás valódi okát, ismerve barátját hosszú évek óta. Elméletileg a szerelemnek meg kellene háromszoroznia a bátorságot és az erőt. De Nyikolaj esetében minden pontosan ellenkezőleg történt. Grigorij látta, ahogy a barátja tönkremegy. Minden módon próbálta lebeszélni őt a találkozá-

sokról azzal a nővel. Az mintha egyetértett volna, hiszen neki magának is visszataszító volt az az új kép, amit «szerelmese» szorgalmasan gyúrt belőle. De amint adódott egy lehetőség, mintha megszál-
lott lenne, újra rohant hozzá a randevúra.

Ama emlékezetes epizód után, amely mindket-
tőjük életét megmentette, Nyikolaj végleg megvál-
tozott. Grigorijjal együtt került kórházba a jobb
csuklójának törésével. A szokatlan megmene-
külést kereken letagadta, ahogy mindent, amit
Grigorij mesélt, és papagáj módjára ismételte
a saját verzióját a történetekről. Nem lehet mon-
dani, hogy magát Grigorijt ez nagyon bosszan-
totta volna. Nem volt benne harag, csak egyetlen
kérdés: «Miért tagadja Nyikolaj azt, ami teljesen
nyilvánvaló volt?»

Ezt követően a fronton az útjaik elváltak. Klárát
a hátszágba helyezték át hadtápellátási terü-
letre. Amíg Nyikolaj kórházban feküdt, a nőnek
sikerült hozzámennie feleségül, elintéznie szá-
mára a rokkantsági papírokat, és magával vin-
nie az új szolgálati helyére a hátszágba. A férfi
már nem ellenkezett, mint korábban. Ellenkező-
leg, minden módon védelmezte a nőt barátjával
szemben. Így vált el tőle Grigorij még a háborús
évek alatt.

A győzelem után a szülőhelyükön találkoztak
újra. Nyikolaj jelentősen kikerekedett az állami
kosztón. Mindketten őrnagyi rangban voltak már.
Mindkettőjük melle tele rendjelekkel. Ám Nyikolaj-
jal ellentétben Grigorij lelkiismerete tiszta maradt.
Minden egyes kitüntetés számára nem csupán
egy darab fém volt. Elsősorban élete felejthetetlen
hősies napjainak emléke, bátorságának és férfias-
ságának csúcspontjai. Nem szégyellt az emberek

szemébe nézni. És mindenekelőtt önmaga előtt sem szégyenkezett az elmúlt évekért.

Grigorij traktorkezelőként helyezkedett el a szülőfaluja téészében. Nyikolaj viszont a felesége sürgetésére a járási pártbizottsághoz ment dolgozni. Amikor Grigorijt megválasztották téeszelnöknek, Nyikolaj szinte ezzel egy időben lett a járási tanács elnöke. És míg korábban az útjaik ritkán keresztezték egymást, az életnek ebben a szakaszában ismét egy kerékvágásba kerültek.

Annak ellenére, hogy Nyikolaj és Grigorij egykori barátok és fegyvertársak voltak, Nyikolaj folyamatosan provokálta a konfliktusokat, a közös munka során pedig, ahogy mondani szokás, botot dugott a küllők közé. Bármilyen kezdeményezést is tett Grigorij az emberek jólétének és életének javítására, Nyikolaj elfojtotta azt az utasítások tömegével. Így zajlott láthatatlan párharcuk. Grigorij többször is próbált őszintén beszélni Nyikolajjal, hogy egyszer s mindenkorra megoldják a problémákat. Hiszen ettől az indokolatlan rosszululattól nemcsak ő szenvedett, hanem — ami sokkal bántóbb — a körülöttük lévő emberek is. Nyikolaj azonban mindig kitért a beszélgetés elől, hol elfoglaltságra hivatkozva, hol durván és gőgösen félbeszakítva a baráti kezdeményezést. Az évek során rátarti lett, és hatalmába kerítette pártfunkcionáriusi személyének megközelíthetetlensége.

Az évek repültek. Grigorijnak viszonylag boldog családi élete volt, öt gyermeke született. Klára viszont több sikertelen próbálkozás után nagy nehezen egyetlen gyermeket szült. A fiút agyonkényeztették, kényelemben és minden földi jóval körülvéve nevelték. Azonban megrögzött naplopó és iszákos lett belőle. És minél gyorsabban teltek

az évek, az élet annál súlyosabb ütésekert mért rájuk a legfájóbb pontokon. Először az egyetlen fiuk halt meg, lényegében ostoba halállal – részegen vonat alá került. Klárát bénulás érte. Hosszú évekig ágyhoz volt kötve, és nagyon nehezen halt meg. Nyikolaj két infarktuson esett át. Ő volt az egyetlen életben maradt tagja az egész családjának. És semmiféle, az élete során oly gondosan felhalmozott pénz, semmilyen magas rangú ismeretség és kapcsolat nem tudta megakadályozni a család tragédiáját.

Öregkorára Nyikolaj teljesen egyedül maradt. Rossz volt ránézni. Az arca beesett, szemei mélyen ültek, csontjaira rászáradt a bőr, mint egy aszott múmiaé. Két utcányira lakott Grigorijéktől egy jó, masszív házban, amelyet még a pártbizottsági időkben épített. Grigorij téese idővel mintagazdasággá vált. A házakban minden komfort megvolt, az utak aszfaltozottak lettek. Így a falu akár járási központnak is beillett volna. A természet is különösen festői volt itt: mezők, erdők, a folyó... Sok vezető épített itt magának nyaralót öregkorára, köztük Nyikolaj is, aki annak idején annyi akadályt gördített a téeszért fáradozó Grigorij elé.

Nyikolaj biztosított öregkora ellenére a háza üres volt. Alig állt vele szóba valaki, még a szomszédok közül is, mivel hírhedt zsémbes ember volt, aki örökké elégedetlenkedett mindenért. Úgy alakult, hogy az egyetlen ember, aki rendszeresen látogatta, Grigorij lett. És bár Nyikolaj a múltban sok kellemetlenséget okozott neki, Grigorij mégis, öregember módjára segített rajta, hol friss kenyérrel, hol egy jó szóval. Ő volt az egyetlen beszélgetőtársa, akinek volt türelme végighallgatni barátja

Anasztázia Novih
«Ki vagy te?» című rajzának részlete

minden panaszát, és elviselni annak háborgását és elégedetlenségét.

De egy napon, szó szerint a halála előtt, Nyikolaj váratlanul ismét önmaga lett, az a derék legény, aki a háború előtt volt. Hirtelen feltárta a lelkét, mesélve Grigorijnak a valódi életéről. Ám ami Grigorij számára a legmegdöbbentőbb volt, az a vallomása végén hangzott el.

— Emlékszel arra a napra, amikor felrobbant a fedezék? — kérdezte rekedt, gyenge hangon Nyikolaj.

— Hát el lehet felejteni az ilyesmit?

— Akarom, hogy tudd... Én is láttam azt a szőke fiatalembert. Valóban bejött hozzánk a fedezékbe, és a parancsnokhoz hívott minket... A mai napig nem tudom elfelejteni a szemét... Egész életemben kísértettek, mint egy lidérces álom... Bocsáss meg nekem... Hazudtam neked, de valójában magamnak hazudtam. Ez a srác nem ment ki a fejemből. Ez a pillanat... Tisztán emlékszem rá most is, mintha csak most történne. Amikor meghallottam a füttyülést, értsd meg, én... én megijedtem... Mintha kettészakadtam volna... Hiszen én is hát-ranéztem. Akkor te épp a fedezék felé fordultál, és mögötted nem volt senki. Akartalak fedezni, hiszen a biztos halál elé álltál. De aztán hirtelen megijedtem... Féltettem a drága életemet, és úgy döntöttem, mentem a bőrömet!!! Érted? Úgy döntöttem, mentem a bőrömet!.. Aztán olyan szégyen fogott el... Mint egy utolsó gazember...

Nyikolaj szemében megcsillantak a régmúlt napok keserű könnyei.

— Hagyd már, miért gyötröd magad így, hiszen minden jól alakult — sietett megnyugtatni Grigorij.

— Várj, ne szakíts félbe... Mindent el akarok mondani, amíg tudok. Értsd meg, ez nem csak egy botlás volt. Mintha megtörtem volna... Saját magam árulója lettem. Érted, áruló!!! Utána olyan rossz volt nekem, olyan rossz! Nekem, bolondnak, beszélnem kellett volna veled. De gyáva voltam, féltem, hogy elítélsz. A lelkem meg csak sajgott. El is mondtam mindent Klárkának. Nos, ő meg ragaszkodott hozzá, hogy hallgassak és tagadjak mindent, téged meg tegyünk nevetségessé, hogy csak dohányért mentünk ki. Én meg, idióta, hallgattam rá... Pedig láttam a csillogást a szemedben, láttam benned valami erőnlétet. És megértettem, hogy veled is történt valami, de valami jó. Érted, jó!!! Én meg beleestem a saját mocsokomba, amitől aztán egész életemben búzlóttam, és lehetetlen volt lemosni! Nem tudom miért, de valahányszor találkoztam veled, megjelent előttem annak a srácnak az alakja, a szemei, tele szemrehányással... Ez annyira elnyomott, a lelkemben akkora fájdalom született!

Az emlékezetem meg folyton azt a pillanatot pörgette, a hitványságom és megbocsáthatatlan gyengeségem pillanatát. És sehogy sem tudtam átlépni magamon, hogy bocsánatot kérjek tőled. Egyszer már majdnem megérttem rá, de végül nem mertem odamenni. És ahelyett, hogy embe-rien beszéltem volna veled, napról napra egyre jobban dühös lettem magamra, és ezt a dühöt elsősorban rajtad töltöttem ki. Elképzelni sem tudod, mennyi aljasságot tettem veled, amiről nem is sejthettél...

— Ne tedd, Koljasa, ne tedd... Mindent megbocsátok neked, hiszen barátok vagyunk. Tudom, hogy te jó ember vagy. Ha Klára nem lett volna...

— Boszorkány az a Klára! Az egész életemet elrontotta! — zokogott Nyikolaj, nem szégyellve könnyeit. — Ha tudtam volna... Nem hittem, hogy te... ilyen mondasz. Féltem, hogy soha nem bocsátasz meg... Milyen bolond vagyok! Egész életemben ezzel a gonoszsággal éltem! Már belülről felemésztett, szétmarta az egész lelkemet... Pedig minden olyan egyszerű volt! Kedves öreg barátom, te egyedül maradtál mellettem a halál árnyékában...

— Na, na, elég legyen... Megvívunk még vele — mondta Grigorij, letörölve kicsorduló könnyeit. — Ketten vagyunk, ő meg csak egyedül.

— Igen, mint akkor, abban a lövészárokban. Újra együtt vagyunk, barátom...

Amikor Grigorij távozott, Nyikolaj megkérte:

— Hozz nekem holnap egy bögre friss, még meleg tejet. Nagyon szeretnék inni, mint a távoli gyermekkoromban...

Másnap reggel Grigorij korán kelt, és sietett a szomszédasszonyhoz tejért. Alig várta ki a fejést, és szinte futva vitte a háromliteres üveg friss tejet az ismerős házhoz. Hosszú évek óta először vitte azt az igazi barátjának! De amikor belépett a szobába, Nyikolaj már halott volt. Arca szörnyű zaklatottságot tükrözött, nyitott szemébe belefagyott a szomorúság. Grigorij leült az ágy szélére, és halkán rázkódni kezdett a hangtalan sírástól...

A sors minden viszontagsága ellenére őszintén sajnálta ezt az embert. Ennyi éven át együtt élni a saját gonoszságával! Hiszen kiderült, hogy belül egyáltalán nem is élt, hanem csak egy helyben toporgott ama emlékezetes nap óta, belesüllyedve saját félelmének mocsarába. Gri-

gorij úgy vélte, hogy a halál előtt az embernek fel kellene ismernie valami mélyebbet, valami határokon túlit. Nyikolaj pedig olyan érzelgősségről beszélt, mint a bocsánat. Grigorij már rég megbocsátott neki. Különben is, talán neki ez érzelgősségnek tűnt, de Nyikolaj számára ez valami nagyobb volt, valami leküzdhetetlen élet-gát, amelyet ő maga épített fel tégláról téglára a naponkénti haragjával. Grigorij értette, milyen nehéz volt a barátjának áttörni ezt a gátat, átlépni saját egocentrizmusának falán. Kár, hogy ennyi éven át, szinte egész életében készült megtenni ezt a tettet, ezt a kis Lelkiismereti lépést. Pedig, mindent elrendezhetett volna még azon az 1942-es őszön. Talán az élete is egészen máshogy alakult volna, több lett volna benne a belső győzelem, és a halálos ágyon az igazi igazságok tárultak volna fel. Habár... Grigorij maga is kételkedett abban, hogy szükség lesz-e rájuk abban az órában, hiszen ezek csak belső kinyilatkoztatások. De visszaemlékezett halott barátja felejthetetlen, fájdalommal és szenvedéssel teli arckifejezésére, és a kétségek valahogy maguktól eloszlottak, átadva helyüket az örök kérdéseknek. Mert ki tudja, mi vár az emberre a halál után... Vajon csak a test lebomlása a természet hulladékmentes körforgásában? Miért akkor az élet ennyi bonyolultsága, az emberi gondolatoknak ez a folyamatos szembenállása? És végül, ez az öregség a gondolati eredmények állandó összegzésével? Hová lesz aztán a gondolat, ha egész életében uralkodott és irányította a testet? Csupa kérdés és semmi érdemi válasz...

* * *

— Eh-he-he — sóhajtott fel újra az öreg, kirántva a horgászbót a vízből, mintha a horog végén keresné a választ végtelen kérdéseire.

De látva a bágyadtan vonagló gilisztát, újra bedobta a csalit a folyóba, azzal a titkos reménnyel, hogy most talán ráharap valami.

«Így van ez valószínűleg az életben is — töprengett magában az öreg. — Ha egy jó gondolatot akasztasz a horogra, bőséges lesz a fogás, ha rossz, a természet ugyanazzal felel. Minden ki van benne találva, minden összefügg...»

— Szép jó napot, Dmitrics! — szólalt meg a háta mögött egy dallamos férfihang.

— Jó napot, ha nem viccelsz — válaszolt Grigorij, öregesen hátrapillantva.

Egy harminc év körüli, kisportolt, szőke fiatalember lépett oda hozzá mosolyogva. Modern melegítőt viselt, a fején hosszú ellenzős baseballsapkát, amely eltakarta a szemét a nap elől. Kezében vadonatúj horgászbót tartott. Grigorij látott már ilyet a városiaknál, akik ide jártak horgászni. Szép darab, annyi szent, de azt beszélük, méregdrága.

— Hogy megy a kapás?

— Dehogy megy! — legyintett az öreg. — Hajnal óta itt ülök, de még egy se mozdult rá!

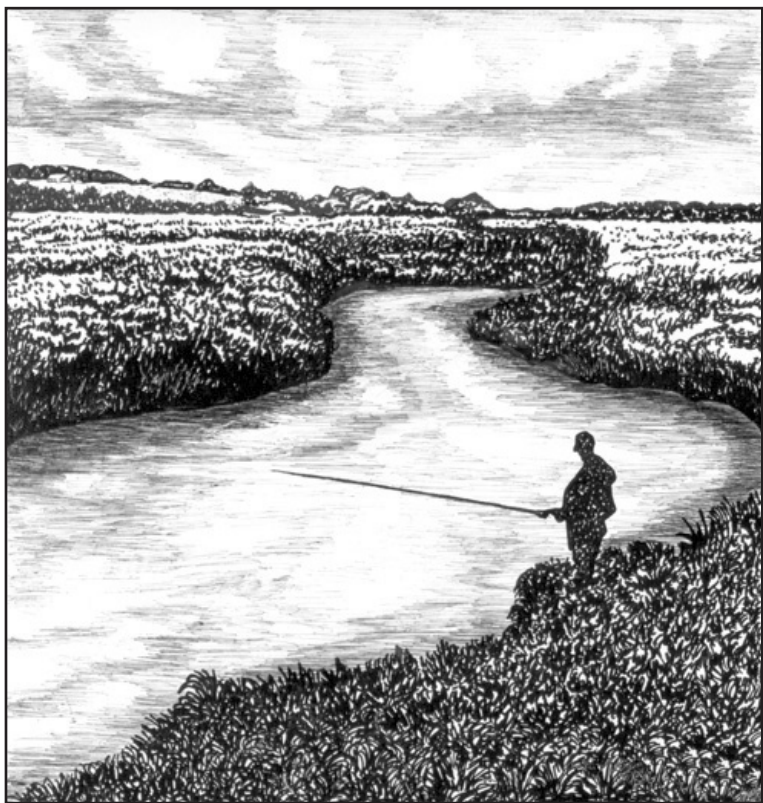
— Biztosan szabadnapot vettek ki mára — viccelődött a srác. — Mivel csalizol, tata?

— Gilisztával.

— Hát abból már biztos elégük van! Tessék, próbáld meg szúnyoglárvával. Erre a csemegére talán rámozdulnak.

— Köszönöm.

Az öreg átvette a felkínált csalis dobozt.

Anasztázia Novih
«Horgász» című rajza

— Nem bánod, ha melléd telepszem?

— Dehogysis! Ül csak le, ketten mégiscsak vidámabb az időt eltölteni.

Amíg a fiatalember előkészítette a botját, az öreg erősen próbált visszaemlékezni, kinek a fia lehet ez. A srác nagyon ismerősnek tűnt. Biztosan a városban élt, és valószínűleg a szüleit jött meglátogatni. Mivel ismerte Grigorijt és ilyen közvetlenül beszélt vele, biztosan itt nőtt fel. «Dmitricsnek» csak a helyiek szólították az egykori téeszelnököt. «Na tessék, — méltatlankodott magában az öreg, erőlködve, hogy eszébe jusson a neve, — még ez az időskori szklerózis is hiányzott a bajaim mellé...»

— Semmi baj, Dmitrics — mondta a srác kedvesen, mintha csak a gondolataiban olvasna. — Megoldjuk! Voltunk már ennél rosszabb helyzetben is! — majd kisvártatva hozzátette: — Amint a halak megérik a lárvát, alig győzzük majd kapkodni a botokat.

Az öreg elmosolyodott ezen az optimizmuson.

— Volt nekem egy frontbarátom, egy szibériai gyerek. Ő is ilyen örökmozgó, vidám fickó volt. Együtt meneteltünk Berlinig. Állandóan hívott magához Szibériába horgászni. A Bajkál-tóhoz, hallottál már róla?

— Hogyne! A világ legmélyebb édesvízi tava, különleges flórával és faunával.

— Igen... Csodálatos helyek azok. Sokáig leveleztünk a barátommal. Fényképeket küldött, állandóan invitált. Nálunk is járt párszor. Nekem meg valahogy sosem sikerült elszabadulnom, mindig akadt valami halaszthatatlan dolog... Egyszer hozott is halat, ni, ekkorát, vagy négykilósat. Bajkáli omulnak hívják. Sehol máshol a világon

nem él, csak ott. Látod! Na, az a horgászat, azt mondom! Ahogy megláttam azt a halat, teljesen belebetegedtem, úgy el akartam menni a Bajkál-hoz. Úgy vágytam rá, hogy kifogjam! Gondoltam, majd ha nyugdíjba megyek, megvalósítom a horgászálomom. De hol volt az már! Hol pénz nem volt elég, hol a gyerekeknek segítettem, most meg már teljesen roskatag lettem. Miféle utazás már ez?! Így maradt az én omulom egy beteljesületlen álom...

— Ki tudja — vont a vállát a fiatalember. — Minden álom valóra válik egyszer.

— Lehet, hogy másnál igen. De nálam... Meg a barátomtól sem jött már hír két éve. Lehet, hogy megbetegedett, vagy talán meg is halt. Hány évesek is vagyunk már... Ahogy mondják: megjött az ősz haj, odalett a vígság. Elúsztak az évek, mint a tavaszi áradás.

— Igen... Ha az emberiség tudna a jövőjéről, nem nevetne annyit, amikor búcsúzik a múltjától.

— Mit mondtál? — kérdezett vissza Dmitrics, elmerülve gondolataiban.

— Csak úgy mondtam — legyintett a srác, és témát váltott. — Hogy van Ványa?

Ványa Grigorij legkisebb fia volt. Amikor a fiatalember kiejtette a nevét, az öreg felhagyott a kínzó kérdéssel, honnan is ismerheti őt. Ha Ványa felől kérdez, akkor vagy a barátja, vagy ismerőse, vagy talán együtt tanultak.

— Hál' Istennek, jól elhelyezkedett. Meg is nősült végre. A menyé egy kedves lány. Lányuk született. Nemrég, tavasszal itt voltak vendégségben az egész családdal. Nem láttad őket?

— Nem... Nem voltam a környéken.

— Á... Most már miatta is nyugodt a lelkem.

— Miért is kellene érte aggódni? Jólelkű gyerek, arany keze van. Az ilyen nem vész el.

— Ki tudja azt? Az élet bonyolult dolog...

— Nos, attól függ, honnan nézzük. Éljen becsülettel és lelkiismerettel, és meglásd, a sors is a segítségedre siet.

— Úgy van az, úgy. Csakhogy... Én például, úgy tűnik, becsülettel és lelkiismerettel éltem, nem mondhatok mást, nincs miért szemrehányást tennem magamnak. Hát mennyit kellett már elviselnem a sorsból? Hol háború, hol éhínség, hol rombolás...

— Mindenkinek más-más, egészen egyéni benyomásai vannak az életről. Hiszen, például, a rózsát is különbözőképpen érzékelik az emberek. Egyesek a csodás teremtményt látják benne, érzik az isteni illatát. Mások meg csak a tüskéket veszik észre, és a sebeket érzik, amit a tövisei ejtenek. Minden az embertől függ, attól, hogyan képes szemlélni és befogadni ezt a világot.

— Ez is igaz — egyezett bele az öreg, majd egy kis szünet után hozzátette: — Nem, ha jobban meggondolom, nem haragszom az életre. Mégis-csak a háborúban szereztem az igazi barátaimat, pedig szörnyű idők voltak... Meg a feleségemmel is akkor találkoztam, amikor mindenütt tombolt az éhínség. Emlékszem, nem volt mit enni, fűvet rágtunk, a fejünkben meg csak a randevűk meg a szerelem járt. Milyen furcsa most erre visszazagondolni... Mindenütt romok meg éhség, mi meg nem féltünk családot alapítani. Sorra jöttek a gyerkőcök. Akkoriban egy vályogházban laktunk. Emlékszem, hogy szorongtunk ott mindannyian. És mégsem... Valahogy nem éreztük a szűkösséget. Ellenkezőleg, összetartottunk, segí-

tettünk egymásnak... Most meg a fiatalok, látod, milyen kényelemben élnek, még sincs békesség a családokban.

— Minden a fejben dől el, tata. Ha az ember a lelke mélyén jósból épít palotát, meglátod, az emberek lelke is vonzódni fog hozzá, és az élete is egyenesbe jön. De ha belül úgy él, mint medve a barlangban, és lusta palotát építeni, akkor egész életében abban a barlangban fog sínylődni, mint egy állat. És semmiféle külső kényelem nem tudja majd kielégíteni telhetetlen belső igényeit.

— A telhetetlenségről jut eszembe, jól látod. Itt volt például, nem messze egy barátom...

— Veperszkij?

— Igen — bólintott az öreg, közben pedig arra gondolt, hogy ha Nyikolajról is tud, akkor biztosan helyi. — Állandóan a nyaralóját építgette át, sehogy sem tudott a felesége kedvére tenni.

— Klárának?! — nevetett fel a srác. — Hát mikor lehetett őt bármivel is kielégíteni? Hiszen a vérben van a kódolt igény: bármennyit adsz, mindig kevés lesz. Anyatejjel szívta magába generációról generációra az egyetlen «szent szerelmet» — az ezüst és az arany iránt. Mi mást várhattál volna tőle?

— Pontosan. Nyikolaj is rájött erre, de sajnos túl későn. Egész életében kínlódott vele, mint egy gyógyíthatatlan betegséggel. Pedig emlékszem a találkozásaikra. Olyan hirtelen történt minden...

— Ugyan már, Dmitrics, ne mentegesse őt. Az emberrel csak olyan események történhetnek meg «hirtelen», amikkel belül egyetért. Ha Veperszkij találkozott ezzel a nővel, az azt jelenti, hogy tudat alatt éppen azok a titkos vágyak és vonások uralkodtak benne, amiket benne megtalált. Nem a

felesége tette őt rabszolgává, hanem a saját gyengeségei, amiknek szabad utat engedett, ahelyett, hogy szorosan kordában tartotta volna őket. Klára csak ösztönözte és táplálta ezeket. Szóval, minden az ő személyes választása szerint történt. Hiszen, az élet a belső meggyőződések tükörképe.

— Végül is, lehet, hogy így van... Érdekesen beszélsz. Be kell vallanom, leéltem egy életet, de ilyen egyszerű és bölcs szavak még nem jutottak eszembe — mosolyodott el az öreg. — Nem is sejtettem, hogy a mai fiatalok ilyen tájékozottak az emberi élet ilyen finom kérdéseiben. Ez örömteli. Talán ez a ti technikai korszakotok tette, hogy jobban vág az agy, mint nálunk.

— Dehogysis, papa. Nem az időn múlik, nem a tájékozottságon és nem az agykapacitáson. Az igazi bölcsesség egyszerűen a lélek kincse. A fiatal test pedig még nem mutatja meg a lélek valódi korát.

— A léleké? — kérdezett vissza az öreg, majd megválaszolta magának: — Igen, a léleké... Bárcsak biztosan tudnánk, hogy ott van az emberben...

— Hát, a lelket nem lehet mikroszkóp alatt vizsgálni — jegyezte meg a srác. — Ahogy alapvetően az emberi gondolatot sem. A neurofiziológusok azt feltételezik, hogy a gondolat egyfajta elektromágneses hullám mozgása az agykéregben, amely egyik neurontól a másikig terjed. De hogy valójában hogyan születik meg, és mi az indítógombja, azt a mai napig nem tudják. Ahogy sok más, az emberi lényegre vonatkozó kérdésre sem tudják a választ. Az emberek csupán feltételeznek, de nincsenek adataik. Mert a válaszok ezekre a kérdésekre sokkal mélyebben rejlenek, túl az egocentrizmus által kijelölt világérzékelési körön.

Ahhoz, hogy elérjük őket, át kell lépni az Egón, be kell hatolni a saját tudatalattink mélységeibe... Ott pedig már az is nagy munka, hogy az ember eltakarítsa a tudat felszínén úszkáló hordalékot, belső ápolatlanságunk maradványait. Bár, ha valaki igazán akarja, mindent elérhet.

— Az igaz... De honnan tudhatnád, hogy nem te magad gyarapítod-e a szemetet a fejedben ahelyett, hogy takarítanál...

— A lelkiismeret mindig megsűgja a helyes irányt.

— Igen, a Lelkiismeret — jó segítőtárs — egyezett bele az öreg.

Egy időre elhallgattak. Az öreg próbálta megemésztetni a srác szavait, de mivel nem jutott dűlőre, töprengve megszólalt:

— Hogy is van ez az életben? Mint a fronton. Az ember állandóan próbálja tartani a Lelkiismerete védelmi vonalát. Ahogy telnek az évek, úgy erősödik a támadás a lövészárók túloldaláról, egyre több bomba robban körülötted, tiszta kráter lesz az életed a problémáktól. Persze, az ember fél is néha, de akkor is tartja az állásait, bármi áron. Mert nincs hová hátrálni. Mögötted a Haza, neked benne kell élned. Úgyhogy, a Lelkiismeret állásait semmiképp sem szabad feladni... Saját szememmel láttam, ahogy a barátom megadta magát, és mi lett a vége. Láttam a halálát az élete során, éreztem, ahogy a győzedelmes gonoszság kínozza, marcangolja, belülről emészti fel. Nem, nekem inkább jobb a Lelkiismeret szerint élni, vagy nem élni egyáltalán.

— Az öregek azt írták, hogy a Lelkiismeret a Szellem nagyságának mértéke. Az öregségben pedig különösen szabaddá teszi az «idegvégződé-

seket» és megmutatja a valódi természetet. Ezért van az, hogy valakinek az öregség holdsugárrá válik, amely az illúzió és a sötétség fekete, cafatokból álló felhői között vibrál, másnak pedig az öregség egy ragyogó, vakító naplemente, amely megmutatja a belső szemnek azt a ritka zöld sugarat, amely minden vágyat beteljesít.

— Szépen mondtad. Csak hát miféle vágyai lehetnek az embernek öregkorára? Csak a töprengés... De jó is lenne ismerni a valódi természetünket...

— A valódi természetünket? — mosolyodott el titokzatosan a fiatalember, miközben horgot és csalit cserélt a botján. — A valódi természetünkről szól egy igen ősi keleti példabeszéd...

Messzire bedobta a horgot a folyóba, leült és rágyújtott egy cigarettára. Az öreg felkészült a hallgatásra.

— Szóval, a példázat így szól... Magasan a hegyekben, egy szikrázó, hófehér csúcson született egy jégkristály, tiszta volt, mint egy csecsemő könnye. Nappal a napban gyönyörködött, játszott a fény a természet által mesterien megmunkált élein. Éjjel a csillagoknak örült, ezeket a csodálatos, fénylő teremtményeket szemlélve. Fokozatosan növekedett, magába szívva a jóságos égitest egyre nagyobb energiáját. Egy napon, amikor a kristály már olyan nagyra nőtt, hogy nemcsak az eget látta, hanem a környező világot is, valami lenyűgöző tárult elé. A hegy lábát takaró felhők szétnyíltak, és szeme elé tárult egy gyönyörű völgy, amely az smaragd szokatlanul élénk színeiben úszott. Ez a látvány annyira elállította a kristály szellemét, hogy égető vágy ébredt benne: bármi áron lejutni a természetnek ebbe a különleges zugába, és megismerni minden szépségét.

A kristály összeszedte minden erejét, hogy vízzé váljon, és sebesen megindult lefelé. Minél gyorsabban ereszkedett, annál hatalmasabbá vált. Az áramlat egyre szélesedett és tajtékzott, forrva a zabolátlan szenvedélytől. Száguldott az álma felé, irigylésre méltó kitartással küzdve le útjában a sziklaakadályokat, a zúgókat, a szédítő vízeséseket. Fűtötte az újdonság ereje és a törekvés, hogy elérje vágyott célját.

És íme, egy szép pillanatban, ez megtörtént. Vizei hatalmas folyamként áradtak a völgybe. Milyen gyönyörűek voltak partjai, beleveszve a harsogó zöldbe! Milyen csodásan csillantak a nap sugarai a víztükrön! Hogyan örült minden körös-körül a vizek éltető hűvösének! A kristály érezte, ahogy mámorító nedvességgel táplál minden növényt, ahogy élvezettel oltják szomszédokat azok, akik partjaihoz járulnak. Érezte, ahogy vizeiben megmozdult a megszületett élet, és ő lett ezen élet hordozója. És ez volt számára az igazi boldogság!

Így telt az élete. Nappal minden szomszéd szomszédját oltotta, éjjelente pedig a csillagos ég tükröződését szemlélte vizeiben, csodálkozva a különös világokon és emlékezve távoli otthonára. Úgy tűnt számára, ez a boldogság örökké tart majd.

De egy nap vizei váratlanul elérték a völgy végét, és továbbről terültek szét. Az élet kimértté és nyugodttá vált. Idővel az egykor fenséges, tajtékzó vizeket barna hínár kezdte benőni, bűzös mocsárrá változtatva azokat. Ritkán látogatta már bárki is e partokat... Nem volt vizeiben sem a régi erő, sem a régi élet. Félelem és kétségbeesés fogta el az egykori kristályt. Pánikszerűen félteni kezdett a naptól. Az égitest megjelenése minden

alkalommal egy borzasztó képet szült benne, saját elpárolgó vizeiből szöve — elmúlásának és könnyörtelen végzetének délibábját. Egyik a másik után fúvódtak fel a kétség buborékai. Félt párává válni, elveszíteni egyéniségét, elveszíteni szabadságát. Az éjszaka lett számára az egyetlen vigasz, a régi emlékek hűvösébe takarva őt. Vágyakozva nézett a fénylő csillagokra, sóhajtozva az elérhetetlen távoli világok után, és csodálva azok változatlan szépségét.

És egyszer, a hajnal órájában, megszállta a felismerés: megértette az élet lényegét, az örökkévalóság lényegét, átérezte valódi természetét, amely felébresztette benne a lelket! Ebben a pillanatban a horizont felett megjelent a nap vakító korongja. «Istenem — tört fel a kiáltás maradék vizeinek mélyéről. — Milyen egyszerű minden!» Elindult a hatalmas égitest jóságos sugarai felé, a vizet párává változtatva. Egy szellőkés könnyedén felkapta és a magasba repítette, eltávolítva a megszokott térből. Repült, és az életerő és az újdonság csodálatos súlytalanságát élte át. És csak most értette meg, hogy ez az igazi, általa rég elfeledett mámorító, valódi szabadság. Eltöltötte a mindent átható boldogság érzése, saját megismételhetetlen egyénisége, és ugyanakkor a végtelen egység ezzel a hatalmas, lenyűgöző mindenséggel, amely sokkal tágasabbnak bizonyult, mint képzelte. «Milyen egyszerű minden» — nem szűnt meg ismételni a szelleme, élvezve a repülést. «Igen, most már ismerem valódi természetemet» — gondolta, miközben lágyan leereszkedett az egyik következő szikrázó csúcsra...

A fiatalember elhallgatott. Az öreg mély gondolatokba merülve ült, lenyűgözve a példázat rejtett

értelmétől. És ekkor az arca felderült. Szemeiben élő tűz gyúlt. És halkán felkiáltott: «Istenem! Hiszen ez valóban ilyen egyszerű!» Az elragadtatástól teli öreg megfordult, hogy közölje megdöbbentő felfedezését beszélgetőtársával. De... az már nem volt sehol. Az öreg feltápáskodott és zavartan nézett körbe. Ám körülötte csak a végtelen zöld mező terült el. Sehol egy lélek... Grigorij már-már kételkedni kezdett, nem hallucinációi támadtak-e vénségére. De a fiatalember ott hagyott horgászbója és a földön parázsló csikk valódi, nemrégiben jelenlétéről tanúskodott.

Az öreg sajnálattal és valami lélekbe markoló vágyakozással nézett különös beszélgetőtársa magányos botjára. Váratlanul, annak úszója sebesen merülni kezdett a víz alá. Az idős horgász gépiesen a fiatalember botjához futott, rántott egyet, és... A reggeli napfényben, gyémántos permetet szórva, egy hatalmas, a napon szikrázó bajkái omul repült ki a vízből. A boldogságtól elképedve az öreg megdermedt, csodálva e ritka, ezen a környéken sosem látott hal röptét. Aztán észbe kapva partra húzta, és remegő kézzel szabadította meg a horogtól. Nem híve a szemének, két kézzel emelte fel a vonagló omult, ámulva nézve a természet e csodáját. Az öreg szemében az öröm könnyei csillantak meg. És ekkor Grigorij visszaemlékezett. Eszébe jutott, hol látta ezt a fiatalembert... Az öregkori nevetés harsány hangja verte fel a környéket. Az öreg a vízhez lépett, térdre ereszkedett, és óvatosan visszaengedte a halat a folyóba. Fénylő tekintetét a hatalmas égitestre emelte. És a vakító belső boldogság sugaraiban fürödve felkiáltott:

— Istenem! Milyen egyszerű minden!

A madarak és a kő

ELŐSZÓ

enyűgöző a tengerpart a maga beláthatatlan szépségében. Itt harmonikusan simulnak össze a különböző elemek, amelyek látszólag teljesen ellentétesek egymással. Az egyik oldalon a forró homok — a pusztító Sivatag kérlehetetlen és könyörtelen harcosa. A másik oldalon a hűvös víz — a Világóceán formateremtő, életadó ereje. Mintha az élet és a halál fonódna össze ezen a helyen, különös létezési feltételeket teremtve azok számára, akiket a sors e világok határára vetett.

A part mentén szétszórt, fényesre csiszolt sima kövek és kavicsok e titokzatos Portál hosszú életű lakóinak rangjára tartottak igényt. Úgy tűnt, kinek, ha nem nekik kellene ismerniük e létezés legfőbb titkait. De vajon valóban így van-e? Tudtak-e ők arról, ami az általuk elfoglalt térnek határain túl létezik?

A kő az kő, ahogy mondani szokás: szilárd ásvány. Valamikor egy hatalmas szikla része volt, amelynek csúcsa magát az Eget súrolta. Ám az egységben élve a kő önállóságról álmo-

dozott. A kétségek számos repedése idővel elvégezte pusztító munkáját, valóra váltva ezzel álmát. De a régóta várt önállóság nem bizonyult olyan örömtelinek, mint ahogy képzelte. Az elemek nap mint nap, mintha versenyeznének, próbára tették szilárdságát. A követ szétvetette a düh és a sértődöttség. Kétségbeesetten ellenállt a szélnek, amely lemarta róla a porszemeket, és fokozatosan porrá zúzta. Szembeszállt a nappal, amely hevítette a felszínét. A kő még a víznek is ellenszegült, amelyhez titokban vonzódott, különösen, amikor az éltető hűvösségével mosta át, megmentve a nap perzselő sugaraitól. Szerette a megközelíthetetlen lény szerepét, még a ritmikus hömpölygő hullámokkal szemben is.

A kő büszke volt magára, a formájára, a függetlenségére. Gúnyolódott a homokon, amelyet az elemek könnyen irányítottak. Nem is sejtette, hogy idővel őt is ugyanez a sors éri.

Napjai nagy részében a kő unatkozott, nézve a környező táj nyomasztó egyhangúságát és monotonitását. Néha azzal szórakoztatta magát, hogy feltette a kérdést: «Mi az értelme?» Gyakran, a madarak repülését szemlélve, irigyelte szabadságukat és azt a könnyedséget, amellyel a legmagasabb magasságokat és ismeretlen, felhők feletti távlatokat érték el. Volt pillanat, amikor egész hosszú, unalmas életét elcserélte volna az elragadó, szélvészgyors repülésük egyetlen rövid mozzanatáért.

Így élte le a kő egész «szikladarab» létét, önmagában és csak önmagáért. Észre sem vette, milyen csodálatos és titokzatos helyre vetette a sors. Nem látta, mennyi erőt és időt áldozott rá a nap, a szél és a víz, hogy ostoba, szilárd lényegét minőségi, új

állapotba formálja. Túl erős volt a gögje az évszázadok során. Túl nehéz volt a matériája.

Láthatóan ezért van az, hogy a két világ határán fekvő kövek csak a saját köznapi életüket ismerik. És bár némelyikük külső élei már régen tökéletesen le vannak csiszolva, belül mégis csupán kövek maradnak.

*Feldobtam egy követ,
És az leesett.
Feldobtam egy madarat,
És az elrepült.*

Rigden Djappo

A zsúfolt strandon tarka embertömeg nyüzsögött. Felülről egységes élő masszának tűnt, amely kizárólag azért gyűlt össze, hogy élvezze a természet adományait. Ez érthető is: napfény, levegő és víz — mi lehetne jobb és vonzóbb a forró nyári időben? Talán csak a hegyek, de az, ahogy mondani szokás, a kiválasztottak osztályrésze.

Ha közelebb lépünk ehhez a különös tömeghez, különböző embercsoportokat láthatunk, akiket hasonló beszédmódjuk és viselkedésük köt össze. Ha pedig a sűrűjébe hatolunk, már az egyes egyéneket is megfigyelhetjük. Mindegyikük különbözőtt egymástól, nemcsak külsőleg, hanem életútjukban is. Ám, ha még figyelmebben szemlélődünk, felfedezhetjük, hogy ez az úgynevezett egyéniség ugyanazon a talapzaton nyugszik: ugyanazokon a végtelen emberi problémákon, vágyakon és szükségleteken. Szinte unalmas látvány ez az egy kaptafára készülő, csupán más formákba öltöztetett gondolatfolyam a mindennapi létről. Valószínűleg, ezért van az, hogy amikor az ilyen sablonos «egyénségek» tömegében megjelenik egy valódi Személyiség — Homo Verus (az Igazi Ember), — még az istenek is felhagynak az emberi lét évszázados egyhangúsága feletti ásítozással, és érdeklődve kezdik figyelni a változó sorsok és alakuló események menetét.

De míg az istenek számára a Homo Verus úgy ragyog a tömegben, mint egy óriási gyémánt az út porában, az embereknek nehéz őt észrevenniük. Túl vastagok és torzak saját gögjük lencsái; minden környező dolog kicsinyesnek és haszontalannak tűnik számukra. Csakis a szeretet erejével telt, tiszta tekintet képes nehézség nélkül felismerni a szürke tömeg arctalanságán keresztül a

sokszínű gyémántot — azt a Létezőt, amely segít a kétlábú állatnak Igazi Emberré válni.

Az időjárás pompás volt. Ma is minden pontosan úgy zajlott, mint egy éve, egy évszázada vagy egy évezrede. Talán, csak az emberek lettek többen, a ruházat más, és más nyelveken beszéltek, bár a szavak értelme nem változott. A nyaralók ugyanúgy süttették testüket a napon, időnként hűsölve a vízben. A gyerekek ugyanúgy hancúroztak a tengerparton, nevetve és visítva menekülve a hullámok elől. Ugyanaz a különös morajlás töltötte be a teret: valaki hívott valakit, valahol felcsendült a vidám fiatalok kacaja. Mindezek a szünni nem akaró emberi zajok, akárcsak régen, összeolvadtak a hullámok ritmikus morajlásával és a tenger felett köröző hófehér sirályok kiáltásával.

Nem messze a nyaralók nagy csoportjától egy szőke férfi feküdt, hátát a reggeli nap meleg sugarai felé fordítva. Szundikált. Tőle mintegy húsz méterre egy négy kaukázusi férfiből és egy fiatal, világos hajú nőből álló társaság telepedt le egy négyéves kislánnyal. A felnőttek bort ittak. Minden pohárral hangosabb lett a nevetésük, szabadabbak a mozdulataik és forróbbak a szavaik. A gyerek folyton fészkelődött, végtelen kéréseivel kimerítve fiatal anyja türelmét. A kislány nem értette, miért esznek és isznak anyuék és az idegen bácsik ilyen sokáig, amikor sokkal érdekesebb lenne játszani, ugrálni vagy csak tapasztalni. Végül, megunt a ülést. Fogta egyetlen játékát, egy kék lapátot, amit a homokozóban talált, és a tengerhez futott. Anyja csak hanyagul fordult hátra, gyűlölettel teli pillantást vetve a távolodó gyerekekre, majd fiatal ajkait ismét bájos

mosolyra húzta, és visszafordult bőkezű alkalmi ismerőseihez.

A kislány ugrándozva közelített a tengerhez. Megpaskolta lábaival a vizet. Végigszaladt a parton az egyik, majd a másik irányba. Pancsolt a sekély vízben, amíg a fogai vacogni nem kezdtek. Aztán a felnőtteket utánozva sütkérezett a napon, és homokvárakat kezdett építeni, kagylókkal és kavicsokkal díszítve őket. Ám minél magasabbra próbálta emelni őket, annál gyakrabban omlottak össze a nedves anyag súlya alatt. A kislány mérgelődött, elhúzta a száját, mindent szétrombolt, majd újra hozzáfogott a tiszavirág-életű építményekhez. Egyik sikertelen kísérlete során a szétrombolt házikó homokját minden irányba szétkaptarta. Egy része véletlenül a közelben fekvő férfi hátára került.

— Max?! Már megint te! Hát meddig lehet ezt? — A férfi a kislány felé fordította a fejét. — Na, mit akarsz még tőlem?

A kislány elképedve meredt a férfi szemébe. Aztán, valahogy természetellenesen megrándult, sűrűn pislogni kezdett, végül pedig elváltozott, mélyebb hangon megszólalt:

— Szenszei?!

— Én vagyok az — felelte fáradtan a férfi, és a homokkupacokra nézve szomorúan elmosolyodott. — Látom, te még mindig a homokváraidat építgeted...

— Várakat? — Max körülnézett, sőt, fel is ült. — Hol vagyok? — nem tudott magához térni, ijedten kémlelve a környezetét.

— Hol, hol... A Földön, természetesen. Hol más-hol lennél? — válaszolt kelletlenül a Szenszei.

Ekkor Max meglátta saját apró gyermekkezeit, és elhúzódott tőlük, mintha idegenek lennének.

— Mi történik velem?!

— Mi történne veled azon kívül, ami már eleve van?

— Nem, tényleg, Szenszei?! Mik ezek a trükkök? Ez hipnózis?

— Hipnózis? Trükkök?! — A Szenszei elmosolyodott, megfordult és leült a homokba. — Isten hozott a te valóságod világában! Hogy is mondtad? «Ilyen az élet: vagy te eszed meg a meszet, vagy a mész esz meg téged.»

— De nem, Szenszei, viccen kívül — járatta körbe rémült tekintetét Max. — Hol vagyok? Mi történt velem? Hogy kerültem ide? Mi ez a marhaság?

— Marhaság?! — vigyorgott a Szenszei. De a vigyor azonnal eltűnt az arcáról. Komolyan, szigorral és szemrehányással teli tekintettel nézett Maxra. — Inkább emlékezz vissza.

Max behunyta a szemét, inkább félelemből, mintsem az emlékezés szándékával. A sötét-ségben jobban érezte magát, mint a félelmetes, hihetetlen valóságban. Ám, ahogy egyre inkább megnyugodott, tudatában egyre sűrűbben kezdtek felmerülni valami határokon túli, mélységi emlékezet töredékei. Ez az emlékezet szokatlan volt, élő és valóságos.

* * *

Max hirtelen újra a saját, alig két hónapja vásárolt autójának kényelmes utasterében találta magát. Visszatért az elégedettség érzése: végre elérte álmát, valóban gazdag lett. Merész tervek és ragyogó jövőképek kavarohtak a fejében. Büszkén szorította a vadonatúj, bőrillatú kormányt.

Nem valami dohos lyukba tartott, hanem a saját luxusvillájába, amelyet fél éve vett meg, és olyan fényűzően újíttatott fel, hogy minden barátja sárgult az irigységtől. De a legfőbb diadal az volt, hogy strómanokon keresztül megszerezte tönkretett barátja cégét, amely — hite szerint — hosszú évekig biztosítja majd gondtalan életét.

Maxot eltöltötte az önelégültség. Felhangosította a rádiót, amiből egy divatos sláger szólt, és dúdolni kezdte a dallamot. Az élet végre sínre került! Mégis, valahol mélyen belül diszkomfortot érzett. Egy kellemetlen érzés motoszkált benne, mintha valami nagyon fontosat elmulasztott volna. Bár az arany álom megvalósult, Max mégsem érezte a teljes beteljesülést. Elérte, amit akart, de nem kapta meg azt a mindent átható boldogságot, amiről annyit ábrándozott. Miért? A kételyek önkéntelenül bugyogtak fel tudata felszínére, mintha énje ismeretlen mélységeiből törnének elő. Próbált ellenállni, gondolatait az anyagi javakra terelni, de ez a belső «Valami» feltartóztathatatlanul ostromolta az Ego birodalmát, elviselhetetlen szívtáji fájdalmat okozva. Mi a baj? Max csak találgatott, miközben kereste ennek a nyugtalanító állapotnak az okait.

A kanyarból hatalmas sebességgel vágódott ki egy terepjáró. Egyenesen vele szemben száguldott. Max szeme kikerekedett a borzalomtól. Szíve vadul kalapált, kezei eljegesedtek. A távolság könnyörtelenül fogyott. A terepjáró vakító fényszórói bevilágították Max autójának luxus belsőjét. Élesen elrántotta a kormányt, hogy elkerülje az ütközést. A kocsí pörögni kezdett. A szédítő pörgésben Maxnak elállt a lélegzete — mintha nem is az autó, hanem maga a leélt élete pörgött volna.

Anasztázia Novih:
«Valóság» című rajza

Tehetetlenül hánykolódott dédelgetett illúzióinak e héjában, és nem tudott menekülni a lélekfagyasztó, könyörtelen valóság elől. Állati félelem bénította meg a testét, fejében pedig egyetlen, rég elfeledett mondat villant át a Szenszei-től: «Az élet az önámítás illúziója.» És mintha csak ezt igazolná, Max egy hatalmas, elviselhetetlenül fájdalmas ütést érzett. Már nem értette, hogy kívülről érte-e a csapás, vagy a lelke szakadt-e épp darabokra.

* * *

A kislány elszántan megrázta a fejét, mintha egy lidérces álomtól akarna szabadulni.

— Nem lehet igaz — suttogta Max, elszörnyedve saját sejtésétől.

A keze remegett. Ugyanazt a páni félelmet érezte a reményei összeomlása miatt, mint akkor az autóban. Hideg veríték ütött ki reszkető testén. Kibírhatatlan lelki fájdalom nehezedett a mellkasára, megőrizve sajgó élességét még ebben a különös valóságban is.

— Nem lehet igaz — ismételte meg, próbálva megnyugodni. — Nem, nem... Ha gondolkodom, akkor élek... Biztos eszméletlen vagyok, vagy kórházban fekszem, és csak álmodom az egészet.

— Aha, én meg a te legszebb rémálmod vagyok! — vigyorgott a Szenszei. — Eh, emberek... Nézz körül, Csipkerózsika! Mit is mormogtál akkor a tényekről? Hogy ha a tények nem igazolják a teóriát, meg kell szabadulni tőlük? Na, tessék, próbálj meg most megszabadulni a nyilvánvalótól!

— A «nyilvánvalótól»?! «Akkor»?! Én... én tényleg meghaltam? — esett pánikba Max. — Meghaltam, ugye?!

— Ó, Max, értem én, hogy mindenkinek joga van a hülyeséghez. De azért mértékkal kellene élni vele.

— Nem, én tényleg meghaltam?! Meghaltam?!

— Mit hajtogatod, hogy «meghaltam, meghaltam»!.. Én legalábbis testben látlak téged — mondta mosolyogva a Szenszei.

— Testben?

Max rémülten kezdte vizsgálni a testét, gyermekkezeivel tapogatva magát, mintha nem hinne a tulajdon szemének.

— De hát... ez... ez nem én vagyok...

Amikor a törzse alsó részéhez ért, a szeme még jobban elkerekedett. Rémséggel nézett le, aztán a Szenszei-re, és félvállról, mintha egy szörnyű titkot árulna el, suttogta az őt letaglózó hírt:

— Ez... ez... női!

A Szenszei az arcát látva nem bírta tovább, és felnevetett.

— Hát te mit vártál? Amit megérdemeltél!

— Amit megérdemeltem?!

Max iszonyata nem ismert határokat. Mindig is alacsonyabb rendű lényeknek tartotta a nőket, akik kizárólag az ő férfiúi énjének kiszolgálására és kielégítésére teremtettek. «Megérdemeltem... megérdemeltem... megérdemeltem...», visszhangzott a fejében, tudatát egy ismeretlen, sebes örvénybe sodorva. Egy éles villanás után Max újra a saját testében érezte magát. A tornateremben állt, a tömegben, amely körülvette a Tanítót.

— Mindenki azt kapja, amit megérdemel — válaszolta a Szenszei Max egy újabb kérdésére. — Ha életedben nem változtál meg belül a jó irányba, és nem bizonyítottad be Istennek, hogy Ember vagy,

nem pedig állat, akkor értelemszerűen az állat sorsát kapod, csak még rosszabb körülmények között. Ahogy mondani szokás: amilyen a tetted, olyan az isteni fizetséged.

— De az ember megbánhatja a bűneit, tudom, mondjuk a halála előtt, és bocsánatot nyer. Úgy tartják, Isten megbocsátó.

— Tudod, van egy jó orosz közmondás: «Kevés a haszna a bűnbánatnak, ha a bűnbánat elkésett.» Igen, Isten megbocsátó. De ha te a végtelen «majdra» halogatsz Istent, miközben állati ösztöneidet elégíted ki, és egy üres kosárral mész Hozzá, aminek az alján ott hever a hitvány bűnbánatod, akkor biztos lehetsz benne: Isten is a végtelen «majdra» halaszt téged.

— De hát miért halasztanám a végtelen «majdra»? Ott van, például, hagyományosan az öregkor...

— Az öregkor? És biztos vagy benne, hogy megéred? Miből gondolod, hogy tudni fogod, mikor jön el az utolsó napod? A halál nem kérdez, jön és lekaszál. Mire lesz akkor erőd? Felismerni, milyen ostobán és feleslegesen pazaroltad el a neked szánt időt, anélkül, hogy véghezvitted volna a legfontosabbat, amiért ebbe az életbe jöttél?!

— Igen — dörögte a mellettük álló Vologya, a különleges egység parancsnoka. — Halál előtt már hiába kapkodsz levegő után, utána meg késő az orvoson gondolkodni.

— Pontosan így van — erősítette meg a Szenszei. Max nem talált szavakat. Hosszú csend támadt.

— Mégis dühítő, hogy az emberi élet ilyen rövid — jegyezte meg Andrej, Max barátja. — Ott van az a buta mamutfenyő, akár négyezer évig is élél. Te meg a százat is alig húzod ki!

— Miért lenne buta az a fa? — kérdezte a Szenzei. — Nagyon is szép és hasznos lény. Ami pedig az élet rövidségét illeti... Az emberek így is mértéktelenül lusták, de ha sokkal több időt kapnának, végképp belefulladásnak az anyagiba.

— Igaza van — mondta elgondolkodva egy ötven körüli, teltkarcsú férfi a hallgatóságból. A fiúk a háta mögött «Derelye» hívták, mert duzzadt, előreugró alsó ajka miatt az arca emlékeztetett erre az ételre. — Az élet rövidségének és a halál elkerülhetetlenségének felismerése kényszeríti az embert arra, hogy értékelje az életet, és az időt gyümölcsözően használja fel.

— A halál mintha egyfajta mérleget vonna a leélt életről — szólalt meg Vologya.

— És ösztönzőleg hat az élőkre — tette hozzá «Derelye».

— Pontosan — erősítette meg ismét a Szenzei. — A test elkerülhetetlen mulandóságának tudata késztet arra, hogy választ keressünk az örökkévalóság kérdéseire, hogy megmozduljunk a szellemi fejlődés útján, és belül megváltozzunk. Ezért adatott a halál az embernek: hogy emlékezve annak elkerülhetetlenségére, megtanulja megérteni saját lényegét, megtanulja átalakítani önmagát és természetét, és értékelni tudja a szellemi beérésre szánt időt. A halál egyfajta kapu az igazi valóságba. És a leélt élet végső mérlegét éppen az ember összegyűjtött szellemi kincsei alapján vonják meg. Amit itt az élet során összegyűjtesz, olyan valóság vár rád a kapun túl.

— Igen, de miért van bennünk ilyen erős törekvés, hogy biztosítsuk a jövőnket, mintha örökké élni készülnénk? — kérdezte «Derelye».

— Mert nagyvonalakban ezek a törekvések a tudatalatti mélyéről fakadnak. Magából a lélekből erednek. A lélek pedig, mindig egyesülni vágyik Istennel, vagyis biztosítani akarja magának a régóta várt jövőt, ahelyett, hogy a pillanatokon át hanyódna a különböző testekben. De a matériánk az emberi elmén keresztül folyamatosan megpróbálja ezt a mélységi törekvést a saját szolgálatába, az Ego szolgálatába állítani. Ezért van az, hogy az ember szinte soha nem elégedett azzal, amit külsőleg elér az életben. Mert a jövő biztosításához szükséges valódi kincsek szellemiek, nem pedig anyagiak.

— Valahogy el sem hiszi az ember, hogy egyszer mindannyian meghalunk — szólalt meg a Max mögött álló fiú.

— Miért csak egyszer? Senki sem tudja, mi történhet vele egy perc múlva. De vajon a sors fona-laiban van a kérdés? A kérdés az, hogy milyen csomaggal állunk majd a valóság elé. Az embereket vonzza az örök élet, mivel bennük magukban is ott rejlik az örökkévalóság egy darabkája. De az elme az Állati kezdetével ezt a belső vonzalmat a maga módján formálja át — a testben való örök életre, természetesen a Földön, mivel az Állati kezdet számára ezen a téren kívül más valóság ismeretlen, sőt elfogadhatatlan is...

Mennyire megtanulták már az emberek becsapni önmagukat! Sokan úgy gondolják: «Minek a szellemi dolgokban gyakorolni, imákkal, meditációkkal foglalkozni, a gondolatokat szigorú kontroll alatt tartani, vagy akár csak egyszerűen szeretni felebarátunkat? Az életemet pazarolnám rá. Mi van, ha csak egyszer adatik meg? Mi van, ha a halál után csak a koporsó marad meg, a nyirkos

föld, amiben te magad is elenyészel, a koporsó meg porrá válik?»

Néhányan a jelenlévők közül, köztük Max is, észrevétlenül lesütötték a szemüket. Úgy látszik, amit a Szenszei mondott, egybevágott a gondolataikkal.

– Ugye, ez az Állati kezdet legütősebb érve, hogy elnyomja az elmében a lélek fellángolásait, és felerősítse az anyagi világ iránti vonzalmat?! Mások meg egyszerűen próbálnak nem gondolni a halálra. Igyekeznek elmenekülni e mardosó, nyugtalanító gondolat elől a struccmódszerrel – homokba dugják a fejüket, és úgy tűnik, nincs veszély. Ostobaság ez az egész! Olvassátok a szentek életét. Vegyétek például, Szerafim Szarovszkijt. Ő a koporsóját a cellájában tartotta, hogy a szeme előtt legyen a folyamatos emlékeztető a test halandóságára. A szent emberek nem ringatták magukat illúziókba a világi jövőt illetően. Az ő életük a mai nap volt. Mindig arra számítottak, hogy éppen ma állnak a Mindenható ítélőszéke elé, ezért is fáradoztak a szellemi úton, és ezért születtek eredményeik a «Szeretet erejének» felélesztésében. Ebből fakadtak a csodáik, az emberek gyógyítása, legyen az szellemi vagy testi... A nagy tömeg viszont a szellemi dolgait «holnapra» hagyja, bele sem gondolva, hogy számukra ez a «holnap» talán soha nem jön el... A fájdalmas az, hogy mindenki a maga idejében döbben rá az elmúlt, értékes pillanatok visszafordíthatatlanságára, de akkor már késő, túl késő...

* * *

«Túl késő, túl késő...», visszhangzott Max fejében. Belső szeme előtt leperregtek múltbeli éle-

tének képei. A legmeggrázóbb érzelmi benyomások élénk pillanatai keveredtek a gondolataival, valamint volt barátai, rokonai és hozzátartozói különböző alakjaival. Néhol a képek lelassultak. És a legtöbb esetben ez éppen a Szenszeihez kapcsolódott. Max mintha kettévált volna, újraélve ezeket a perceket. Most már egészen más szögből nézett ezekre az eseményekre. És míg abban az életben Max az anyagi léte felől értékelte a történeteket, most éppen a lelke pozíciójából tette ugyanezt...

* * *

Max, mondhatni, véletlenül került a Szenszei edzéseire. Egyszerűen már annyit hallott róla, hogy elhatározta: a barátjával együtt meglátogatja ezt a keleti harcművészeti szekciót, amely a városukban legendássá vált. Elmentek, megnézték, és ott is maradtak. De míg a barátját inkább a harcművészet vonzotta, Maxot a Szenszei különös filozófiája foglalkoztatta. Max elég művelt, olvasott és filozófiailag tájékozott volt, érződtek családjá professzori gyökerei. Ezért a Szenszei személyében valóban méltó vitapartnert talált a saját dogmáihoz.

A Szenszei rendkívüli világlátása egyre inkább hatalmába kerítette Max kíváncsi elméjét. Hitt is, meg nem is, abban, amit hallott. Inkább csak belülről hitt, távoli intuitív megérzéseire hagyatkozva. De éppen a logikájával, az eszével nem hitt, kétségbe vonva mindent, amit a Szenszei mondott, és próbálva erre bizonyítékokat, igazolásokat keresni az irodalomban, az életben, a saját tapasztalataiban és érzeteiben.

Egyszer, véletlenül, kihallgatta az ajtó mögül Vologya és a Szenszei beszélgetését az ő társaságukról.

— Miért bajlódsz velük, mint a kisgyerekekkel? Csak az idődet vesztegeted. Hát lesz ezekből valaha valami épkezláb dolog? Hiszen lusták! Még a testükön sem akarnak dolgozni, nemhogy a szellemi dolgokon. Örökké rágják őket a kétségek! Folyton nyughatatlanok, azt hiszik, hogy itt valami érthetetlen dolgot akarnak formálni belőlük, hogy elcsábítsák a drága személyüket... Kinek kellenek ők a saját imádott magukon kívül?! Ha meg akarják ismerni magukat — ismerjék! Ha meg nem akarják — menjenek Isten hírével! Miért foglalkozol velük ennyit?! Vedd, például Maxot, örökké kételkedik valamiben...

— Nem, Vologya. Ha az ember kételkedik, az azt jelenti, hogy keres. Ha pedig megvan benne a törekvés a keresésre, az azt jelenti, hogy vágyik a megismerésre... Odabent két hatalmas erő csap össze benne. Egyrészt, a lélek remeg, zúg, mint a harang, nem hagyja nyugodni. Másrészt, az anyag teljes készlettel nehezedik rá. Így aztán, a folyamatos kétely nála természetes dolog, mondhatni a belső konfliktus velejárója.

— Mivel nem szilárd a döntésében, így esélye sincs.

— A kitörésre való esélye persze kevéske. De mégis van. Minden az ő kezében van.

Max, hallgatva ezt a kulisszák mögötti beszélgetést, teljes zavarodottságban volt. Hol a düh forrt fel benne, hol valamilyen beletörődés villant fel, hol meg örült a Szenszei védelmének. Végül, a Szenszei utolsó szavai végleg fellelkesítették,

felébresztve benne a keresés igazi szellemét. «Igen, minden az én kezemben van!!!»

* * *

Múltak a napok, illantak a pillanatok, Max pedig még mindig úgy ingadozott, mint az inga: egyik oldalról a másikra, az anyagiaktól a szellemi felé. Lázadó lénye sehogy sem talált tartóponthoz. Válaszok után kutatva vergődött, különböző megoldásokba botlott, majd egyiket a másik után vonta kétségbe, és végül ismét szemtől szemben maradt ugyanazokkal a kérdésekkel. Ez vált a természetes állapotává. Ám amikor a Szenszei közelében volt, másnak érezte magát. Semmit sem tudott megmagyarázni, de szokatlan nyugalmat érzett... Néha Max hallgatta a Szenszei, de egyáltalán nem hallotta meg őt. Inkább csak a kettejük párbeszédének hangzása tetszett neki. Voltak azonban olyan pillanatok is, amikor az Ego elengedte a gyeplőt, és Max nemcsak hallotta, amit a Szenszei mondott, hanem érezte azt is, hogyan remeg a saját lelke, rendkívüli örömmel töltve el a testét. Ilyen pillanatok bukkantak fel most a mélységi emlékezetéből. A találkozások pillanatait, ahol nem is maguk a szavak voltak fontosak, hanem az, ami a lélekben történt: egyfajta belső fellángolás, amely során a tudatot elárasztotta a mindenség iránti szeretet, az Állati kezdet pedig ideiglenesen feladta állásait.

Max ismét tisztán hallotta a Szenszei szavait, amelyek visszarepítették őt a leélt élet ama felejtethetlen pillanataihoz. Azon a napon a barátjával kizárólag azért maradt ott a különödségen, mert érdekelte, hogy az edzés után elbeszélgethessen a Szenszei-jel.

Ezek a rendszertelen látogatások a különedzéseken úgy kezdődtek, hogy egy alkalommal, amikor véletlenül ott maradt a rendes edzés után, Max meghallotta, ahogy a Szenszei személyes tanítványai egy számára igen érdekes Szellemi gyakorlatról, a «Lótuszvirágról» beszélgettek. Megdöbbsentette, hogy ez nem csupán egy meditáció volt. Ez volt az a gyakorlat, amely magának Sziddhártha Gautama-nak a Szellemi ébredéséhez vezetett, istenarcú lényre — Buddhává — formálva őt. Éppen ezt a gyakorlatot birtokolták az ókori Egyiptom kiválasztott fáraói is. E gyakorlat tökéletességének visszhangjai zengtek a még szanszkrit nyelven íródott hindu könyvekben, a kínai bölcsék értekezéseiben és az ókori Görögország eposzaiban. Az ilyen információt Max egyszerűen nem hagyhatta figyelmen kívül. Egyszerre vonzotta őt itt minden: a régmúlt, a titokzatosság és az isteni szentség, amelyet azok értek el, akik ezt a gyakorlatot végezték. Úgy tekintett rá, mint lehetőségre önmaga átalakítására, és ami a legfontosabb: hogy jelentőssé váljon ebben a világban.

Max faggatni kezdte a Szenszei-t erről a Szellemi gyakorlatról. Miután elérte célját, hazarohant, úgy örülve, mint a tolvaj a lopott kincsnek. Az első három napon igyekezett mindent pontosan elvégezni, és bármilyen különös is, ez a gyakorlat sokkal jobban ment neki, mint a belső szemlélődésre irányuló többi meditáció, amelyeket a Szenszei a harcművészeti edzéseken adott. Aztán Max figyelmét elvonták az anyagi lét napi problémái, és a vágya a Szellemi gyakorlat végzésére elapadt. Hamarosan a hétköznapiak teljesen felemésztették. Maxra rátört a csüggedés szokásos időszaka, amely alatt ismét eredménytelen kísérleteket tett,

hogy kinevelje magában a «virágot». Mivel, semmi sem sikerült, a Szenszei-hez szaladt «kizokogni magát», és ismét válaszokat keresni vigasztalan kérdéseire.

— Szenszei, hol hibáztam? Úgy tűnt, mindent jól csinállok... Nyugalmi állapotban elképzeltem, hogy a napfonat tájékán elültetek magamban egy magot. Aztán elkezdtem a Szeretet erejével «táplálni», tartottam a fejemben a gondolatok pozitív irányát... Kezdetben még valamiféle enyhe vibrációt is éreztem a napfonatnál, elképzeltem, mintha ki is sarjadt volna... Aztán eltelt néhány nap — és semmi... Még azt az alapvető melegséget sem tudom érezni...

— Nos, így van. Amikor mindent valóban a Szeretet érzésével tettél, akkor sikerült. De amikor elkalandoztál, és csak ésszel próbáltad csinálni, semmi sem jött össze. Ez természetes. A «Lótuszvirág» — az állandó kontroll és a Szeretet folyamatos vágya. Ahhoz, hogy felneveld a «virágot», mindig az Isten, a mindenség iránti szeretetre kell hangolnod magad. Megtartani ezt a belső állapotot, a sors bármilyen fordulata ellenére. És még egyszer hangsúlyozom — a «virágot» nem gondolatokkal, hanem őszinte érzéssel kell nevelni. Ennek a Szellemi gyakorlatnak a lényege a Szeretet érzésének felébresztése, majd annak későbbi felerősítése és állandó, ismétlem, állandó megtartása, egészen addig, amíg fizikai érzetként meg nem jelenik a napfonat területén.

— És miért pont ott? Ezt egyáltalán meg lehet magyarázni az emberi fiziológia szempontjából? — lendült bele Max a kérdezősködésbe.

A Szenszei alig észrevehetően elmosolyodott. Ekkor ült le melléjük a padra Vologya. Mivel a

különedzés ideje a végéhez közeledett, a többiek is odahúzódtak.

— Meg lehet magyarázni az emberi fiziológia szempontjából is, mondhatni a legdurvább, legprimitívebb szinten — válaszolta a Szenszei.

— Miért lenne a fiziológia primitív szint? — kérdezte Max a tőle megszokott gúnnyal, érezve, hogy a személye a figyelem középpontjában van.

— Ó, még mennyire primitív! — mosolygott a Szenszei. — Az ember valójában tiszta fizika, az energiák mozgásának képletei. És az egész kémia éppen onnan ered. Amit pedig én próbálok elmagyarázni neked, az csupán a legegyszerűbb, ujjunkon kiszámolható magyarázat a te fiziológiai asszociációid formájában.

— Én is nagy örömmel hallanám még egyszer ezt az «egyszerű magyarázatot» — dörögte Vologya. — Bár a te előadásodban a «még egyszer» sosem felesleges. Mindig hallok valamilyen új kiegészítést.

— Én is ezen a véleményen vagyok — mondta Sztász, egy magas, atletikus alkatú fiú.

Barátja, Zsenyka, aki magasságban és természetben sem maradt el mögötte, felállt a padról, és viccből ünnepélyesen kezét rázott Sztásszal és Vologyával.

— Teljesen egyetértek veletek.

— Nos, ha már így alakult, akkor vágjunk bele — intett a Szenszei. — Ismételjük át a múltkori leckét. Tehát, mindannyian tudjátok, mi az a napfonat. — Tekintetét Maxon nyugtatta, aki zavartan bólintott, sem igent, sem nemet nem mondva. — Jó, értem. Ez a fonat, amelyet hasi fonatnak is neveznek, különböző méretű és alakú idegdúcok összessége, amelyeket nagyszámú,

eltérő hosszúságú és vastagságú összekötő ág kapcsol össze. Nagyon változatos mind a hozzá érkező idegtörzsek és a benne lévő dúcok száma, mind pedig e hatalmas konglomerátum formája tekintetében. Középpontjában a napfonat leginkább egy háromszög összekapcsolt csúcsaira emlékeztet. Általános külső formáját tekintve pedig, leggyakrabban egy szabálytalan kör, mivel a napfonatból az idegek sugárirányban ágaznak szét minden irányba a hasüreg szerveihez, mint a napfény. És természetesen, rengeteg idegvégződés található ott. A napfonat a legnagyobb vegetatív fonatok közé tartozik. Emlegetik «hasi agyként» is.

Nos, mi történik, amikor az ember a «Lótuszvirág» Szellemi gyakorlatot végzi? Ha a belső energiák keringési folyamatát képszerűen levetítjük az emberi fiziológiára, a következő képet kapjuk. A figyelem célirányos összpontosításakor a napfonatra egy érzéssel — hangsúlyozom: pozitív érzéssel — ingerlés éri az idegvégződéseket, beleértve a nervus vagus-t, a tizenkét pár agyideg egyikét, vagyis az úgynevezett bolygóideget. Egyébként, felhívnám a figyelmeteket, hogy a napfonat kialakításában, annak paraszimpatikus részeként, mind a jobb, mind a bal bolygóideg részt vesz. Sőt, a fonat összetételéhez nagy részben hozzájárul mindkét bolygóideg közös hátsó törzse is. Most térjünk vissza az összpontosításhoz. A bolygóideg ingerlése után a jelek továbbítódnak rajta keresztül az agyba. És az elosztó dúcokon áthaladva bejutnak a hipotalamuszba.

— Hipotalamusz? — rezzent össze Max, és már láthatóan érdeklődve kérdezte: — Nem ez az, amit «ősi agynak» vagy «hüllőagynak» neveznek?

— De — erősítette meg a Szenszei. — Nevezik «elsődleges agynak», «dinoszaurusz-agynak» is, ahogy éppen tetszik. A hipotalamusz valóban az egyik legősibb képződmény. A hipotalamikus terület előképe már a gerinchúrosoknál, vagyis az összes gerinces közül a legprimitívebbeknél is létezik. Az emberben viszont a hipotalamusz, mondhatni, a tökéletességig lett fejlesztve.

— És miért nevezik éppen hüllőagynak vagy dinoszaurusz-agynak, és nem például, a gerinchúrosok vagy kételtűek agyának?

— Érted, miről van szó: éppen a legősibb hüllők idején — mivel ők voltak az első valódi szárazföldi gerincesek — a hipotalamuszt jelentősen tökéletesíteni és differenciálni kellett a szárazföldi léthez való alkalmazkodás jegyében. Az emberi hipotalamusz-változat pedig csupán egy felépítmény a legősibb hüllők hipotalamikus területének bázis-fejlesztésén. A különbség köztük... nos, mondjuk olyan, mint az első számítógép-modell és egy modern számítógép között. Alapjában véve ugyanaz, de egészen más lehetőségekkel...

— Ez igen — válaszolta Max, lenyűgözve a hallottaktól.

— Nos, térjünk vissza az emberi hipotalamuszhoz. Ahhoz, hogy megértsük, pontosan mi történik ott az ingerület átvitele után, először idézzük fel, mit is képvisel a hipotalamusz, legalábbis azt, amit ma tudunk róla. A hipotalamusz a legfőbb központ, ahol az összes adat összegyűlik a szervezet belső állapotáról. Olyan, mint egy közvetítő az idegrendszer, a belső szervek, a szövetnedvek között, és — tenném még hozzá — egy energiaátalakító. Az agykéregből érkező idegi impulzusokat fogadva, a Szenszei szerint, a hipotalamusz

átkódolja azokat a szervezet folyékony közegei számára érthető nyelvre.

— Ez meg hogyan?

— Nos, megváltoztatja bennük a hormonok, enzimek, sók és egyébek arányát, koncentrációját. Egyébként, az agy egyetlen része sincs olyan kivételezett helyzetben a vérellátás tekintetében, mint a hipotalamikus terület. A vérből érkező kémiai anyagok folyamatosan jelzik, hogy a belső szervek és rendszerek milyen állapotban vannak az adott pillanatban. Egyszerűbben fogalmazva: a hipotalamusz egy jó menedzser, aki kiválóan szót ért az üzem tulajdonosával és a munkásokkal is, és ügyesen gazdálkodik a rábízott erőforrásokkal. Ezért az üzem egységes mechanizmusként működik. Összességében ez a menedzser biztosítja az üzem számára a teljes homeosztázist.

— Homeo... micsodát? — kérdezte halkán Max a mellette ülő Zsenykától.

Az csak alig észrevehetően elmosolyodott, és ugyanilyen halkán, teljes komolysággal válaszolt neki:

— Sztázist, persze. Miért, nem hallottad még ezt a kifejezést? Ez az, amikor az üzemben már rég nem járt az adóellenőr.

— Á-á-á — nyújtotta meg Max sokatmondóan, majd zavartan hozzátette: — Igen, most már rémlik.

A Szenszei ezt hallva elmosolyodott:

— A homeosztázis a szervezet belső környezetének állandósága.

Enyhe szemrehányással nézett Zsenykára. De az rezzenéstelen arcot vágott, és szabadkozni kezdett:

— Én mi? Én is ezt mondtam. Mikor van állandóság a belső környezetben? Amikor már rég nem járt ott az adóellenőr.

A srácok felnevettek, a Szenszei pedig reményvesztetten legyintett felé.

— És ki a szervezet tulajdonosa? — érdeklődött Max a Szenszei-től, óvatosan sandítva Zsenyka felé.

— Az epifízis (tobozmirigy) — válaszolta egyszerűen a Szenszei, mintha magától értetődő lenne. — Tehát tisztáztuk, hogy a hipotalamusz a vegetatív biztosítás és kontroll legfőbb kérgi alatti központja. Aktívan részt vesz a szív- és érrendszer, a gyomor-bél traktus, a testhőmérséklet, a szervezet biokémiájának szabályozásában, szabályozza a bioritmust, az éhségérzetet, az étvágyat, a szomjúságot, befolyásolja a szexuális viselkedést és így tovább. És természetesen, a hipotalamusz koordinálja az idegi tevékenység legkülönbözőbb formáit az ébrenléttől és az alvástól kezdve a pozitív és negatív emóciók kialakulásáig, a szervezet viselkedéséig az alkalmazkodási reakciók során... De, ahogy mondani szokás, ez mind csak tájékoztatásul szolgál, hogy jobban megértsétek a következőt. Most a lényegről. Éppen a hipotalamuszban található két ősi központ. Ha felülről nézzük a koponyát, ezek a központok a tobozmiriggyel együtt egyfajta belső háromszöget alkotnak, amelynek csúcsa az epifízis. Különböző időkben különböző neveken illették őket, de a lényegük ettől nem változott. Az ókori kéziratokban említett egyik elnevezésük: «agathodaimón» és «kakodaimón». Az agathodaimón a pozitív gondolatok születését serkenti, a kakodaimón pedig a negatív gondolatokét.

— Hogy, hogy? «Daimón»? — kérdezett vissza Max. — Ez mi, a «gonosz» fordítása? — Görögből fordítva a «daimón» istenséget, szellemet jelent. Csak később a kereszténység vette át ezt a szót a görögöktől, és ruházta fel azzal a meghatározással, amit mondtál. — És a «kako»? — kérdezte ismét Max. — A «kako» az «kako» — viccelődött a Szenszei. — A «kako» előtag a görög kakos szóból ered, ami «rosszat» jelent. — Látjátok! Én mindig mondtam, hogy ez a nemzetközi szó mennyire többfunkciós — jegyezte meg vidáman Zsenyka. A srácok megint felnevettek. — Tehát, ha a «kako» rossz, akkor az «agathó» következésképpen jó? — pontosított Max. — Pontosan, «áldott». Egyébként, a pozitív gondolatok központjának ezen meghatározását már az ókori egyiptomiak is ismerték. Nem véletlen, hogy az ókori Egyiptomban megjelent egy medál, amely később talizmánná vált, és a görög-egyiptomi tradícióban «agathodaimónnak» nevezték. Egy oroszlánfejú kígyót ábrázolt hét sugárzó csillaggal (amiket később koronákká alakítottak át).

— Szóval a görögök ezeket az ismereteket az egyiptomiaktól vették át? — kérdezte Vologya.

— Igen. És míg az egyiptomiaknál még jelen volt valami az eredeti tudásból, a görögök, miután átvették, a tudást mitológiává változtatták. Így jelent meg a görög hagyományban az agathodaimón — a jó szellem, aki végigkíséri az embert az élete során. Az emberek és az istenek közötti közvetítőnek tartották.

— És miután a belsőtől külsőt csináltak, az emberek elveszítették — kommentálta mosolyogva Vologya, a Szenszei kifejezését használva. — Pontosan így van. — Szóval, a gondolatok éppen a

hipotalamuszban születnek? — sietett vissza Max a témához.

— Nos, nem magában az anyagdarabban, ahogy gondolnád — válaszolta a Szenszei.

— Mondtam már, ez egy képszerű hasonlat, az energiák kivetítése az anyagra. A gondolatok nem pontosan a hipotalamusznak nevezett agyvelőben születnek. Ezekben a központokban születnek, amikről beszéltem. Ezek a központok pedig a finommatéria sajátos csakrái, amilyen természetűek a gondolataink is. Ha eltávolítanák neked ezt az agyterületet, akkor bizonyos pszichikai funkciók — gondolkodás, érzékelés, memória stb. — károsodását észlelnék nálad, de a gondolkodást ettől még nem hagynád abba.

— Világos.

— Ezek a központok sajátos félvezetők a finommatéria és az idegrendszer között. Fogadják az idegrendszer jeleit, lefordítva azokat a finommatériára, és ugyanakkor ők maguk is képesek az információt jellé kódolni, és elküldeni az idegpályákon a «gondolat parancsát»... Hozzáfűzném az általatok már ismert adatot, hogy mind a pozitív, mind a negatív érzelmek gerjesztésekor az idegrendszer paraszimpatikus részének aktivitása dominál, amelynek egyik legfontosabb idege a bolygóideg.

Térjünk most vissza az elejéhez. Mi történik a «Lótuszvirág» szellemi gyakorlat végzésekor? Amikor a hipotalamuszba a bolygóidegtől érkezik az ingerület — amit éppen a pozitív érzésekre való összpontosítás vált ki, — akkor ezek az idegi jelek a maguk során áthaladnak mindkét központra. Ráadásul, az agathodaimón nagyobb stimulációja mellett a kakodaimón kevésbé kifejezett stimu-

lációja is végbemegy. Az agathodaimón központ stimulálásakor ezzel az energiafajtaival, mondjuk egyszerűbben, a «Szeretet» energiájával – az ember a boldogság, a mindent átható öröm állapotát éli át.

Most nézzük Max esetét. Valami hasonlóan, gyakorlatilag, minden kezdő keresztülmegy. Amint az ember ellazítja a figyelmét, vagy teljesen elterelődik az Állati kezdet érzéseire, bekövetkezik egy kisülés, amit a kakodaimón központ egyidejű stimulációja halmozott fel. Ez először negatív gondolatok megjelenésében, negatív érzelmek gerjesztésében nyilvánul meg. Innen születnek a kételyek. Amikor pedig – és ezt kérlek, külön jegyezzétek meg – erőt adsz ezeknek a gondolatoknak, vagyis a figyelmedet rájuk irányítod, akkor ezen szintézis következtében az idegrendszer egy sor más központja is ingerületbe jön, aminek hatására az ember depresszióba esik, nyomasztó, levert hangulat vagy agresszió jelenik meg. Ezután a figyelmed negatív gondolatok általi lefoglalásának folyamata még inkább elmélyül, ezáltal erősebben stimulálva a kakodaimón központot. Ez egy ördögi kör. És az ember, ahogy mondani szokás, ismét az Állati kezdet hálójába kerül.

— És hogyan lehet áttörni ezt az ördögi kört? — érdeklődött Max.

— Ebben rejlik az egész titok! Az emberi agy születésétől fogva az Állati kezdet frekvenciájára van hangolva, bár ez a legprimitívebb program az összes lehetsége közül. A kakodaimón központot, gyakorlatilag, folyamatosan stimulálja az az ember, aki átlagos életet él, és nem vesz részt szellemi énjének fejlesztésében. Ezért, az ilyen egyénben tartósan jelen vannak az olyan elemek,

mint az irigység, a harag, a gyűlölet, a kapzsiság, az önzés, a féltékenységek, a félelem és így tovább. Valakinél ezek kifejezettebbek, valakinél kevésbé. De ezek az emberek nap mint nap saját magukat harapják meg a saját farkuknál fogva, és ettől a harapástól még jobban szenvednek. Az agathodaimon stimulálása náluk rendkívül ritka, főleg csak jelentéktelen ingerlés formájában, és az is csak nagyon rövid ideig tart, amit, ráadásul, hamar elnyom a jobban stimulált kakodaimon központ. Azok az emberek viszont, akik a Szellemi úton járnak, célirányosan az agathodaimon központ stimulálásával foglalkoznak. Mire vezet ez?

Vegyük például, a «Lótuszvirágot», mivel pontosan annak az emberi szervezetben zajló működési sémája bármely szellemi út eredménye, amely — mondjuk úgy — ugyanahhoz a belső Kapuhoz vezet. Nos, ha helyesen végzik a «Lótuszvirágot», kontrollálják az emócióikat, gondolataikat, figyelmük erejét, és megpróbálnak az idő nagy részében — vagy még jobb, ha folyamatosan — a Szeretet állapotában lenni, ezt az érzést a napfonat tájékán lokalizálva, akkor a következőt érhetik el. Az agathodaimon központ állandó ingerlése és stimulálása felerősíti annak működését, beindítva bizonyos mechanizmusokat, amelyek elnyomják a kakodaimon központ csekély mellékstimulációját... Itt már tiszta fizika következik, úgyhogy nem bocsátkozom számotokra érthetetlen részletekbe. Röviden, ha ismét a fiziológia nyelvén, képszerűen fejezzük ki magunkat, valami olyasmi történik, mint a kakodaimon terület teljes vagy részleges gátlása. Ennek eredményeként energia szabadul fel, amely ugrásszerűen felerősíti az agathodai-

món működését, ami viszont a tobozmirigy aktív stimulációjához vezet. És pontosan a tobozmirigy megújult körülmények közötti működése — egyszerűbben mondva a hullámfrekvencia megváltozása — következtében nyílik meg az emberben a szellemi látás, vagy ahogy Keleten hívják, a «Harmadik Szem». Ez pedig elősegíti a lélek hatalmas erőinek felébredését. Az ember nemcsak belsőleg változik meg, hanem feltárul előtte a valódi tudás tárháza, a magasabb világok realitása...

A Szenszei elhallgatott.

— Mégsem értem — szólalt meg Max a vállát vonogatva —, hogyan képes egy apró tobozmirigy ilyen globálisan átalakítani az embert? A központi idegrendszert még elfogadom. De az epifízis?!

— A központi idegrendszer valóban kiemelt helyet foglal el a szervezet irányításában. De minden belső dolog gazdája éppen az epifízis. Ez a legfőbb kontroll sajátos szerve, amely jelentős befolyását csak akkor fejt ki, ha az emberben valóban globális változások mennek végbe. Ha ez nincs meg, egyszerűen csak «figyel», időről időre kontrollálva az agyi struktúrák általános beállítottságát, korrigálva annak működését: aktiválva vagy elnyomva bizonyos folyamatokat. De ami a legfontosabb: éppen az epifízisben található az információs mátrixok, azok a sajátos hologramok, amelyekben az adott egyénre vonatkozó összes információ tárolódik, beleértve az előző életeit is. Ez a memória legtitkosabb «széfje», amelynek «kettős feneké» van, mivel egyben egy csakra is. Minden, amit az életed során látsz, érzel, átélsz — egyszerűen minden belső és külső — éppen a tobozmirigyben rögzül. Ez egyfajta belső «Kapuőr», aki mindig mindent tud rólad,

minden titkos és nyilvánvaló vágyadról. Egyébként, Krisztus első követőinél ezt az információt úgy értelmezték, mint egy személyes oldalt az élet könyvében, Isten kezében, ahová minden fel van jegyezve az emberről... Ezért, ha benned az Állati kezdet dominál, az anyagiak szüntelen felhalmozásáról szóló gondolatocskák, akkor bármennyire is mutatod kifelé az «angyali» természetedet, minden igyekezedet hiábavaló lesz. A Kapuk csak a szellemi úton, az állandó és őszinte vágyakozáson keresztül nyílnak meg, amely tiszta Hiteddel és Szereteteddel van teli... És még, ami érdekes, ez az Őr nemcsak rögzíti az ember szándékait és tetteit, hanem felerősíti azt is, ami a gondolatokban dominál. Vagyis, ha a figyelmedet a negatív érzékelésre kapcsolod, az Őr támogatni fogja benned a negatívumot, súlyosbítva azt, amid van. Ha a jóra kapcsolod, az Őr felerősíti benned ezeket az érzéseket.

— És az epifízis is olyan ősi, mint a hipotalamusz? — érdeklődött Max.

— Kétségtelenül. Az epifízis, akárcsak a hipotalamikus terület, a legősibb képződmények közé tartozik. Az epifízis minden gerincesnél megtalálható, bár felépítése eltérő. Például, az alacsonyabb rendű gerinceseknél (gyíkoknál, kételtűeknél, bizonyos halfajoknál) a tobozmirigy páros szervként jelenik meg: egy agyon belüli és egy felszíni részből áll.

— Felszíni részből? — kérdezett vissza Sztász. — Az meg milyen?

— Nos, egy harmadik, úgynevezett fejtetői szem formájában, amely közvetlenül a bőr és a koponyatető alatt található.

— És a gyík lát ezen a fejtetői szemén keresztül?

— Hogyne! Van benne egy sajátos lencse a szemhólyag felső fala formájában, egy fényvisszaverő anyaggal telt üreg és pigment is — minden, ami kell.

— Közvetlenül a bőrön keresztül lát? — csodálkozott Max.

— Igen. Az epifízis szaruhártyája, vagyis a bőr a fejtetői szem felett, átlátszó. A magasabb rendű gerinceseknek pedig páratlan epifízisük van. Az emberben ez a tobozmirigy, amely a harmadik agykamra hátsó részén, a négydombos test dombjai között található, valami egészen egyedi és különleges. Az emberi epifízis a többi magasabb rendű gerinceshez képest jelentősen átalakult az egyén kettőssége — az anyagi és a szellemi — miatt. Ezért az epifízis nemcsak az emberi test gazdája, hanem a Szellemi világba vezető kapu, egyfajta portál is. Így a tudatállapot minden változása éppen az epifízis kontrollja alatt megy végbe.

— És hogy néz ki ez az epifízis? — töprengett Max.

— Ez egy apró, érdes felszínű, háromszögletű-ovális alakú képződmény, amely elől-hátul kissé lapított. Szürkésrózsaszín színű, bár a színe a vérerek telítettségétől függően változhat. A súlya pedig... mindenkinél egyéni, de átlagosan körülbelül 0,130 gramm. Bár a teljesen elveszett személyiségeknél a súlya sokkal kisebb lehet, néha csak a 0,025 grammot éri el. A szellemileg fejlett embereknél viszont lehet 0,430 gramm vagy több is. Kinél hogy.

— Nahát, ilyen kicsi, és ilyen komoly! — álmélkodott Max.

— Te tisztán szubjektíven ítélsz, a megszokott anyagi mércével mérsz. De ha objektíven, a lény-

get nézzük, a térbeli méretek az energetikai objektumok számára nem játszanak különösebb szerepet. Itt van például a «Po» részecske. Annyira apró, hogy a mai tudósok a legmodernebb technológiájukkal sem tudnak a nyomára bukkanni. De az ő rétegződéseiből szövődött minden: nemcsak mi, hanem az egész végtelen Kozmosz az összes galaxissal együtt. Szóval a méret, lényegében, relatív fogalom.

— És az epifízis növekszik az élet során?

— Hogy is mondjam... Az epifízis súlya folyamatosan nő, amíg az ember el nem éri a tíz-tizen-négy éves kort, vagyis a nemi érettség időszakát. Ekkor következik be az életerő — a prána — egy jelentős fellángolása. És ettől kezdve, ha az ember belemerül az anyagiakba, mint disznó a sárba, az epifízis súlya gyakorlatilag nem változik. Ha viszont, szellemileg dolgozik magán, az már más kérdés... Nézz csak utána az orvosi irodalomban a rendkívüli értelmi képességek megjelenésének embereknél, köztük gyerekeknél, akiknél megnagyobbodott pineális mirigyet találtak, és magad is megérted.

— De ha ez a tobozmirigy ennyire fontos az emberben, miért nincs erről sehol információ? — kérdezte Max némi szemrehányással.

— Hogyhogy nincs?! — háborodott fel a Szenzei. — Kerested te ezt mélyrehatóan? Dehogy kerested! Elképesztő, hogy az emberek mennyire imádják állítani, hogy sehol nincs róla említés, miközben abszolút semmi erőfeszítést nem tesznek a keresésre. Jegyezd meg, Max: aki keres, az talál, aki zörget, annak megnyitják. A tobozmirigyről már régóta tudtak, méghozzá éppen mirigyként, nem pedig valami más képződményként. Vedd

csak az ősi Indiát: két évezreddel időszámításunk előtt ott virágzott az epifízisről szóló tanítás. Már akkor tudták, hogy ez a mirigy az emberben nemcsak a tisztánlátás szerve, a lélek korábbi megtestesüléseinek memóriája, hanem a magasabb energiák koncentrációjának fő csakrája is... Sőt, ezek az ismeretek már korábban is megvoltak az ókori Egyiptomban, az első fáraók idején, bár kicsit más értelmezésben. Tudtak a tobozmirigyről az ókori Kínában és Tibetben is. Egyébként, ott ősidők óta létezett egy rituálé a magas szellemi méltóságok elhamvasztására, ami után a legközelebbi tanítványok elkezdtek keresni a hamuban az úgynevezett ringszé-t. Ez egy kemény anyag, leginkább egy borostyánszínű kavicsra hasonlít. Ez alapján ítélték meg a tanítványok Tanítójuk szellemi szintjét. Úgy tartották, minél nagyobb, annál magasabb volt az elhunyt szellemi fejlettsége. Nos, a ringszé nem más, mint az epifízis agyhomokja. Ez a homok a mai napig az egyik legnagyobb rejtély a tudósok számára. Az ősi Tibetben viszont már tudtak róla, mint a pszichikai energia felhalmozódási helyéről... Szóval a tobozmirigyről nagyon régóta tudtak. Csak különbözőképpen nevezték. Lényegében, a Krisztus utáni második századtól kezdték tobozmirigynek hívni, amikor Galénosz ókori római orvos egy fenyőtobozhoz hasonlította. Így maradt meg. Latinra fordítva az epifízist glandula pinealis-nak kezdték nevezni, az olasz fenyő — a pinia — neve után.

— Az epifizissel?

— Az epifízis már görög elnevezés, az «epiphysis» szótöve «kinövést» vagy «vadhajtást» jelent.

— Igen, az ember bele is zavarodhat ezekbe az elnevezésekbe — viccelődött Zsenyka.

— De a legérdekesebb az, hogy minél inkább eltávolodtak az emberek az ősi ismeretektől, és minél intenzívebben fejlődött az ortodox orvostudomány, annál gyorsabban koptak el a valódi ismeretek e mirigy funkcióiról. Az epifízist hosszú ideig egyenesen csökevényes szervnek tartották. Bár a kutató elmék így vagy úgy, de mindig rátapintottak az igazságra. Vegyük például, René Descartes-ot, aki a tizenhetedik század elején élt. Csodálatos ember volt! Nem meglepő, hogy elméjével és önfejlesztő törekvéseivel egyszerre volt filozófus, matematikus, fizikus és a tudományok módszertanának szakértője. Nos, ő is kifejtette véleményét, miszerint a lélek székhelye az agy központjában található apró tobozmirigyben van. Mondjuk úgy, közel járt az igazsághoz, és szinte a lényegig ázott... Sőt, Descartes már akkor rámutatott a tobozmirigy és a látórendszer közötti funkcionális kapcsolatra, amit csak sokkal később bizonyítottak be.

— Gondolod, hogy az embereknek valaha sikerül tudományosan bizonyítaniuk az epifízis és a lélek kapcsolatát? — kérdezte hitetlenkedve Max.

— Teljesen lehetséges. Hiszen, már most is folyik az epifízis intenzív kutatása, bár még csak a kémiai folyamatok szintjén. De már elismerik vezető szerepét a szervezetben, mint a neurohumorális rendszer és a neuroendokrin szervek egyik legfontosabb láncszemét. Senki sem kételkedik már abban, hogy az epifízis a legfőbb közvetítő a szervezet külső és belső környezete között, biztosítva az összes szerv és rendszer életműködésének szabályozását az életkörülményektől függően — legyen szó a nappalok és éjszakák váltakozásáról, az évszakokról, a hőmérsékletről, a páratartalom-

ról, a Föld elektromágneses mezejének aktivitásáról vagy az ionizáló sugárzás szintjéről. Köztudott, hogy éppen a tobozmirigy gyakorol jelentős hatást a viselkedésre, különösen a kutatói magatartásra, a tanulási képességre, a memóriára, a mozgási és görcsaktivitásra, valamint a szexuális és agreszív viselkedésre. Már nemcsak a tobozmirigy és a hipotalamo-hipofizeális-mellékvese komplexum kölcsönhatását fedezték fel, hanem az epitalamo-epifizeális rendszer létét is, mint egy vészhelyzetekben működő párhuzamos, duplikáló mechanizmust. Tanulmányozzák az epifízis beidegzését a felső nyakcsigolyákkal, vagyis a szimpatikus idegekkel. Kísérletek történnek a paraszimpatikus rendszerrel való kapcsolatának feltárására. Megfigyelték a tobozmirigy hatását az immunrendszerre és a neuroendokrin mirigyekre... A legújabb tudományos eredményeknek köszönhetően az emberek számára elérhetővé vált az információ a szövetszerkezetről, a kémiai összetételről, néhány epifizeális hormonról és hormonoidról. Folyik a tobozmirigy frekvencia-jellemzőinek tanulmányozása is...

De ez még csak a rajt e sok tekintetben rejtélyes szerv megismerése felé. Minden, amit eddig feltártak, csupán egy porszem a víz felszínén. Az emberek még azt sem tudják, hogy ez a víz egy óceán, nem is beszélve magáról az óceán tulajdonságairól. Bár a jövő orvostudománya — ha ugyan eljön egy ilyen jövő — fel fogja tárni az epifízis titkát. Ez alapjában véve nem is olyan bonyolult. Elég megtanulni leolvasni az információt a hologramjairól. De ha az emberi tudománynak sikerül eljutnia idáig, a világ kifordul a sarkaiból.

— Milyen irányba?

— Minden az emberektől függ. Ha most az emberek az anyagi világ, a durva energiák és az irányítási mechanizmusok tanulmányozásában vájkálnak, akkor az epifizis hologramjainak szerkezetét és információit megfejtve képesek lesznek a finom energiákat is irányítani...

— Igen... Én valószínűleg nem érem meg az ilyen felvilágosult évszázadokat — viccelődött Max.

— Miért kellene várnod rájuk? — válaszolt hasonló hangnemben a Szenszei. — Aki akarja, az mindig megleti ezt a tudást önmagában, bármikor, az emberiség általános műveltségi szintjétől függetlenül. Amit az emberek most közösen próbálnak elérni a tudományuk segítségével, az — finoman szólva — csupán egy kísérlet arra, hogy jobb kézzel vakarják meg a bal fülüket. Kicsit túlbonyolított, de felettébb szórakoztató... Az ősök ismertek egy rövidebb utat — a saját belső világukon keresztül. Hiszen, nagyvonalakban nem az a lényeg, hogy elérjük a fület, hanem hogy megértjük, miféle szerv az, és hogyan kell használni.

Egy egyén számára mindig fontosabb a saját belső világán áthaladni, mint céltalanul szemlélni a külsőt. Hiszen, elvileg, ha valaki önmagán dolgozva elér bizonyos szellemi magasságokat, attól neked személy szerint még nem lesz könnyebb. Hiszen, mindenkinek önállóan kell munkálkodnia a saját belső mezején, hogy értékes termést takarítson be.

A szellemi fejlődés műveléséhez szükséges eszközökből pedig mindig bőség volt. Választhatsz, amelyiket csak akarod. De ezekkel dolgozva az ember így vagy úgy mindig ugyanarra az eredményre jutott — a Szeretet erejének növelésén és az állati (az ősi sárkány), azaz a hipotalamusz

legyőzésén keresztül az epifizis stimulálásáig. Ez egy törvényszerűség, amely a legelső, eredeti «Lótuszvirág» szellemi gyakorlatban is tükröződött, a «Beljao Dzi» tudományából, amelyet annak idején az emberek számára adaptáltak. Minden, ami később rárakódott, csupán e gyakorlat különböző, bonyolultabb kombinációja, amely végül így vagy úgy visszavezet az eredeti maghoz.

— Részleteiben világos — bölintott Max, mert úgy érezte, a Szenszei inkább neki magyaráz, mint a többieknek. — De nagyvonalakban... semmi sem világos. Hogyan lehetne a «Lótusz» mindennek az alapja, amikor a világon rengeteg különböző út létezik? Az én fejemben, például, a «Lótuszvirág» inkább a buddhizmushoz kapcsolódik. De ott van a kereszténység, az iszlám, és tudom, a krisnások is. És ha itt, ahogy mondod, dinamikus meditáció van, ott meg imák, meg valamiféle szóbeli szulykolás a tudatalattiba. Ez teljesen más hatás a szervezetre!

— Hogy is mondjam neked... Az elsődleges behatás más — felelte a Szenszei. — Azonban ezek csak különböző módjai annak, hogy megszabaduljunk a negatív gondolatoktól, az állati énünktől. De a lélek felébredéséhez vezető további út mindenkinél ugyanaz.

Vedd például, a kereszténységet, azon belül is az ortodoxiát. A szentség állapotának eléréséhez ott egy ősi belső imát használnak, amelyet a kereszténységben «szüntelen imaként», «értelmi imaként» vagy «szívbeli imaként» emlegetnek, de leginkább «Jézus-imaként» ismert. Mindössze néhány szóból áll: «Uram Jézus Krisztus, Isten Fia, könyörülj rajtam». Vagy rövidebben: «Uram Jézus Krisztus, könyörülj rajtam». És alapjában véve ez

oda vezet, hogy az ember folyamatosan ismételve azt «ajakkal, majd értelemmel, azután pedig szívvel», fokozatosan elmerül abban az állapotban, amelyet a «Lótuszvirágban» érünk el. Sokan ezen keresztül jutottak el a lélek felébredéséhez.

Ez az ima nagyon erős és hatékony. Részletesen le van írva a «Philokalia» (Dobrotoljubije) című régi könyvben. A szellemi titkokban jártas, bölcs emberek számára ez a mű a második legfontosabb könyv az «Evangélium» után. Huszonöt férfi tanácsait és útmutatásait tartalmazza, akik leírják ezen ima gyakorlatát. És bár mindegyiküknek «szentséget» tulajdonítanak, sajnálatos módon csak kevesen érték el azt valójában, megismerve a belső ima titkát. Az atyák ezen ima három kulcsát írják le: Krisztus nevének gyakori ismétlése és a hozzá való fordulás; figyelem az imára, vagyis teljes összpontosítás minden más gondolat nélkül; és végül, az önmagunkba való elvonulás, amit az egyháziak az ima nagy titkának tartanak, és úgy neveznek: «az értelem belépése a szívbe».

Alapvetően, ez egy vallásos, hosszabb út a tiszta tudáshoz, vagyis ugyanahhoz az ébredéshez a «Lótuszvirágban», a lélek feltárulásához. De ezen az úton a kereszténységben, jegyezzétek meg, kifejezetten a kezdőknek, nem pedig azoknak, akik már gyakorolják ezt az imát, bizonyos vallási szabályokat alkalmaznak. Megtiltják nekik, hogy megfelelő irányítás, azaz élő tanító nélkül kezdjenek bele. Ezt azzal indokolják, hogy állítólag azok, akik tanító nélkül mondják ezt az imát, «hirtelen valamilyen irányíthatatlan pszichikai állapotok hatalmába» kerülnek.

Valójában, semmi félelmetes nincs benne, hiszen a kezdő csupán a legegyszerűbb auto-

gén tréningen megy keresztül, önfegyelemre tanítja magát, a meditáció legelső lépcsőfokait járja végig, tanulja összpontosítani a figyelmét az imára, eltávolítva minden idegen gondolatot, és fokozatosan növelve a gyakorlás idejét. Szóval, nagyvonalakban, azok a szakaszok, amelyeken a kezdő áthalad, miközben az imát «ajakkal, majd értelemmel» mondja — az egyszerűen az imának a tudatalattiba való bevésése, hogy könnyebb legyen küzdeni az Állati kezdet ellen, éppen az imára koncentrálni és ezáltal elérve a «gondolatok tisztaságát».

Sokan vagy a «pokol kínjaitól» való félelemből, vagy jövőbeli egyéni haszon reményében kezdenek bele ebbe a belső imába. Bár, azok a szent férfiak, akiket ez az ima valóban elvezetett a lélek belső templomának megnyitásához, arra figyelmeztettek írásaikban, hogy «a pokol kínjától való félelem a rabszolga útja, a jutalom vágya az Országban — e szavaknál a Szenszei valamilyen szokatlan, átható tekintettel nézett Maxra, akinek még a hideg is végigfutott a hátán —, a béres útja. Isten pedig azt akarja, hogy fiúi úton járjatok Hozzá, vagyis iránta való szeretetből és buzgalomból viselkedjétek tisztességesen, és élvezzétek az üdvözítő egyesülést Vele a lélekben és a szívben». Istent csak belső, tiszta Szeretettel lehet megismerni. János első levelének 4. fejezetében, a 18. versben áll: «A szeretetben nincs félelem, sőt a teljes szeretet kiűzi a félelmet, mert a félelem gyötrellemmel jár; aki pedig fél, nem lett teljessé a szeretetben». Ahogy Színai Szent Gergely írta útmutatásaiban a «Philokaliában», az első részben — a Szenszei lehunyta a szemét, felidézve —, a 119. oldalon a Jézus-imáról: «Ezt az egyet szeresd meg, és töre-

kedj megszerezni a szívedben, elmédet pedig tartsd mindig képzelődéstől mentesen. Ezzel ne félj semmitől; mert Aki azt mondta: bizzatok, én vagyok, ne féljetek — Ő Maga van velünk». «Aki énbenem marad, és én őbenne, az terem sok gyümölcsöt», ahogy az Újszövetségben, János evangéliumának 15. fejezetében az 5. versben olvasható.

Nos, az ima első két szakasza — «ajakkal és értelemmel» — csupán bevezetés. A legnagyobb misztériumnak az egyháziak «az értelem szívbe való leszállását» tartják, amikor «Jézus Krisztus neve a szív mélyére szállva megszelídíti a pusztító kígyót, a lelket pedig életre kelti», amikor az ima «az értelemmel együtt leereszkedik a szívbe, és a szív kezdi azt mondani». Ez, alapjában véve, az átmenet a szóbeli szintről az érzéki szintre, egyszerűbben mondva: a meditáció kezdete. Hiszen, a meditáció nem más, mint munka éppen az érzéki szinten, szavak nélkül.

A jártas ember, olvasva a «Philokaliát» és félretéve a vallási sallangot, megérti, mi a lényege ennek az útnak, és tekintete megleli a szükségességet. Például, Új Teológus Szent Simeon a «Philokalia» 68. beszédében, a «szívbe való belépés» módjait taglalva ezt írta: «Három dologra kell ügyelned mindenekelőtt: minden dologról való gondtalanságra, még a megengedettekről is, nemhogy a meg nem engedettekről és hiábavalókról — más szóval: halál mindenre, — tiszta lelkiismeretre mindenben, hogy az semmiben ne vádoljon téged, és tökéletes szenvedélymentességre, hogy gondolatod ne hajoljon semmiféle dolog felé». Ezek a lélek feltárlásának legelső alapjai.

A «Dobrotoljubijében» (Philokalia) különböző módszereket találhatunk, amelyekkel a belső ima

titkát kutatók elérték, hogy az «értelem belépjen a szívbe».

— Miért különbözőket? — kérdezte Max.

— Nos, minden ember a maga módján egyéniség, mondhatni, mindenkinek más a lépéshossza... Tehát, egyesek, a szívre összpontosítva, próbálták az elméjükkel elképzelni, ahogy minden szívveréssel elhangzik az ima. Mások, a légzéssel gyakoroltak, belégzésre azt mondva: «Uram Jézus Krisztus», kilégzésre pedig: «könyörülj rajtam!», és ismételten ezeket a szavakat a szívre fókuszálták. Mások, egyszerűen, önmegfigyeléssel foglalkoztak. Például, ugyanez a Színai Szent Gergely így említi: «...vezesd le elmédet a fejedből a szívedbe, és tartsd ott: és onnantól szólíts meg értelmesen-szívből: »Uram Jézus Krisztus, könyörülj rajtam!« Közben tartsd vissza a lélegzetedet is, hogy ne lélegezz merészen, mert ez elszórhatja a gondolatokat». Vagy például, Monakhosz Niképhorosz a «Dobrotoljubije» második részében azt tanácsolja, hogy ha nem sikerül a légzés segítségével befelé hatolni, akkor «...kényszerítsd magad minden más beszéd (gondolat) helyett erre az egyetlen kiáltásra belül. Maradj kitartó ebben a munkában csak egy rövid ideig, és ezáltal kétségtelenül megnyílik előtted az út a szívbe, ahogy mi magunk is tapasztalatból megtudtuk».

Ez mind csodálatos. De ők a szívre összpontosítottak. Ezért rövid időn belül azok, akik a belső imát gyakorolták, fájdalmat kezdtek érezni ebben a szervben. És erre a hegyes horogra sokan rákaptak. Milyen értelemben? A szív egy izom, a szervezet motorja, ott soha nem volt lélek. A szívnek autonóm módon kell működnie. És erre a szervre való összpontosítás óriási kockázat. Mi

a kockázat? Ha az emberben az összpontosítás alatt akár a legkisebb kétség is felmerül, ha csak egy üres kísérlet kedvéért gyakorolja ezt az imát, anélkül, hogy globálisan megváltoztatná belső életét, anélkül, hogy szilárd döntést hozna a lelke követésére — vagyis nem ébreszti fel magában az Istenbe vetett igaz hitet, hanem egyszerűen csak játszik vele a jókedve szeszélye szerint, — akkor egy szép kis infarktust szerezhethet magának. De az igazán Szellemi emberek, szilárd hittel, őszinte, tiszta Isten-szeretettel, ezen a szakaszon is túljutottak, bár nem fájdalommentesen a szívük számára, amíg el nem értek a lélek mélyére, a napfogat területére. Érezték, ahogy a tudatuk mintha oda ereszkedne le. És pontosan onnan kezdtek el érezni egy meleget, amely a mellkasukból szétáradt az egész testükben, és kellemes érzéseket keltett. Ahogy a szent férfiak írták, «fellobbant egy kis tűz, amely belülről átölel az Isten-szeretet lángjával». Egyszerűbben fogalmazva, elkezdett működni a napfogat csakrája. És az ember érezte, ahogy a mellkasából vibráció indul ki, egy meleg hullám, amely mintha magával hordozná ezeket a szavakat a lélek mélyéről: «Uram, Jézus Krisztus, könyörülj rajtam». Az ember érezte magában az Isten-szeretet kiáradását, és maga is erősítette ezt a Szeretetet a rá való későbbi összpontosítással. «Boldogok a tiszta szívűek, mert ők meglátják az Istent». Ahogy Theoliptosz metropolita mondásaiban írják a «Dobrotoljubije» második részében: «Külsőleg elvonulva, próbálj tovább behatolni a lélek legbelsőbb őrhelyére (örtornyába), amely Krisztus háza, ahol mindig jelen van a béke, az öröm és a csend. A szellemi nap, Krisztus, ezeket az ajándékokat mintha sugarakként bocsátaná

ki Magából, és mintha jutalomként adná a lelket befogadónak hittel és jóssággal».

— Valamit a szívvel kapcsolatban nem teljesen értettem — mondta Max. — Hogyan sikerült a szellemileg fejletteknek elkerülni az infarktust? Hiszen ők is a szívre koncentrálták a figyelmüket, mégis a napfonat indult be.

— Mert ha az ember Isten-szeretettel nyílik meg, az Isten-szeretet meg is óvja őt, bármilyen úton is járjon. A lényeg a törekvés az úton. Akkor előbb-utóbb a kereső eljut a szükséges eredményhez. Lényegében, ha az ember szilárd a szellemi buzgóságában, és még gondolatban sem enged meg semmilyen kételyt, akkor minden úgy működik, ahogy működnie kell.

Max továbbra is értetlen tekintettel nézett a Szenszei-re.

— Nos, hogyan magyarázzam még neked... Ha nem lennél lusta megismerni az ember neurofiziológiáját, látnád, hogy a szív beidegzése révén kapcsolatban áll a napfonattal.

— No, és...

— A Szeretet ereje egy meghatározott energia. Annak folyamatos, tiszta összpontosítása, még ha a szívre is irányul, így vagy úgy, de mindenképpen a napfonatban fogja lokalizálni ezt az erőt.

— Á-á-á — nyújtotta meg Max tettetett megértéssel. — Akkor világos.

— Nos, hála Istennek — mondta ugyanilyen hangnemben a Szenszei, viccből «verejtéket» törölve le a homlokáról.

A körülálló srácok elmosolyodtak.

— A beszélgetés elején említetted, hogy az ima ősi — emlékeztetett Vologya, folytatni akarva a témát.

— Igen. Gyökerei az évszázadok homályába nyúlnak. Valamikor «Lélek-imának» hívták, és pontosan a «mell és has közötti» központra, vagyis a napfonatra összpontosítottak. Összességében ez a «Lótuszvirág» egyfajta adaptációja. A belső ima bármely komoly vallás titkos tudásában megtalálható.

— És miért hívják a kereszténységben «Jézus-imának»? Jézus talán ezt adta a tanítványainak? — érdeklődött Max.

— Nos, mondjuk úgy, hogy önmaga és személyes tanítványai számára Jézus tiszta tudást használt, ugyanazt a «Lótuszvirágot», mint az Állati kezdet megzabolázásának legegyszerűbb és leghatékonyabb módját, mivel itt a munka érzéki szinten zajlott. Az okos emberek számára a belső imát adta, mint a számukra leginkább elfogadható, megszokott szellemi gyakorlati formát. Persze, egy kis kitérő a szavakon és a tudatalattin keresztül, de az eredmény ugyanaz: kijutás az érzéki szintre. Azoknak pedig, akikben mégis az Állati kezdet dominált, Jézus példázatok formájában adta át a tudást, kettős kulccsal, amely egyaránt megfelelt a aikusok ember elméjének és a műveltebb embernek is. Mindenki ezzel a kulccsal nyitotta ki saját belső kincseit.

Jézus után a belső ima vált az ő igazi követőinek alapvető körében a kulccsá. Az apostolok pedig már Jézus nevével kiegészítve adták át tanítványaiknak, mivel az Ő neve, mint Isten Fiáé, sok emberben a mai napig abszolút bizalmat ébreszt, ami felettébb fontos. Hiszen, ha minden kétség eloszlik, az jelentősen leegyszerűsíti a szellemi úton való haladást. Így kezdték el «Jézus-imának», valamint «szívbeli imának» nevezni. Hiszen, Jézus

gyakran használta a «szívbéli» szót a «lelki» értelemben, ahogy az abban az időben szokás volt. És, mellesleg, eleinte helyesen adták át, ahogy Jézus tanította, — a napfogat területére való későbbi összpontosítással. Nagyon sokan Krisztus első követői közül ennek köszönhetően szabadultak meg anyagi béklyóiktól.

De az idő múlásával a keresztények körében megjelentek olyan egyének, akik az Tanítás felszínét elkapkodva próbálták ezen ismeretek segítségével saját kultuszukat megszervezni, saját jelentőségüket megerősíteni a tömegekben, Krisztus nevével takarózva. Az emberek, nagy vonalakban, mégiscsak emberek maradnak... Pontosan tőlük eredt az igazi ismeretek eltitkolása, a belső ima végzése a szívre való későbbi összpontosítással. Néhány igaz Krisztus-követőnek azonban sikerült megőriznie az ismereteket utódaik számára tiszta formájában. Titkukat egymás között nem más-ként nevezték, mint «Nagyszerűnek».

— A Bibliában van említés a belső imáról?

— Nos, itt-ott megmaradt valami. A Biblia válogatott feljegyzések alapján formálódott, ráadásul, Konstantin császár felügyelete alatt. Ami ott megmaradt, az főleg példázat vagy közvetett utalás erre a belső imára.

— Mondanál egy példát? — nem tágított Max.

— Például, Jézus példázata a vámszedőről. Ez Lukács evangéliumában szerepel a 18. fejezet 10-től 14-ig terjedő verseiben. Ott szó esik arról, hogyan ment fel két ember a templomba imádkozni. Az egyik farizeus, a másik vámszedő. «A farizeus megállt, és így imádkozott magában: Istenem, hálát adok neked, hogy nem vagyok olyan, mint a többi ember: rabló, igazságtalan,

házasságtörő, vagy mint ez a vámszedő is. Kétszer bőjtölök hetente, tizedet adok mindenemből, amit szerzek. A vámszedő pedig távol állva még a szemét sem merte az égre emelni, hanem a mellet ütvé így szól: Istenem, légy irgalmas nekem, bűnösnek! Mondom nektek, ez megigazulva ment haza, nem úgy, mint az; mert aki felmagasztalja magát, megaláztatik, aki pedig megalázza magát, felmagasztaltatik».

Persze, ezek nem Jézus pontos szavai, valami hozzá van téve, valami nincs leírva, de az általános értelem helyes. Az emberek nagy tömege számára Jézus ebben a példázatban próbálta feltárni az emberi lényeg legelemibb fogalmait... Mivel lehetetlen egy állatnak elmesélni, mi a szellemi tiszta formában. Ez olyan, mintha egy születése óta vaknak, aki egész életét a sivatag homokjában töltötte, magyaráznád el, mi az őszi erdő szépsége a naplemente idején. Ezért kell asszociatív hasonlatokat és képeket használni. A Szellemileg fejlett emberek, viszont, szavak nélkül is értik egymást. Ez egy teljesen más érzékelési szint.

— Ebben a példázatban megint ott van a «bűnös» említése — jegyezte meg Zsenyka. — Ó, mennyire imádják a papok ezt a csavart!

— Azért imádják, mert ez a kenyerük. Azzal, hogy a szellemi úton álló emberre bűnösséget kényszerítenek, a tudatalattijába büntudat-komplexust sulykolnak. Ez pedig az úton «olyan, mint egy kő, amit a lábra kötöttek»... Az Istenhez vezető úton nem lehet semmilyen kétség, mindent félre kell dobni, csak a tiszta Szeretet marad. Ha az ember belül igazán szabaddá válik, mindent félretéve a Szereteten kívül, az Isten-szereteten kívül, bármilyen béklyó egyszerűen eltűnik. Mert azok

nem mások, mint illúziók. Az ember rájön, hogy a teste csak egy szekér. És az oda megy, ahová az igazi énje, vagyis a lelke akarja.

— Úgy tűnik, hogy az ember a belső ima útját követve is eleinte egyensúlyba hozza magában a szellemi és az anyagi kezdetet? — mondta elgondolkodva Max.

— Igen, egyszerűen csak több időt fordít rá.

— És annak, aki ezt a belső imát végzi, ezek az «ajak» és «értelem» szakaszok lesznek az a bizonyos döntő csata, a személyes Armageddon, amiről meséltél? — pontosított Max, próbálva tisztázni magában valamit.

— Nem — válaszolta a Szenszei. — Ez csak a tűzérési előkészítés. A döntő csata a szellemi úton haladó ember számára akkor kezdődik, amikor elkezdődik a komoly belső munka, amikor az ember minden kötöttséget félretéve valóban növelni fogja a belső Szeretetet, Isten felé megy mindenáron, ahogy mondani szokás, áttörve a falat. Egyszerűbben fogalmazva, amikor közeledik a Kapuhoz, rálépve az egyetlen oda vezető hídra vagy ösvényre, nevezd, ahogy akarod. Elvileg, ezen a fő végső szakaszon minden embernek át kell haladnia, aki elér egy bizonyos szellemi érettségi fokot. Ráadásul, függetlenül attól, hogy pontosan milyen úton jutott el odáig. Nagyvonalakban, ezek a különféle utak mindössze a keresés különböző módjai, annak az egyetlen ösvénynek a kitapogtatása, amely a Kapuhoz vezet.

— De honnan tudod, hogy azt az ösvényt tapogattad-e ki, vagy megint körbe-körbe jársz a sötét erdőben? — fejezte ki kétségét Max.

— Ne aggódj. Bárki, aki rálép erre az ösvényre, mindent érezni fog. Sőt, jelek kezdik majd kísérni.

— Jelek?

— Nos, igen, mondhatni útjelzők a szellemi útikalauzban.

— Ki lehetne fejteni ezt a témát?

— Ki lehet... Elhagyom az összes külső jelet, amit az ember elkezd látni és érteni intuitív érzékelésének felerősödése révén. Inkább a legfontosabb belső jelről mesélek, amely akkor jelenik meg, amint az ember rálép erre a hídra vagy ösvényre, vagyis megkezd a végső csatát az Állati kezdetével a lélek elsőbbségeért ebben a testben. Ez a jel egy ősi hüllő, kígyó vagy sárkány fejeként jelenik meg. Leggyakrabban azonban az emberek úgy kezdik látni, mintha egy szétnyitott csuklyájú kobra nézne rájuk. Tekintete nem agresszív, hanem nyugodt. Szembe néz a szemmel, pontosabban az ornyereg területére. Ráadásul, az ember csukott és nyitott szemmel is látja maga előtt a képét. A szellemi útnak ezen a szakaszán időnként még a mindennapi életben is megjelenik a tekintet előtt. Néha, az embereknek úgy tűnik, mintha valamilyen kényszeres hallucinációik lennének. Itt egy kígyó villan fel, ott elcsúszik egy. Ez normális azok számára, akik a hídon mennek át.

Mindenkinek, természetesen, saját hüllő-képe alakul ki. Részben ez a belső képzelőerővel, az asszociatív memóriában abban a pillanatban meglévő változatokkal függ össze. És az e hüllő megjelenéséhez való viszonyulás is különböző. Ha az ember olyan vidéken nőtt fel, ahol a kígyót szent állatként tisztelik, akkor a reakciója is ennek megfelelően többé-kevésbé nyugodt lesz. Annak pedig, akibe gyerekkora óta félelmet sulykoltak, természetesen, először ugyanilyen válaszreakciója lesz — félelem és undor érzése. De bárhog

legyen, amikor az ember legyőzi illúzióit, beleértve a félelmet is, amikor teljesen lemond a negatívumáról és felismeri az igazságot, akkor érti meg, hogy a Kígyó – csak az Első Őr. Mivel a továbbhaladás csak megfigyelés alatt történik, mivel a szellemi útnak ezen a szakaszán már komolyabb energiák kezdenek működni...

– Mennyire komolyak? – érdeklődött Max.

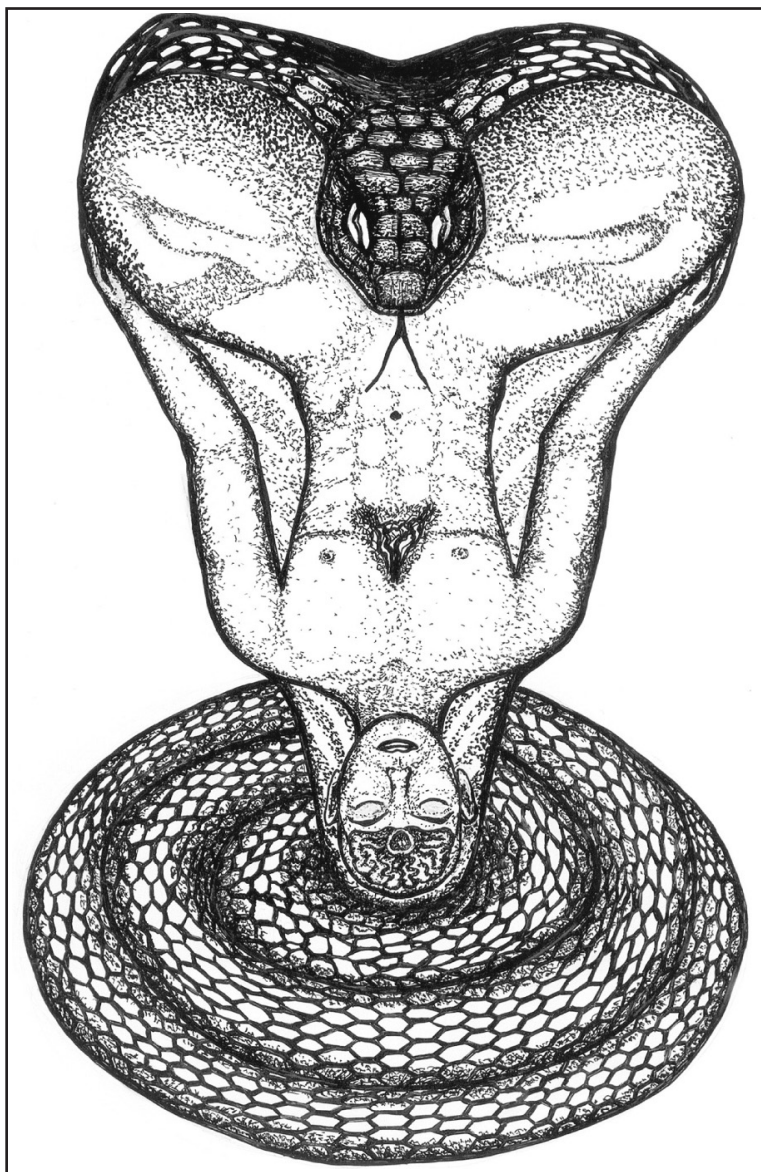
– Nos, ítéld meg magad. Aki átjut az Első Őrön, olyan lehetőségek nyílnak meg előtte, amelyek révén nemcsak a természeti erőket, hanem az emberek sorsát is irányíthatja...

– Ez nem semmi – mondta csodálkozva Max.

– Szóval, amikor az ember befejezi, mondhatni, az áthaladását ezen a hídon, vagyis győztesen kerül ki ebből az utolsó csatából, a személyes Armageddonból, láncra verve az Állati kezdetét, akkor a Kígyó eltűnik. Az ember sokkal magasabb és tisztább lesz szellemileg... Egyszerűbben szólva, ez az egész folyamat nem más, mint a hipotalamusz központjai munkájának azon szakasza, amiről beszéltünk, a negatív gondolatok központjának – a kakodaimónnak – teljes vagy részleges gátlásáig. Egyébként, az ősi jogában, ez a folyamat az alvó kígyó felébresztésével és a gerinc mentén való felemelésével az «Ezer-szirmú» csakráig azonosítható, ami a tobozmirigy projekciója.

– És azután? – furdalta a kíváncsiság Maxot.

– Azután?! – mosolyodott el a Szenszei. – Te legalább eddig az útig juss el. Az emberek azon tömegéből, akik szellemi utakon haladnak, csak kevesen érnek el a hídig, pláne a Kapuig. Pedig, ez a legprimitívebb és legelemibb dolog a valódi szellemi munkában... Azután... Azután, már a

Anasztázia Novih
«Az Ör» című rajza

kiválasztottak útja kezdődik, amely az epifízis feltárulásával kapcsolatos. Ezen az úton egy másik, magasabb rendű jel jelenik meg: a Szem, vagy ahogy más néven hívják, a Mindent Látó Szem. Keleten ezt a jelet Kelet Mindent Látó Szemének nevezik. Az ókori Egyiptomban Hórusz isten Szemeként tisztelték. A legelső, legősibb neve pedig a Phaeton istennő vagy a Phaeton bolygó Szeme. Az eddig élt emberiségből csak maroknyian járták végig ezt az utat... Úgyhogy, nektek ezt még felesleges tudnotok. A ti feladatotok: legalább a Kapuig eljutni. Alapjában véve a «Lótuszvirág» éppen eddig a szintig vezet el. Utána már teljesen más meditációk kezdődnek, ahol új célok és feladatok állnak az ember előtt... De valójában, az embereknek erre nincs szükségük. Ez a Bódhiszattvák útja...

— Vagyis, a «Lótusz» egyfajta szakasz a belső Szabadság megszerzéséhez — vont le magának a következtetést Max.

— Pontosan így van. Azok az emberek, akik bejárták a szellemi útnak ezt az utolsó szakaszát a Kapuig, amikor találkoznak, szavak nélkül is értik egymást. Testvérként találkoznak, még ha teljesen különböző vallási szervezetekhez tartoznak is. Miért? Mert belül szabaddá válnak, és megértik, hogy lényegében ugyanazt az Istent szolgálják, és mindegy, hogyan nevezik Őt az emberek. Egyszerűen, mindegyikük a maga módján szolgál. Ez a megértés pedig kívül esik a szavakon...

Az az ember, aki Istenben van, teljesen szabad mindenféle előítéllettől. Meglelve Istent önmagában, valójában saját valódi énjét leli meg, az örök boldogságát, amely semmilyen földi élvezettel nem

mérhető össze. Az ilyen ember soha nem cserélné el az Istenben való élet e boldog állapotának egyetlen óráját, percét vagy másodpercét évtizednyi fiatalságra, egészségre, anyagi élvezetekre és gyönyörökre, még akkor sem, ha az egész világ feletti hatalom az övé lenne. Mert az ilyen ember számára ez olyan lenne, mintha elcserélne — mondjuk — egy teázást egy meleg, otthonos házban a legközelebbi, legkedvesebb emberével arra, hogy egy karóba húzva üljön a főtéren, miközben ütik, kínozzák és tüzes vassal égetik. Ez a különbség azok számára, akik ezt értik.

Az ember Isten nélkül a lelkében olyan, mintha száműzetésben lenne. Szinte az egész élete üres délibábokban, keserű és édes illúziókban telik el, amelyek — bárhogya is szeretné — előbb-utóbb véget érnek. Matériájának ezt a kísérteties életét pedig egy másodperccel sem tudja meghosszabbítani. Sokan felteszik a kérdést: «Miért élünk?» Vajon, tényleg csak azért, hogy megtöltsük a hasunkat, utódokat nemzzünk, vagyont gyűjtsünk és uralkodjunk?! Hiszen ez csak egy pillanatnyi por. És azután?..

* * *

E beszélgetés után Max néhány napig afféle eufóriában élt. Ezen a hullámon lovagolva alaposan átfésülte a fellelhető irodalmat, összevetve az ősi civilizációkról szóló könyvekben találtakat a Szenszei-től kapott információkkal. A keresés eredményei nemcsak meglepték, hanem egyenesen lehengetelték.

A következő edzésre Max korábban érkezett. Szerencséjére a Szenszei a tanítványaiival már a tornateremben volt...

«Gudea serlege»

— Nézd, mit találtam — büszkélkedett Max, kiterítve a Szenszei elé kutatásainak gyümölcsét. — Ezt figyeld! Ez a lelet a sumer civilizáció idejéből származik... Jelenleg Párizsban, a Louvre-ban őrzik.

— Á, Gudea serlege — mondta nyugodtan a Szenszei, a különböző szögekből készült fényképeket nézve, mintha egy régóta ismerős tárgyról lenne szó.

A képeken egy különös domborműves mintával díszített serleg volt látható. Két kígyó tekeredett egy bot köré. A kígyók tátott szája egymás felé fordult, és érintkeztek a serleg felső peremén lévő kiöntőnyílással. A kígyók két oldalán két szárnyas szörnyeteg állt sárkányfejjel, párdúc- vagy oroszlántesttel, az első lábaikon ragadozó vadállat, a hátsókon sas karmaival. Mindegyikük farka skorpiófullánkban végződött. Mancsaikban valami kardhoz vagy jogarához hasonló tárgyat tartottak.

— Mi az? — kérdezte Vologya.

— Ez egy rituális serleg — válaszolta a Szenszei —, amelyet az időszámításunk előtti huszonkettődik században készítettek Gudea királynak, Lagas uralkodójának.

— Minek az uralkodójának? — kérdezett vissza Vologya.

— Lagasnak. Lagas egy ősi sumer állam volt azonos nevű fővárossal, Mezopotámia déli részén... Úgy tűnik, ez a serleg zöld szteatitból készült.

Max belelapozott a jegyzeteibe, és értetlenül mondta:

— Itt semmi sincs erről írva.

A Szenszei csak titokzatosan elmosolyodott. Max újra átpörgette a lapokat.

— Na, nem fontos. Nézd a rajzot! Ha visszaemlékszem arra, amit a szellemi gyakorlat közben az agyban zajló folyamatokról meséltél, akkor a hipotalamusz itt egy ősi sárkányként van ábrázolva, mint egyfajta külső Őr, ráadásul kettős alakban, aki kinyitja az ajtót a tobozmirigy stimulálásához. Emlékszel, mondtad, hogy a jógában ez a hasonlat a gerinc mentén felemelkedő kígyóhoz kapcsolódik?.. Jól értem, hogy ezek a rajzok a serlegen titkos tudást rejtenek?!

— Nos, mit is mondhatnék — mosolygott a Szenszei. — Örülök, hogy a szavaim ezúttal nem csak pusztá levegőrezgést jelentettek számodra. Igen, valóban. A serleg a Portálba való belépést ábrázolja a hipotalamusz és az epifízis stimulálásán keresztül.

Max is elmosolyodott, láthatóan elégedett volt magával. Ismét a jegyzeteibe nézett.

— Itt még az áll, hogy «...ahogy a rajta lévő megfejtett felirat hirdeti, a serleget... valamilyen Ningisidzenek ajánlották...»

Zsenyka, aki hallgatta a beszélgetést, elvagyorodott.

— Na, ne mondd, az időszámításunk előtti huszonkettedik században már a grúzok is ott voltak! Nem is tudtam, hogy ilyen ősieik.

— Nem Ningisidze, hanem Ningishzida — javította ki mosolyogva a Szenszei.

Max figyelmesen elolvasta a szót.

— Pontosan!

— Látjátok, látjátok! — panaszkodott viccesen Zsenyka. — Egy ilyen apró figyelmetlenség miatt követnek el a «legvilágosabb elmék» is ilyen hatalmas, mondhatni végzetes történelmi hibákat...

Mindenki elnevette magát.

— Na, jól van — mondta Max sértődötten, és folytatta a félbeszakított beszámolót. — Szóval, ez a Ningishzida — ejtette ki tagoltan —, a tavasz helyi istene, gyógyító és a termékenység védelmezője volt. Neveztek az «élet erdeje urának» és a «vízbőség urának» is. Az enciklopédiában pedig azt találtam, hogy ez a Ningishzida... — belenézett a füzetébe és felolvasta —, «khthonikus istenség, Ninazu alvilági isten fia, akit a »távoli föld szolgájának« neveztek, az alvilágba száműzött gonosz démonok őrzője, Gudea védelmező istene és pártfogója». Úgy tartják továbbá, hogy az ősi sumerek hite szerint Ningishzida a Nagy Földanya követe volt, akinek birodalmába tavasszal nedvességet és meleget hozott az égből Ningarszutól. Vagyis, közvetítőként lépett fel a Föld és az Ég között. Ez a bizonyos Ningarszu vagy Ningirszu pedig, állítólag, az istenek egyike volt, Enlil isten fia, aki a hegyek felől érkező szelekkel hozza az esőfelhőket.

— Micsodát?

Most a Szenszei-en volt a sor, hogy elcsodálkozzon. Nem bírta tovább és felkacagott.

— Itt ez van írva — mondta Max zavartan, végigfutva a sorokon, azt híván, hogy megint elvétett valamit a nevekben.

— Hát összehordtak itt hetet-havat! — jegyezte meg nevetve a Szenszei. — «Khthonikus istenség»... micsoda bohócok! Ningishzida, magyarul mondvá, egyszerűen egy Szokrovennyik volt, Ningirszu pedig egy Mezsánin.

— És kik ők? — csodálkozott Max.

— Mezsánin az az ember, akinek a Bejáraton keresztül bejárása van Sambhalába, és közvetlenül érintkezik a Mahatmákkal. A Szokrovennyik pedig a Mezsánin tanítványa, aki szintén ren-

Rajz vázlata a «Gudea serlegéről»

delkezik bizonyos szellemi ismeretekkel. Ő csak Sambhala Előterét látogathatja... A «Ningishzida» sumer nyelven azt jelenti: «a tiszta (szent) fa ura». Egyszerűbben szólva: birtokában volt Sambhala tudománya bizonyos részeinek. A «Ningarszu» fordítása «fővető», később «legfőbb szántóvetőként», «a földművelés uraként» kezdték fordítani. Enlil pedig az egyik Mahatma neve, aki Sambhala hét Bódhiszattvája közé tartozik.

Max elgondolkodott, magában újra elolvasta az előző mondatokat, majd megszólalt:

— Tulajdonképpen így van. Ebben a megvilágításban az információ egészen másképp hat. Mert láttam én, hogy a serlegen komoly rajzok vannak, de a hozzá tartozó szöveg tiszta gyerekbeszéd.

— Nos, Max, komoly rajzokká csak számodra váltak nemrég. Egy hete még a figyelmedre sem méltattad volna őket, átlapoztad volna az oldalt, csak arra gondolva, milyen naivak voltak a régiek. Ez mindig így van: a tömeg számára az információt asszociatív képekben tálalják szórakoztatásul, a tudással rendelkezők számára viszont, tudásként a belső munkához.

— Még azt akartam kérdezni: miért ábrázoltak két összefonódott kígyót, amint egy boton kúsznak felfelé?

— Nos, először is ez az epifizis stimulálásának specifikus momentumaira utal a szellemi gyakorlatban... Másodszor, a két kígyó a keleti szimbolikában Sambhala egyik jelöléséhez tartozik, és jelentése: «Előtér». Harmadszor pedig, a teljes antropomorfizmus időszaka előtt...

— Nem értem, mi előtt? — kérdezett vissza Max.

— Az emberi formák ábrázolása előtt... Szóval, azokban az ősi időkben az isteneket állatok alak-

jában ábrázolták. Az egyik fő szimbólum a kígyó volt. Két párzó kígyó azt jelentette: «bőséges gyümölcsöt hozók», vagyis az élet legtermékenyebb formáját személyesítették meg. Ebből a meghatározásból pedig mindenki a saját belső fejlettségi szintje szerint vonta le a következtetést.

Max újra a jegyzeteiben turkált.

— Találtam még egy ősi legendát a sumer és akkád mitikus hősről, Gilgamesről.

— Nos, nem is olyan mitikus ő — jegyezte meg mintegy mellékesen a Szenszei.

Max szünetet tartott, várva, hogy a Szenszei hozzáfűz-e valamit, de ő hallgatott.

— Szóval — folytatta Max —, a mítosz szerint volt egy Ut-napistim nevű ember, aki az istenektől megkapta a halhatatlanság nagy ajándékát. Ő tárta fel Gilgamesnek a «titkos szót» az örök fiatalság virágáról. Tanácsolta neki, hogy ereszkedjen le az óceán fenekére, és szakítsa le a halhatatlanság növényét. Gilgames meg is tette, de a vigyázatlansága a vesztét okozta. Hazafelé menet meglátott egy tavat. Amíg Gilgames fürdött, egy kígyó ellopta a virágot, és azonnal, levedelve a bőrét, megfiatalodott. Gilgames pedig, ahogy az egész emberiség, halandó maradt.

— Pontosan így van. Ez a — ahogy mondod — mítosz a «Gilgames-eposzban», a babiloni kultúra alkotásában maradt fenn. Maga az eposz azonban a Mezopotámia írásbeliség előtti korszakába nyúlik vissza. Egyébként, Gilgames teljesen valószínűs személy volt, a sumer városállam, Uruk első dinasztiájának ötödik uralkodója. Az «örök fiatalság virága» — amit a régiek a «halhatatlanság növényének», a «halhatatlanság fűvének» is neveztek — nem más, mint a lótusz, amelynek

magvai évezredekig megőrzik csíráképességüket. Gilgames előtt valóban feltárult Ut-napistim tudása. A belsően dolgozva képes volt eljutni tudatalattija mélységeibe. Gilgames sok mindent felfogott. Azonban nem tudott átjutni a Kígyó-Örön, vagyis nem tudta legyőzni az Állati kezdetét. Ezért maradt halandó.

Hiszen, az élet minden elképzelhető akadályt eléd állít. Mindezt csak azért, hogy megállítson. Minél magasabbra jut valaki szellemileg, annál komolyabbak az akadályok. De amikor valakinek mélyen nem számítanak, azok egyszerűen eltűnnek, mint a délibáb, mint az illúzió. Ténylegesen nincsenek ott. Amikor pedig az ember beleesik az állati énje csapdáiba, az azt jelzi, hogy anyagi természetű, hogy konfliktusban áll önmagával, és nem tartozik teljesen a Szellemihez. Amikor az ember feladja, az azt jelenti, hogy nem méltó elhagyni a reinkarnációk körét...

— Itt azt is írják — mondta Max —, hogy ez az egyik első írásos emlék a történelemben, amelyben említést tesznek a kígyó halhatatlanságáról.

— Nos, tegyük fel, hogy jelenleg az egyik legismertebb első emlék.

— Figyelj, találtam itt még egy görög mítoszt is a kígyóról. Ott az áll, hogy a főisten, Zeusz az örök fiatalság csodálatos szerét ajándékozta az embereknek. De ahelyett, hogy maguk vitték volna ezt a drága ajándékot, az emberek egy számárra bízták, az pedig átadta a terhét a kígyónak. Azóta az emberek az öregség nehéz batyuját cipelik, a kígyók pedig az örök fiatalságot élvezik, az évek során tudást gyűjtve és bölcsességet szerezve.

— Mondjuk úgy, ez a Gilgames-mítosz görög változata.

— Valószínűleg — bólintott Max. — De egy másik görög mítoszban is majdnem ugyanezt mondják... Itt van! «Egyszer Aszklépioszt meghívták a legendás krétai király, Minosz — Zeusz és Európé fia — palotájába, hogy támassza fel meghalt fiát. A botján meglátott egy kígyót, és azon nyomban megölte. Ám megjelent egy másik kígyó, szájában gyógyfűvel, és feltámasztotta a megöltet. Aszklépiosz ugyanazt a fűvet használta, és sikerült vele feltámasztania a halottat.» Később pedig, azt írják, hogy ezzel a fűvel gyógyította az emberek betegségeit. A mítosz egy másik változatában Aszklépioszt Glaukoszhoz hívták, akibe villám csapott. A beteg vizsgálata közben egy kígyó kúszott a szobába, ő pedig a botjával megölte. Rögtön megjelent egy második kígyó fűvel a szájában, és életre keltette a társát. Aszklépiosz ugyanezzel a fűvel meggyógyította Glaukoszt, és maga is alkalmazni kezdte.» Mindebből itt azt a következtetést vonják le, hogy Aszklépiosz, mintha megtalálta volna azt a fűvet, amit Gilgames elveszített, és visszaadta volna az emberek szolgálatába.

— Pontosan ez az: «mintha» — válaszolta viccesen Maxnak a Szenszei. — Ha a «ha» nem lett volna, most én is generális volnék — majd Vologyához fordulva hozzátette: — Látod, idővel hogyan kezdik elferdíteni az ókort. Erről beszéltünk múltkor.

Max látta Vologya szótlan egyetértését, és sietett folytatni a témáját, nehogy a beszélgetés más mederbe terelődjön.

— Úgy értettem, a kígyó szimbólumát ősidők óta tisztelték, hiszen régebben egész kultusza volt. Kiderült, hogy már a matriarchátus korában, amikor az emberek csoportokban, nemzetiségekben vagy törzsekben éltek, az akkori idők

egyik népszerű totemállata a kígyó volt. Különösen az ókori Keleten volt ez elterjedt. Ott a főistenség a Földanya volt, és a hozzá kapcsolódó bika és kígyó alakja. A trypilljai kultúrában a kígyókat mély tisztelet övezte. A régészek kutatásai szerint a matriarchátus kori trypilljai ornamentikában a kígyóminta az egyik leggyakoribb motívum volt. Ráadásul, előfordultak magányos és páros kígyók is, amint a Nagy Anya melleit ölelik körül. Oltalmazó, védelmező funkciót tulajdonítottak nekik. A trypilljaiak a kígyókat az Ég és a Föld közötti közvetítőkné, egységük hírnökeinek tartották.

A Szenszei hallgatott, semmivel sem reagált arra, amit Max oly nagy hévvel mesélt.

— Azt is észrevettem, hogy az első ókori civilizációkban, Mezopotámiában, Egyiptomban, Kínában a termékenységi kultusz összefonódott a vízi elem megistenítésével, a meghaló és feltámadó gabonaisten eszméjével, és ismételten a bika és a kígyó totemszerű alakjaival. Sőt, a kígyókat úgy nevezték: «a forrás mellett lakók». Arra gondoltam, ha az információ képekbe van kódolva, akkor a «forrás» az elv szerint a «tisztá tudás»... És itt felbukkant még néhány érdekes tény. Babilonban a kígyót nem másként nevezték, mint «a Föld istennőjének gyermeke», Egyiptomban «a Föld élete», és gyakran ábrázolták a kígyókat díszítőelemként az istenek és fáraók koronáján. És ami a legérdekesebb, hasonló elképzeléseik voltak a világ számos népének. Mellesleg, arabul az «élet» és a «kígyó» szavakat ugyanúgy ejtik — «el hay». És ez az egybeesés számos indiai törzs nyelvén is megvan...

De ez az információ sem váltotta ki a Szenszei-ből a várt hatást. Max ezért elszánta magát utolsó «nyomós érveinek» bevetésére.

— Egyébként, megtaláltam, hogy az ókori egyiptomiaknál létezett egy hiedelem, miszerint az égi vizet, amely a felső Égben, a nap és a csillagok felett található, a Nagy Kígyó, Apóphisz őrzi. Képzeld, micsoda információ tárul fel, ha ezt a legendát lefordítjuk a belső tudás nyelvére! Ha a «kígyó» az Őr, a «nedvesség» a tudás forrása, a «föld» pedig a mi elménk... — Max szinte belefulladt a saját felfedezéseibe, a Szenszei pedig csak némán mosolygott. — Ugyanebben a hiedelemben az áll, hogy éppen ennek az Apóphisznak az akaratából árad ki az égi nedvesség, megtermékenyítve a földet. Ezt a Kígyót a sötétség és a gonosz megtestesülésének is tartották, Ré napisten örök ellenségének. Egyes legendákban pedig ez a Kígyó a víz elnyelőjeként szerepel. És ami a legérdekesebb — ugyanez megvan az ősi indiai legendákban is, csak ott Apóphisz szerepében a kígyószerű démon, Vritra tűnik fel, aki a fő égi istenség, Indra ellenfele volt. Ráadásul, Vritra nemcsak az égi vizek őrzője, hanem egy olyan lény is, aki szabályozza a nedvesség és a nap áramlását, valamint az elemeket.

Annyi mindent találtam ott! Ezek az adatok a kígyóról — a vizek elnyelőjéről, aki «elzárja az égi nedvesség kifolyását» —, tele vannak az általános afrikai hiedelmekkel, a mongoloknál, a japánoknál is megvannak. A kínaiakról meg nem is beszélve. Ott ősidők óta tisztelték a Sárkányt mint a nedvesség és a bölcsesség urát. Ő testesítette meg a férfi «jang» elvet, amely egybeolvad a «jin» elemmel, ahol a «jangot» «tűznek», a «jint»

pedig «víznek» tartották. És képzeld, a víz a külső közege, a tűz pedig a belső lényege!

— Elképzelem — válaszolta a Szenszei némi humorral. — A kínaiak egyébként nagyon finoman és közelről közelítették meg ezt a kérdést.

— Látod! Én is pontosan erről beszélek! Megdöbbsentett, hogy szinte minden kontinens — Európa, Ázsia, Amerika, Afrika — népeinél a kígyó két ellentétes elv, a jó és a rossz megtestesülése volt. Emlékszel, meséltél a hipotalamusz központjairól?! És ami a fő, tele van legendákkal, hogyan győzték le ezt a kígyót: a görögöknél Apollón és Héraklész, a keresztényeknél Szent György, a sárkányölő...

Sőt — Max nem bírta abbahagyni —, az etnográfia-ban olvastam, hogy különböző népeknél — szlávoknál, görögöknél, grúzoknál és másoknál — fennmaradtak legendák és mesék, amelyekben az állt, hogy a kígyó szívének és májának elfogyasztása felruházta az embert azzal a képességgel, hogy megértse a madarak és vadállatok nyelvét, valamint tisztánlátást és emberfeletti képességeket adott.

— Minden legenda legenda marad. De nem minden mese mese — mosolyodott el a Szenszei.

— Igen, itt van még egy érdekes adat a szlávokról is. Kiderült, hogy ősidők óta hordtak Oroszországban kígyó-amuletteket (zmejeviki), amelyeknek azt a képességet tulajdonították, hogy megvédenek minden betegségtől és csapástól. Azt írják, hogy ezek eredete évezredekre nyúlik vissza.

— Igen, megvoltak Sumerben is, és sokkal korábban is — tette hozzá a Szenszei. — Léteztek

már abban az ókorban is, amiről te soha nem is hallottál.

Max hallgatott egy kicsit, majd hozzátette:

— Tudod, engem még az ezen a zmejevik-amuletten lévő ábrázolás is érdekelt. A legősibb orosz kígyó-amulettek kerek alakúak voltak. Az egyik oldalon hét- és tizenkét fejű kígyókat vagy sárkányokat ábrázoltak, meg más oltalmazó szörnyetgeket. A másik oldalon pedig...

— A Nap, amelynek belsejében egy háromszög volt a Szemmel — fejezte be a mondatot a Szenszei.

— Pontosan! — mondta álmélkodva Max. — Aztán a kereszténység érkezésével ezt a régi szimbólumot, mint pogányt, lecserélték az arkangyal ábrázolására. Így, a kígyókkal együtt, a pogányság és a kereszténység elemeinek egy sajátos kombinációja jött létre... De mi is ez a jel?

— Ez Sambhala pecsétje.

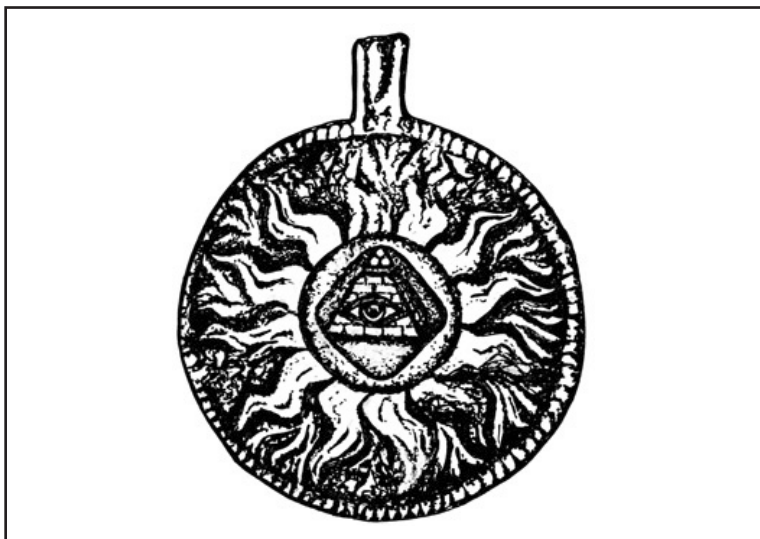
— Sambhala pecsétje? — kérdezte szinte kórusban Zsenyka és Vologya.

— A szlávoknál? — értetlenkedett Max.

— Miért csodálkoztok ezen ennyire? — vont a vállát a Szenszei. — A szláv egy olyan nép, amely már jóval születése és formálódása előtt meg volt jelölve. A szlávokban hatalmas Szellemi potenciál rejlik, amely képes megváltoztatni az egész világot. Ezért vannak megjelölve, mondhatni a születésüktől fogva Sambhala jelével. Egyébként, ez a jel gyakorlatilag minden templomban ott van. E jel alatt koronáztak meg néhány orosz cárt is.

— Az nem lehet! — mondta meglepetten Max.

— Nézz csak utána a történelemben. Még az utolsó orosz cárt, II. Miklóst is Sambhala pecsétje alatt koronázták meg. És ez a legnagyobb megtiszteltetésnek számított...

Anasztázia Novih
«A Mezsánin tamgája»
(később ez a tamga a korai szlávok
amulettjévé vált)

— Igen, szegény Oroszország — mondta sajnálkozva Vologya, valami saját gondolatán tünődve. — Most már aligha támad fel ilyen hatalmas birodalomként. Micsoda pofont kaptunk! Az egész szláv népet egyetlen aljas ütéssel kiütötték.

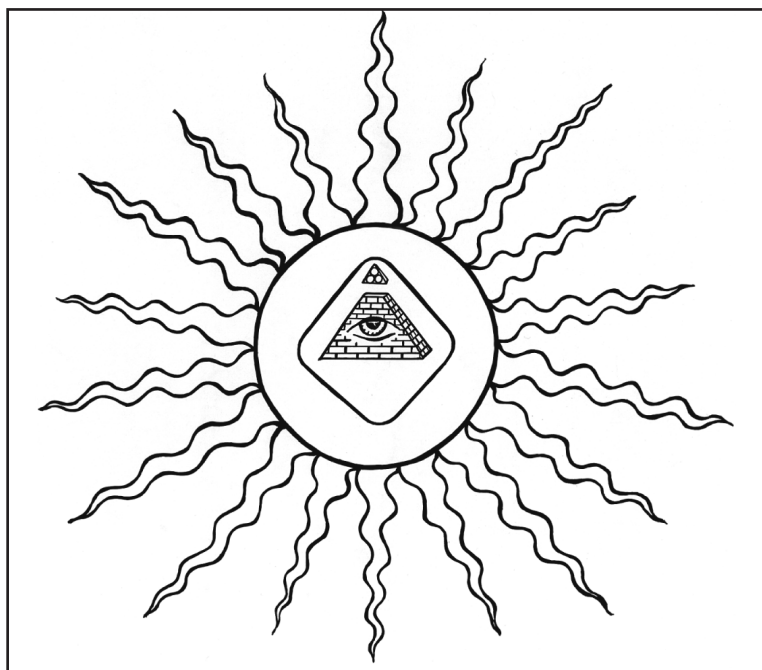
— Semmi baj, Vologya. A húst ütötték ki, de korántsem a Szellemet. Hidd el nekem, Oroszország még újjá fog születni, és megtörténik a szlávok egyesülése, amelyet nagyszerűnek fognak nevezni. Mert meg van írva: «amikor Oroszország feje felett másodszor is felkel a Nap, a szláv szellem erőre kap, és felragyog tisztaságában és egységében a népek között». És úgy gondolom, hamarosan te magad fogod látni, ahogy az orosz trónra lép... Valaki, aki erőt gyűjtött. És az egész világ látni fogja, ahogy hűséget esküszik a szláv népnek Sambhala pecsétje alatt.

— Adja Isten — felelte Vologya.

— Isten adja. És nemcsak adja, hanem meg is fizeti — mondta elgondolkodva a Szenszei. — Egyébként, ez az esemény két hónappal és nyolc nappal az idők jele előtt fog beteljesedni, amelyet már a régiek megjósoltak.

— Az idők jele? — kérdezte kíváncsian Max. — Miféle jel az?

— Tűzmadarak hullása Egyiptomra, amely nyolc évvel, öt hónappal és hat nappal a világosság megújulása előtt következik be... Max nem tudta, hogy ez a nap, saját felfedezéseinek, a múlttal és a jövővel való érintkezésének napja ennyire a lelkébe vési magát... Most már értette, miért mosolygott akkor olyan titokzatosan a Szenszei az ő «grandiózus leletei» körüli egész beszélgetése alatt.

Anasztázia Novih:
«Sambhala pecsétje»

* * *

Az idő szélesebben repült, mint a feszes íjból kilőtt nyílvesző. Max pedig még mindig illúziói utópiájában élt, alaposan mérlegelve minden «pro» és «kontra» érvet a Szenszei filozófiájában. Gondtalanul hintázott elméje hintáján, hol a Szellemi magasságán, hol az Állati kezdetének magasságán álmélkodva. Hízelt az önteltségének, hogy saját véleménye van, sőt, még élcelődött is a szembenálló felek helyzetén. Szeretett filozofálni, vájkálni a lényegben. De az elmének mindezek a csavarjai a valóságban csak a repülés közben keltett enyhe légörvények voltak. Egyre gyakrabban dobált a szélbe szavakat, amelyek főként csak a levegőt rázkódtatták meg, de a lelket nem érintették. Hintája tovább lengett, az elsuhanó napok gyorsasága ellenére is. És csak nagyon ritkán, amikor a Szenszei szokatlanul őszintén beszélgetett Maxszal, kezdett el egy kicsit többet érteni. Ilyen pillanatok, az elveszett «paradicsom» pillanatai, bukkantak fel most előtte hihetetlen tisztasággal.

* * *

Az autóban ült a Szenszei-jel, várva egy találkozót valakivel a «Kasszandra» cég ügyében. Max élete — ahogy ő hitte — nem éppen legjobb napjait élte át. A lelkét nyomasztotta a világ minden hiábavalósága. Max felidézte, hogyan hagyta abba néhány nappal azelőtt ismét a «Lótuszvirág» gyakorlatát, azzal indokolva magának, hogy úgysem sokra jut vele. Meg a munkahelyi problémák is, amelyek azonnali megoldást igényeltek, egész halomban szakadtak rá. De bármennyire próbálta is minden figyelmét rájuk fordítani, szemernyi sem csökkentek. Maxra ismét rátört a csüggedés,

és újra azon kezdett gondolkodni, hogyan kellene elkezdenie komolyan foglalkozni a Szellemivel... Ezekről a problémákról kezdett el beszélgetni a Szenszei-jel, kihasználva az alkalmat, hogy kettesben maradtak.

— Miért nem sikerül nekem megint semmi? — panaszkodott Max. — Úgy tűnik, elkezdem a «Lótuszt», érzem az öröm áradását. Aztán... — legyintett a kezével.

— Ez természetes folyamat — válaszolta a Szenszei —, sokakkal előfordul. Kezdetben mindenki érzi a sajátos szellemi izgalom áradását, mondhatni lelki felemelkedést és az isteni lényeg mélységének szokatlanul világos megértését. Sokaknak ez annyira egyszerűnek tűnik, hogy elcsodálkoznak, hogyan nem érthették eddig ezt az elemien egyszerű dolgot. Vagyis, az ember mintha szellemileg felébredne. De... eltelik egy-két nap, és elkezdődik a szellemi visszaesés. Aktiválódik az Állati kezdet. Az ember már nem érzi a korábbi izgalmat. Aljas és mocsok gondolatocskák kezdik támadni, hogy ez az egész szellemi dolog marhaság, valamiféle «átverés». Kezd arra gondolni, hogy ez elmezavar, butaság, hogy egyszerűen megbolondul, félrebeszél, hogy szinte skizofréniája lett, mivel nem olyan, mint a többiek. Már lusta imádkozni, meditálni. A fejében ezer kifogás születik, hogy fáradt, nincs ideje... Megszületik valamilyen kellemetlenség érzése, olykor nyomasztó bűntudat a megélt szellemi emelkedettség pillanatai miatt. De bűntudat ki előtt? A saját Állati kezdeté előtt! Vagy valamilyen problémák szakadnak rá, történik valami. Az ember elmerül ezekben a gondokban. Egyszóval, mindent megtesznek, hogy eltereljék a figyelmét a Szellemiről. És az ember,

engedve ezeknek a provokációknak, egyszerűen elveszíti ezt a csatát az állati énjével szemben, elfelejtve mindazt, ami szó szerint két nappal azelőtt történt.

— Az okos ember megvizsgálja magát, megpróbálja megérteni, miért nincs meg benne az a vágy, az a lelkesedés, miért nem érzi a korábbi örömet a Szellemi gyakorlat végzése közben. Rájön, hogy egyszerűen csak aktiválódott az Állati kezdete... A balga ember viszont hagyja, hogy a materiája vezesse. De egy idő után, amikor az állati rész nyomása alábbhagy, ismét a szellemi keresésbe veti magát, olvasni, újraolvasni kezd... Állandóan példákra, bizonyítékokra, a szellemi képességek demonstrációjára van szüksége. Ez mind megint egy nagy szellemi fellángolást ad. Ez a folyamat hasonlítható az adrenalinlökehez túlzott izgalom esetén. Később azonban, amikor ezen «hormonok» hatása megszűnik, az embert újra erőtlenség fogja el, és ekkor ismét megadja magát az állatinak. Ahhoz, hogy ez ne történjen meg, sok mindent tisztán kell tudni, látni kell a saját helyzetünket, és készen kell állni a közelgő küzdelmekre. Amikor felbukkan egy ilyen anyagi korlát, egyszerűen félre kell tolni, mondjuk úgy, szétválasztani: «Megadni a császárnak, ami a császáré, és Istennek, ami az Istené». A szellemi oldalon maradni, és megkészserezni a rohamot. A lényeg az, hogy az Állati kezdet által modellezett helyzetekből helyesen, a megőrzött «virággal» gyere ki. El kell fordítanod a figyelmedet a rád kényszerített negatívumtól, amely minden irányból szorongatni fog. Elfordulni a belső szeretet, a pozitívum felé. Meginthetetlen meggyőződésnek kell lennie benned, mert a hited a te jövőbeli valóságod.

— Nehéz fenntartani magunkban a belső szeretetet — panaszkodott Max.

— Valójában, ez csak látszatra nehéz. Azért nehéz, mert sok a kísértés körülötted, mert rengeteg gondolat kezd el pörögni benned, amikre szétforgácsolod a figyelmedet. Pedig, lényegében, minden egyszerű. Ugye, nem nehéz meginni egy pohár vizet? Nem. Ez, ugye, nem tereli el a figyelmedet arról a gondolatról, amin éppen töprengsz? Nem. Így van ez itt is... Az ember az élete során mintha egy erdőn futna keresztül, amely nyüzsg az anyagi kezdet gondolataitól. Ebben az erdőben rengeteg a csel, a kampó, a kifeszített háló, a kiásott verem. De az embernek nyitott szemmel kell futnia. Meg kell tanulnia kitérni és meglátni ezeket a csapdákat, megérteni, hogy mindez nem az övé.

— Igen, az állati alaposan be tudja akasztani a kampót.

— Természetesen. Be is kell akasztania. Az a célja, hogy alávesse magának, különben ő lesz a te alárendelted. Ez háború, Max. A te háborúd, ahol a legfőbb fegyvered a hit. Aki a szellemi utat választotta, annak egyszerűen le kell ráznia magáról minden üres illúziót, «mint délibábot a sivatagban», ahogy a szentek mondták. Meg kell tanulnia megérteni, hogy ez az egész anyagi világ csak egy pillanat az örökkévalóság előtt. De a baj az, hogy sokan az út elején ugyanabba a botlókőbe rúgnak bele: az ember nem tud hinni a jövőbeli létezés végtelenségében, abban, hogy ott az élet örök, itt pedig ideiglenes. Bizonyítékokra van szüksége. Mire pedig megkapja ezeket a bizonyítékokat, néha már túl késő bármit is megváltoztatni. De ha az emberben elég erő van, akkor nincs szük-

sége semmiféle bizonyítékra. Anélkül is érez és ért mindent.

— Te milyen erőre gondolsz?

— A lélek erejére. Ez Magának az Istennek egy részecskéje az emberben! De ez a részecske, mondjuk úgy, nincs aktiválva. Az aktiváláshoz szükséges katalizátor pedig a mi valódi választásunk. Szentté itt válnak, a Földön. Az az ember, aki legyőzte az állati énjét és elérte a megvilágosodást, nem hal meg, hanem elindul Istenhez...

— De mi az, ami nálam nem stimmel? Csak nem vagyok teljesen reménytelen? — viccelődött Max.

— Nem teljesen — válaszolt ugyanilyen viccesen a Szenszei. — A remény, ahogy mondani szokás, utoljára hal meg.

— Akkor mi az én problémám?

A Szenszei fáradtan nézett Maxra.

— Az, ami sokaké. Szeretted messziről nézni a csatateret és bölcselkedni a küzdelemről, de nem veszel részt benne. A kételyeid nem csak egy kanál kátrányt jelentenek a mézesbödönben. Az egy egész merőkanál kálium-cianid. Mert nemcsak elrontják, hanem meg is ölik benned a legjobbat... Le kell győznöd a kételyeidet, mielőtt örvénybe sodornának. Dobd el őket messzire! Élj jóságosan, szépen, Istennel a lelkedben. Ne tégy semmi rosszat, még ha az nem is előnyös neked... Az igazán szellemi embernek ezekre az anyagi problémákra és «nyűgökre» nagyvonalakban mélyen nem kell adnia. Mert mindez délibáb és illúzió, ami elenyészik és szétoszlik.

— De hát hogyan adnék rá? Hogy lehet így élni a világban? Valahogy meg kell oldani a problémákat. Nem ülhetünk ölbe tett kézzel, főleg, ha ezek

a gondok nemcsak ránk, hanem a szeretteinkre is tartoznak.

— Nem értettél meg. A problémákat természetesen meg kell oldani, de nem szabad őket a létezésed értelmévé tenni. És a legfontosabb: bármi történjék is, bármennyire is dobáljon az élet egyik problémából a másikba, fontos, hogy mindig Ember maradj. Mert bármilyen nyűgöd akad az életben, az elsősorban nem más, mint az állati «tetvesség» próbája. Ezért a szellemileg szilárd embert egyszerűen nem érdekli, hogy időről időre ilyen-olyan nehézségei támadnak. Megküzd velük, de nem engedi, hogy azok rabszolgasorba döntő módon uralkodjanak a gondolatain. A balga ember viszont bedől az állati énje ezen provokációjának, és hagyja magát vezetni, mint a szamár az elé lógatott sárgarépa után, észre sem véve, hogy a szakadék széle felé közeledik. Szóval, lényegében, minden külső probléma, amit komolyan vettél, a te belső problémád, egy személyes belső konfliktus közted és az állati éned között. Minden benned van!

E szavak után Max fellelkesült, egy ideig még tartotta is magát a pozitív hullámon. De aztán a Szenszei szavai feledésbe merültek, és Max a régi szokása szerint fejest ugrott a dolgaiba, eltávolodva a szellemitől, és belemerülve az Állati kezdet életének még szövevényesebb labirintusaiba.

* * *

A kislány megriadt, és kinyitotta a szemét.

— Szenszei, hogy történhetett ez? Hiszen nem is sejtettem... Hogyan fogok most már ezzel az egésszel együtt élni?

Végignézett apró gyermektestén.

— Ugyan már, miért aggódsz? — biztatta vidáman a Szenszei. — Úgyis szerettél copfot hordani. Most hordhatsz kedvedre, még masnival is. És a szakálladdal sem kell többé törődnöd.

— Szenszei, nekem most nincs kedvem a tréfához. Komolyan beszélek!

— Én is komolyan beszélek.

— Nem, tényleg... Hogyan történhetett ez meg velem? Hiszen próbáltam a Szellemi úton járni...

— Pontosan, próbáltál, de nem jártál rajta — mondta komolyan a Szenszei. — A Szellemi út nem egy park a sétálgatáshoz és szórakozáshoz. Ha ráléptél erre az útra, a csúcsig kell menni, nem pedig a járást imitálni — két lépés előre, három hátra... Mondj köszönetet, hogy egyáltalán ezt a testet megkaptad. Sokkal rosszabb is lehetett volna...

Régebben Max, ha ilyesmit hallott volna, biztosan visszaszúrt volna valami viccet, a Szenszei szavait tréfának véelve. De most nem kételkedett azok igazságtartalmában. Csakhogy ez a felismerés túl későn jutott el hozzá.

Max lesütötte a szemét. Enyhe borzongás futott végig a testén.

— Sajnálak téged — mondta szomorúan a Szenszei. — Ha akartad volna, még abban az életedben kiszabadulhattál volna a reinkarnációk láncából. Olyan esélyed volt, amilyen kevés embernek adatik meg az életben.

— Hogy lehet ez... hogy lehet ez... — mormogta Max tanácstalanul.

— Úgy, úgy — mosolyodott el keserűen a Szenszei. — Óvatosabbnak kellett volna lenned a vágyaidban.

— Vágyaimban?

Max a Szenszeire nézett, és emlékezetében felmerült egy epizód az előző életéből...

* * *

Egyszer az egyik edzésen a Szenszei a harcművészeti készségek fejlesztését célzó meditációt magyarázta. Érintőlegesen szóba hozta a tisztánlátás témáját, megemlítve, hogy ezzel az adottsággal elvileg még egy átlagos ember is rendelkezhet. Az edzés után, mint mindig, a különösen kíváncsiak faggatni kezdték a Szenszeit erről a jelenségről. Nagy részük, természetesen, kételkedett a dolog valóságában. Ezért a beszélgetés nem a jelenség magyarázata felé terelődött, hanem a megfelelő történelmi példákat érintette. Végül, a Szenszei legyintett a kétkedőkre, belefáradva abba, hogy bizonygassa a teljesen nyilvánvalót. Felajánlotta, hogy egy kísérlet útján győződjenek meg róla. A lényeg a következő volt: bárki felhívhatta egy barátját, rokonát vagy ismerősét. A hívás előtt a Szenszei elmondta, hol tartózkodik az illető, mibe van öltözve, és éppen mit csinál.

A csoport érezhetően felélénkült, egymás között vitatva, ki vegyen részt a kísérletben. Aztán mindannyian átmentek az edzői szobába, ahol a telefon volt. Minden pontosan úgy történt, ahogy a Szenszei mondta. Az aktuális résztvevő leült vele szemben. A Szenszei lehunyta a szemét, összpontosított. Aztán, mintha mi sem történt volna, közölte a megfelelő információkat. A résztvevő ezután indított hívása meglepő pontossággal igazolta azokat. A legérdekesebb az volt, hogy ez nagyobb hatást gyakorolt azokra, akiknek a barátait hívták. A többi megfigyelő hitt is, meg nem is, a különleges emberi képességek ezen demonst-

rációjának. Mindenki maga akart meggyőződni a dolog tisztaságáról és valóságáról a saját ismerősein keresztül. De a Szenszei csak háromszor mutatta meg ezt.

Max akkor a megfigyelők között volt, és szokás szerint kétkedve fogadta a Szenszei ezen bemutatóját. Túl egyszerűnek tűnt az egész. Erősen próbált logikus magyarázatot találni a történetekre. De azon a bosszantó gondolon kívül, hogy talán az egészet előre megrendezték, semmi épkezláb nem jutott az eszébe. Bár ebben is kételkedett.

Alig két héttel később Max egy váratlan eset kapcsán újra visszaemlékezett a Szenszei bemutatójára. A szomszédai unokája eltűnt. A kamaszlány a barátnőjével diszkóba ment, és nem tért haza. Két nappal később a barátnőjét holtan találták, több késszúrással. Hogy mi történt a szomszéd lánnyal, senki sem tudta. A rokonok eredménytelenül hívtak fel a városban minden kórházat, hullaházat, intenzív osztályt.

A nagymama istenhívő ember volt, templomba járt. Ebben a helyzetben azonban olyan kétségbeesésbe esett, hogy elhatározta: még egy javasasszonyhoz is elmegy. Éppen lépett ki a lakásból, amikor véletlenül összefutott Maxszal a folyosón. Max udvariasságból megkérdezte, hogy halad a keresés. Válasz helyett az asszony elsírta magát, és maga sem tudva miért, mesélni kezdte a fájdalmát.

— Nem tudom, mit tegyek... Hol keressem? Javasasszonyhoz megyek... az emberek ajánlották. Mondják, jól jósol. Tudom, hogy bűn. Soha nem csináltam ilyet, de most muszáj. Mit tehetnék, az unokám drágább nekem a saját életemnél is. Ő az egyetlenünk.

— Miért menne javasasszonyhoz? Van egy ismerősöm, az edzőm. Mutatott nekem néhány dolgot a tisztánlátásból. Ha ez mind igaz, akkor elég jó képességei vannak. Ha akarja, összehozhatom vele. Magának sem bűn: ő mégiscsak orvos és sportoló, nem pedig javasasszony.

— Ó, Makszimka, fiam, hozz össze vele, ha tudsz! Úgy megyek ehhez az asszonyhoz, hogy kő van a szívemen... — kezdte kérlelni az asszony Maxot.

— Rendben, elviszem hozzá. Bár nekem a tisztánlátás egy kicsit más irányát mutatta, de talán itt is sikerül.

A nagymama mindenbe beleegyezett. Megbeszélték a találkozt, és az idős asszony látható megkönnyebbüléssel tért vissza a lakásába. Este Max, ahogy ígérte, elvitte a kocsijával a tornateremhez. Egész úton az unokája miatti jajveszékelést hallgatta, ami már a hisztériáig fajult. Amikor megérkeztek, Max azt javasolta, várják meg a Szenszei-t a friss levegőn, remélve, hogy ez valamennyire megnyugtatja. De az asszony itt sem csitult, magára vonva a járókelők figyelmét. Amikor Max meglátta a beparkoló Szenszei-t, megkönnyebbülten sóhajtott fel.

A Szenszei, kiszállva az autóból, határozott léptekkel egyenesen feléjük indult, mintha pontosan tudta volna, hogy Max éppen miatta hozta el ezt az asszonyt. Ez az első furcsaság némileg meglepte Maxot. De szinte nem is figyelt rá, miközben köszönt a Szenszei-nek és magyarázta a helyzetet. Annál inkább megdöbbenette egy másik furcsaság, amely némileg sértette Max egóját. Állt és mesélt a szomszéd családját ért csapásról, de olyan érzése volt, mintha csak

magának beszélne, mert senki sem figyelt rá. A Szenszei az idős asszony szemébe nézett. Az pedig rá nézett, egyetlen szót sem kiejtve, pedig őt perccel azelőtt még képtelenség volt megállítani a jajveszékelését. Mintha egy sajátos, néma párbeszéd zajlott volna... Az asszony remegni kezdett. A bőre libabőrös lett. Szeméből lassan folytak a könnyek. Egy percnyi ilyen szokatlan, szemtől szembeni szemlélődés után az asszony esdeklő hangon megszólalt:

— Az életemet adom érte, csak jöjjön haza élve.

Max, aki közben még mindig «tisztázta a helyzetet», elharapta a szót. Felesleges harmadiknak érezte magát, de makacsul ott állt a helyén, mintha odaszegezték volna. Őt is érdekelni kezdte, mi lesz ennek a vége. Az asszony megismételte a kérését:

— Az életemet adom érte, csak jöjjön haza élve...

— Nem azért kérsz, asszony, amiért kellene — mondta a Szenszei szokatlan hangon. — Az örök életről kellene gondolkodni, nem az ideiglenesről.

— Az én életem itt már úgyis ideiglenes. De neki még annyi éve van hátra...

— Ez csak egy pillanat.

— Nekem pillanat, de neki még élnie kell...

A Szenszei lesütötte a szemét, mintha elgondolkodna valamin. Természetellenes csend támadt, amitől Maxnak még a füle is csengeni kezdett. A Szenszei újra az asszonyra nézett.

— Rendben, menj. Meglesz a kívánságod — majd Maxhoz fordulva így szólt: — Kísérd haza.

Azzal megfordult, és köszönés nélkül elindult a tornaterem felé. Max hallotta, ahogy a Szenszei távolodva halkán megjegyezte, mintha csak magának beszélne: «Hallanak, de nem figyelnek.»

Max visszavitte az asszonyt, némileg értetlenkedve ezen a több mint különös jeleneten. Úgy érezte, mintha idegen nyelven hallgatta volna ezt a párbeszédet. Mindent látott, de semmit sem értett. Az asszony félúton először halkán imádkozott, aztán hosszú időre elhallgatott, majd a házhoz érve újra elsírta magát, hisztériázva. Max már ki tudja, hányadszor bánta meg aznap, hogy egyáltalán szóba állt vele és felajánlotta a segítségét.

A rákövetkező éjszaka nyugtalanul telt. Hajnali fél négykor a szomszéd férfi átrohant Maxhoz, hogy hívjon mentőt. Az asszony rosszul lett, a szívével volt baj. Mire a mentő kiért, a szomszédasszony már meghalt. Minden olyan gyorsan történt, hogy Max alig bírta elhinni és felfogni, az az ember, akivel tegnap még beszélt, nincs többé az élők sorában. Más halála mindig sokkolóan hat az emberekre, emlékeztetve őket saját rövid földi ittlétükre. A reggeli hír azonban még jobban megrázta Maxot. Meglett a kislány. Felhívták őket a közeli szomszédos város kórházából. Kiderült, hogy végig ott volt eszméletlenül, és csak azon a végzetes reggelen tért magához.

Max megdöbbszent. Próbálta felfogni mindazt, ami az elmúlt huszonnégy órában történt. Ezek az események első pillantásra teljesen természetesnek tűntek. Az asszony az utóbbi napokban sokat idegeskedett... Korábban már volt infarktus. A lánnyal kapcsolatban pedig... ha eszükbe jutott volna felhívni a szomszéd várost, megtalálják, és a nagymamával sem történik semmi. Minden logikusnak tűnt, ha Max nem lett volna tanúja annak a különös beszélgetésnek. Emlékezett, hogy az asszony a lány életét kérte a sajátjáért cserébe. Így is történt. Ez volt az, ami nem

hagyta nyugodni Maxot... A következő edzésre abban a reményben ment a Szenszei-hez, hogy az majd észszerű magyarázatot ad neki erre a rejtélyes esetre. A tornaterem bejáratánál találkozott a Szenszei-jel, hogy kettesben beszélhessen vele, és elmesélte a történeteket.

– Mit tehetnénk, mindenki maga választ – mondta elgondolkodva a Szenszei. Körülnézett, és valahogy furcsán, félig kérdezve, félig állítva megszólalt:

– Vajon megéri ez a pillanat az örökkévalóságot? Max zavartan szintén körülnézett.

– Nem értem.

A Szenszei ránézett, és szomorúan így szólt:

– Látod, Max, némely embernek néha megadatik a lehetőség, hogy kérjen. De ők valamiért a mulandó pillanatok vágyait választják, sárba tiporva az örökkévalóságot.

Max gondolkodott, aztán újra megszólalt:

– Szenszei, még mindig nem értem. Mire gondolsz?

– Semmi, Max, eljön az idő, és mindent megértesz...

A Szenszei-nek igaza volt: eljött az idő Max számára is. Most végre eljutott hozzá e szavak megdöbbentő értelme. Valóban, mire fordított gondot akkoriban? Mire vágyott az előző életében? Átértékelve vágyait, borzadva ismerte fel, hogy minden, amit Istentől kért abban az életében, a volt testéhez kapcsolódott: pillanatnyi szerencséhez, egy ügy kedvező kimeneteléhez, pénzre, egészségre és hasonlókra. Szó szerint, minden a halandó egójának kényeztetésére és felmagasztalására irányult. Mert a porért fohászkodott! Egyáltalán nem a lélekért és a valódi örök életért.

És mi maradt neki? Minden anyagi felhalmozása elolvadt, mint a délibáb. Ő maga egy másik testben, egy másik helyen kötött ki, még hozzá sokkal rosszabb körülmények között. Az érte utol, amitől egész életében rettegett. Leginkább attól félt, hogy palimadár szerepébe kerül, hogy drága személyét kegyetlenül becsapják. De most pontosan ilyennek érezte magát. És ami a fő: a saját állati énje miatt került ebbe a mocskokba, amely okosan és finoman helyettesítette nála az Igazi Élet fogalmát. Ezekről a gondolatokról Max valóban rosszul lett. Most a vágyak ilyen eltékozlása megbocsáthatatlan butaságnak tűnt számára. De miért nem vette ezt észre akkor? És ami a legfontosabb: meg volt győződve róla, hogy állítólag mindent jól csinál... Ekkor eszébe jutott még egy beszélgetés.

* * *

Egyszer, Szensze-jel beszélgetve, Max olyan szavakat hallott, amelyek akkoriban lenyűgözték, és ismét a lélek irányába fordították a tudatát. Max, mint általában, viccelődve mesélt a városban vonuló krisnásokról, akik beöltözve járták az utcákat. A Szenszei erre teljesen váratlanul reagált: a tréfát komoly beszélgetésbe fordította, amivel meg is lepte Maxot, hiszen általában Max viccei a Szenszei újabb vidám megjegyzéseivel értek véget.

— Az emberek játszanak az Istenbe vetett hitel, de valójában nem hisznek, nem élik azt meg. Sokan mindenféle megkülönböztető jelzést, ruhát aggatnak magukra, de nagyvonalakban ez az egész csak színészkedés. Hiszen, az igazi Istenhit — az maga a legmélyebb belső tisztaság. Egy, valóban Szellemi ember, soha nem fog kérkedni,

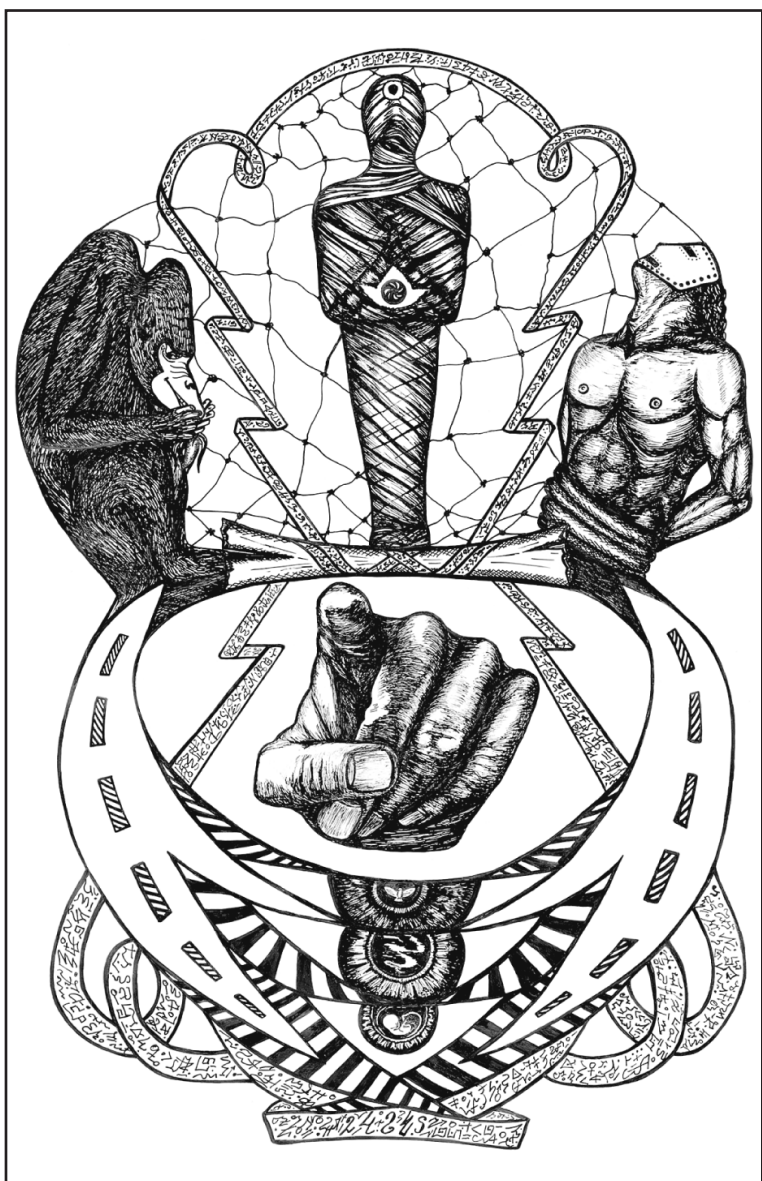
mert az igazi belső kincse az ő titka, amelyet csak Isten ismer. Aki a szellemi útját járja, nem fog a tömegben mutogatni magára, nem fog zászlót lengetni, hogy «nézzétek, milyen hívő vagyok!». Soha. A legtöbb, amit megengedhet magának, hogy útbaigazítást kérjen vagy adjon, esetleg megossza tapasztalatait útitársával, de semmi többet. Mert azok, akik Istenhez tartanak, valóban hisznek, és nem kérkednek a hitükkel, nem játsszák el ezt a szerepet... Ők pontosan értik, mi ez a világ, és milyen az azt egyesítő elme.

— Egyesítő elme?

— Igen. Létezik egyéni elme, létezik kollektív szellemi elme, és létezik az emberiség egyesítő Állati elméje is, amely, mellesleg, irányítható...

— Hogyhogy? Mint a hangyáké, vagy mint a vándorló bölénycsordáé?

— Körülbelül — válaszolta mosolyogva a Szenzei. — Az állat az állat marad. Az emberiségnek ez az egyesítő állati elméje a saját meghatározott törvényei szerint létezik. Megvan a maga belső és külső hierarchiája. Az emberek többsége pedig ennek az állati elmének az ügyes szerveződésében él, amely alárendeli őket a rendszerének, rájuk kényszeríti a játékszabályokat és a létezési feltételeket. Alapjában véve, amikor egy ember a szellemi úton jár, amikor belül Istennel él, nem veri nagydobra, mert tudja, hogy az azonnal agressziót váltana ki az állati elme részéről. Ez egy természetes reakció. Az állati elme minden szellemi dolog engesztelhetetlen ellensége. Ezért, általában, a magasrendű szellemi emberek, például, a testben született Bódhiszattvák, amikor bekerülnek a társadalom állati létrendszerébe, igyekeznek a külvilágban egyszerű embernek látszani, nem

Anasztázia Novih
«Ki vagy te?» című rajza

árulják el magukat, miközben belül önmaguk a Létezők maradnak, és valóban Istennel és Istenben léteznek.

* * *

Különös, de akkor Max még nem értette meg teljesen a Szenszei szavait. Most viszont világosan látta, miért nem. Mert akkor még ő maga is az összemberi állati elme értékrendszerében élt. És észre sem vette. Pedig, a tény nyilvánvaló volt. Sőt, most is talán csak azért értette meg, mert még túl frissek voltak a lelkében a halál utáni emlékek, az újjászületés gyötrelmei, és túl éles volt a különbség az «ott» és az «itt» fogalma között. Mindannak fényében, amin keresztülment, Max már teljesen másképp nézett a világra, és átértékelte azt, amit a Szenszei egykor mondott. Sajnálta a múltat, emlékezetében újra és újra lepergetve az «élet» nevű pillanatot. Ha akkor az elméje nem lett volna oly hiú és egocentrikus, ha akkor talált volna magában bátorságot nem játszani a hitet, hanem igazán hinni, ha nem halogatta volna folyton a szellemi foglalkozásokat... Ha, ha, ha... Csak illuzórikus feltételek voltak, és semmi reális, gyakorlati eredmény. Pedig hányszor kapott ESÉLYT! Hányszor ébredt fel benne a lélek a Szenszei-jel való beszélgetések után. Támogatnia kellett volna, megvédenie az állattól és kitörnie... De ő csírájában fojtotta el ezt az ébredést a kételyeivel. És ismét visszaesett az anyagi sárba. És minden megint körbe-körbe ment. Mindezek a testiségben, az állati uralma alatt töltött pillanatok most oly ostobának tűntek, oly felemésztőnek... Elviselhetetlenül fájdalmas volt látni ezt az öngyilkos pazarlást, a hatalmas életerő tehetségtelen

elherdálását — pedig ez az erő az örökkévalóságba vezető ugródeszka lett volna. És hogyan remegett a lélek Annak a közelében, Aki már elérte ezeket a magasságokat... Ekkor Max végleg tisztán látott. Hiszen, a Szenszei nem volt más, mint... Max emlékezetében a legapróbb részletekig felbukkant két sorsdöntő töredék az előző életéből. Ezek voltak szellemi felemelkedésének legmagasabb pontjai. Most, az átéltek tükrében visszatekintve, Max megértette, hogy éppen akkor került nagyon közel a lélek feltárulásához. A lélek akkor nemcsak remegett, hanem dörömbölt és tört be elméje kapuján, torkaszakadtából kiáltott, hogy meghallja, és ráirányítsa figyelmének erejét. Bármilyen paradox is, de éppen a másik testben érezte át teljes értékűen a léleknek azt az elragadó repülését. És éppen most fogta fel az elvesztésének minden keserűségét, a nagy esély elvesztését, hogy meglelje a saját Nirvánáját — az örök életet Istenben, az abszolút Szeretetben.

* * *

Az a kijevi utazás felejthetetlen maradt Max számára. Az emlékezete a legapróbb részletekig felidézte. A Szenszei-jel ment, hogy engedélyeket intézzenek a cég számára. Fél napig koptatták a hivatalnokok küszöbét. Csak ebéd után tudtak kiszabadulni ebből a bürokratikus nyüzsgésből, hogy bejárják a régi város híres utcáit, amelyet a történészek szerint, az ötödik században alapítottak a keleti szláv törzsek — a poljánok — központjaként.

Kijevet régen a «három domb városának», majd a «hét domb városának» hívták, mert egyedülálló módon fekszik a Dnyeper jobb partjának meredé-

lyein. Ahogy a civilizáció haladt előre, úgy foglalt el egyre több dombot. A város meg tudta őrizni vonzerejét a tudományos-technikai haladás korában is, ötvözve az új épületeket a régi építményekkel és az érintetlen természet szigeteivel. Kijev a mai napig a Föld egyik legrejtélyesebb városa.

Max meglepődött, hogy mennyi templomot, ősi szentélyt és különböző vallási felekezetek képviselőit látta itt. Amikor kifejezte csodálkozását a Szenszei-nek, az csak a szokásos titokzatos módján elmosolyodott, és így válaszolt:

— A szent hely soha nem marad üresen.

Természetesen, Kijevben a legtöbb templom ortodox volt. Ez érthető, hiszen bárhogy is nézzük a történelmet, Oroszország megkeresztelése éppen Kijevből indult, amely egykor az ősi orosz állam fővárosa volt... Miután megnézték az építészeti emlékeket, a Szenszei javasolta Maxnak, hogy menjenek el a Kijevi Barlangkolostorba (Kijevo-Pecszerszka Lavra). Odajutni nem volt nehéz, mivel bármelyik kijevi olyan részletesen magyarázta az utat, mint a legközelebbi rokonának.

A Lavra fenségesen magasodott két meredek, zöldbe borult dombon. Innen lenyűgöző kilátás nyílt a Dnyeperre. Már a táj látványától is elállt az ember lélegzete. A kolostor körül hétméteres kőfal állt, amely egykor nyilvánvalóan védelmi funkciót látott el. Mögötte pedig csillogó kupolák egész sora látszott, amelyek közül magasságával kiemelkedett a Nagy Lavrai Harangtorony arany kupolája.

Max és a Szenszei jegyet vettek a Felső-Lavrába — a múzeumná nyilvánított területre, amely a Világörökség része, — és a központi bejáraton mentek be. A főkapu a Szentháromság-templom

alatt volt, egyfajta boltívet formázva. Amint a Szenszei és Max beléptek a kapu boltíve alá, hirtelen felcsendült a Lavra harangjainak vidám zúgása. A belső udvaron lévő turisták és az arra haladó szerzetesek közül néhányan csodálkozva néztek fel a harangtoronyra, megálltak, és keresztet vetettek... Max összerezzen a váratlan zúgástól.

— Nahát, milyen szépen harangoznak. Még sosem hallottam ilyen zúgást. Ünnepe van ma, vagy mi?!

— Nos, ez kinek-kinek mást jelent — válaszolt a Szenszei egy szokatlanul lágy, dallamos hangon.

Max a Szenszei-re nézett, és elcsodálkozott az arcán végbement változáson. Éppen ekkor léptek ki a fényre a Szentháromság-templom íve alól. A Szenszei mintha átlényegült volna. Szemei különös fénytől ragyogtak, valamilyen harmónia és belső tisztaság hatalmas erejét sugározva. Enyhén meghajtotta a fejét, mintha köszöntené a helyet. A Szenszei-ből láthatatlan kegyelem áradt, amitől Maxban is szokatlan megbékélés és nyugalom támadt. Állapota boldog, csendes öröme emlékeztetett. Ebben a pillanatban még beszélni sem volt kedve. Max teli tüdővel szívta be a levegőt, és körülnézett. Egy szóval: gyönyörűség. Akkor nem értette, miért lett hirtelen ilyen jó a kedve. «Biztos ilyen ez a hely» — gondolta Max. Ebben a szokatlan, emelkedett állapotban úgy tűnt neki, mintha egy teljesen más világba került volna, egy nem evilági létbe, ahol még az eget is könnyen eléri az ember a kezével. Max örömeiben, meglátva a legközelebbi ikonos bódét, rohant megvenni mindent, ami a szemének kedves volt. A Szenszei pedig, miközben várt rá, a környezetet és különösen az embereket szemlélte. Miután ki-kí a maga módján

kiélvezte a vendégszeretetet, elkezdtek bejárni a területet.

Mi minden nem volt ebben a múzeum-rezervátumban! A régi templomok és szerzetesi szállások mellett helyet kapott ott a történelmi kincsek múzeuma, ahol szkíta kori arany- és ezüstszerkeket mutattak be, színházi, zenei, filmművészeti múzeum, történelmi könyvtár, a könyv és a nyomdászat múzeuma, népi díszítőművészeti múzeum. És akkor még nem beszéltünk a számos árusról, akik mindent eladtak, amit csak lehetett: ikonokat, könyveket, ékszereket és ételt. A Szenszei — Maxszal ellentétben — különösebb lelkesedés nélkül járta körbe a Felső-Lavra e «látványosságait», hosszabb időt csak a régi templomokban, a könyvek mellett és a kilátónál töltött. Innen csodálatos panoráma nyílt az Alsó-Lavrára és a híres folyóra, amelyet különböző időkben Boriszthenésznek, Szlavuticsnak vagy Dnyepernek neveztek. A Szenszei sokáig állt ott, töprengve nézve a távolba, amíg Max az árusokat járta. Végül, elindultak a legszentebb helyre — az Alsó-Lavra területére, ahol tulajdonképpen a Kijevi Barlangkolostor megszületett.

Egy kövekkel kirakott, meglehetősen meredek lejtőn leereszkedve a kolostori utcára jutottak. Ott könyves- és ikonos bódék sora állt. Az utca végén volt a hívők számára fenntartott szabad bejárat az Alsó-Lavra területére. Nem messze onnan voltak a pénztárak azok számára, akik idegenvezetővel akarták meglátogatni a barlangokat. Max javasolta a Szenszei-nek, hogy csatlakozzanak a formálódó csoporthoz. Az idegenvezetőjük egy negyven év körüli férfi volt. Miután elég ember összegyűlt, a csoportot a hegy alá vezette a széles

köves úton, a kolostorkert mellett. Elérve a Szent Kereszt Felmagasztalása templomot, ahol a Közeli Barlangok bejárata volt, az idegenvezető elkezdte a történetét.

— A Kijevó-Pecserszka Lavra férfikolostorának területén vagyunk, amely sokkal több szentet adott az ortodoxiának, mint bármely más kolostor. Ősidők óta a Szentlélek hajlékának, Földi Paradicsomnak nevezték ezt a helyet. A Pecserszkij kolostor története a 11. századig nyúlik vissza, amikor a mai Lavra legfőbb látnivalói, az Antónij- és Feodosszij-barlangok — vagy az Uszpenszkij-székesegyháztól való távolságuk alapján az úgynevezett Közeli és Távoli barlangok — létrejöttek. Az alapítás évének 1051-et tekintik...

A krónikák szerint, egy Antippij nevű ember a Csernyigov földjén fekvő Ljubics városából zárándoklatot tett az Athosz-hegy egyik kolostorába. Ott szerzetessé avatták, és az Antónij nevet kapta. Abban az időben a kereszténység még csak bimbózott Oroszországban. Az athoszi kolostor apátja Antónijt Kijevbe küldte, hogy ott új hajlékot alapítson. A «Kijevi Barlang-paterikon» szerint, Antónij kétszer járt Kijevben: 1013-ban és 1051-ben, a hatalomváltások idején. Első látogatásakor a Varég-barlangban élt, amely ma is létezik, és a Távoli barlangok része. Másodszorra egy kisebb barlangban telepedett le ugyanezen a hegyen. Hogy ki ásta azt, a régi krónikák ellentmondásai miatt nehéz megválaszolni. Mindenesetre Antónij ott kezdett élni, tágítva barlangját és lelke üdvösségéért imádkozva. A gyógyító és prófétai képességekkel rendelkező szent barlangi remete híre elterjedt az orosz földön. Az emberek gyülekezni kezdtek Antónij köré, némelyek ott is maradtak

vele. A föld alatti járatok folyamatosan mélyültek. Hamarosan a Távoli barlangok cellákból és templomokból álló labirintusává váltak. 1062 körül Antónij Varlaam apátot bízta meg a közösség vezetésével, ő maga pedig, magányra vágyva, a szomszédos dombra költözött. Ott új barlangot kezdett ásni, amely később az Antónij-barlang nevet kapta. Az aggastyán 1073-ban halt meg, és a Közeli barlangokban temették el...

Feodoszij azzal vált híressé, hogy a barlangi remetelak helyén felszíni kolostort alapított. Ő 1062-ben lett a Pecserszkij kolostor apátja, miután Varlaamot máshová helyezték át. Szent Feodoszij a maga idejében neves egyházpolitikai szereplő volt. 1036-ban született Kijev mellett, Vasziljkovban, egy tehetős, nagybirtokos családban. Gyermekkorában imádott vallásos könyveket olvasni. Ifjúkorában az anyja folyton verte, mert megpróbált megszökni otthonról a Szentföldre. Utolsó szökésekor sikerült elérnie Kijevet, ahol Antónij barlangjaiban állapotodott meg. 1058-ban Nikon szerzetessé nyírta. Apátként Feodoszij vezette be először a kolostorában a Sztudion-szabályzatot, amely minden szerzetestől szigorú fegyelmet, az apátnak való teljes engedelmességet és minden magántulajdonról való lemondást követelt. Később, a példáját a Kijevi Rusz többi kolostora is követte. Feodoszij kemény kézzel irányított. Az engedetlenséget súlyos bűnnek tekintették és büntették. Az ő apátsága alatt épültek fel a főbb templomépületek és cellák. Emellett a kolostor közelében házat és templomot emeltetett Szent István első vértanú tiszteletére a betegek és kol-dusok számára. Feodoszij egy évvel Antónij után, 1074-ben halt meg, és a Távoli barlangokban

temették el. Tevékenységének különleges jelentőségét jelzi, hogy az időrendi adatok szerint ő lett a második szent, akit 1108-ban kanonizáltak.

— És ki volt az első? Antónij? — kérdezte valaki a csoportból.

— Nem. Elsőként 1020-ban Borisz és Gleb vértanú hercegeket avatták szentté, akiket 1015-ben Szvjatopolk herceg parancsára öltek meg. Ők a keresztény eszmék bajnokaiként léptek fel. Hiszen, abban az időben Oroszország még pogány volt, és az új hit csak nehezen vert gyökeret. Így Feodoszj kanonizálása — akinek apátsága alatt a barlangi hajlék az első oroszországi kolostorrá vált — megerősítette a Kijevi Barlangkolostor vezető szerepét a Kijevi Ruszban, ellensúlyozva a metropolitai széket. Ezt a kanonizációt várva írta meg «Pecserszkij Feodoszj életét» Nesztor krónikás, aki, mint tudják, a «Régmúlt idők krónikáját» is jegyezte. Nesztor romolhatatlan erekllyei szintén itt fekszenek, a Közeli barlangokban. Most pedig leereszkedünk közvetlenül a barlangba...

A csoport belépett a Szent Kereszt Felmagasztalása templomba, amely — mint az idegenvezető elmondta — 1700-ban épült. A föld alá ereszkedve mindenki meggyújtott egy templomi gyertyát, mivel a barlangok egyetlen világítását a szentképek melletti mécsesek adták. Ez a félhomály Maxban a kíváncsiság, a félelem és valamiféle titokzatosság különös keverékét keltette.

— Jelenleg a Közeli barlangok hossza 352 méter. A Távoliaké a Varég-barlanggal együtt 489 méter. A barlangokat porózus homokkő rétegbe vájták. E természetes anyagnak köszönhetően a hőmérséklet egész évben állandó: 10-12°C. A barlangok mélysége 4-től 12 méterig terjed. A folyosók

szélessége 1,5 méter, a mennyezet magassága 2 méter... A folyosók mentén arkoszóliumok, sajátos, körülbelül 2 méter hosszú fülkék találhatók. Ezekben üveg alatt láthatók a lavrai szentek ereklyéit őrző koporsók. A koporsók főként ciprusfából készültek. A ciprust szent fának tartják azóta, hogy Jézust cipruskeresztre feszítették. A sírok mellett, mint láthatják, a szentek képei függnek és mécsesek égnek. A mécses a lélek szimbóluma...

Az idegenvezető röviden, válogatva mesélni kezdte, ki hol fekszik, és miről híresült el az adott szent. A csoport hívő tagjai keresztet vetettek, megcsókolva a koporsók üvegfedelét. Mások, egyszerűen, csak a szentképeket és a szentek aszott, sötétbarna kézfejeit nézegették, amelyek némely koporsóban a brokát szövettel letakart maradványokon feküdtek. A csoport meglátogatta Szent Pecserszkij Antónij celláját és föld alatti templomát, ahonnan a legenda szerint a Dnyeper és a Felső-Lavra alá vezető járatok indulnak, valamint Pecserszkij Varlaam föld alatti templomát és más szentek sírjait.

— Itt pedig Remete Atanáz szent, romolhatatlan ereklyéi találhatók, aki a barlangban történt csodás gyógyulásáról ismert. Ezt követően 12 évig élt elzárttságban. Az elzárttság (zatvornyicsesztvo) egyébként önkéntes vállalás volt. Úgy tartották, hogy minden világi jótól való lemondással, szüntelen imádságban elnyerhető a Szellemi kegyelem a Mennyben. A szerzetes belépett a cellába, a bejáratot pedig téglafalazattal teljesen lezárták. Az ételt, amely főként kenyérből és vízből állt, egyetlen apró ablakon át adták be. Amikor az ételt hozó szerzetes nem kapott választ az áldáskérésére — vagyis nem nyúlt ki a cellából az áldó

kéz, — kétség merült fel benne, hogy a remete meghalt-e. Ekkor kibontották a falat, és meggyőződtek róla, él-e még. Ha meghalt, a testet vagy a cellában hagyták, amely így sírbolttá vált, vagy kivették, széles és hosszú gyolcsba csavarták, és egy fülkében közszemlére tették a hívők tiszteletére... Különböző ideig maradtak elzárva: volt, aki néhány hónap után meghalt, volt, aki évekig élt ott...

A csoport végighaladt a kanyargós folyosók labirintusán. Eltévedni lehetetlen volt, mivel sok járatot lezártak, és pár szerzetes is ügyelt a rendre.

— Ebben a kriptában nyugszanak Ilja Muromec ereklyéi; ő egy valóságban is élt vitéz volt Murom városából, a népi eposzok híres hőse. Feltételezik, hogy eredetileg a Szófia-székesegyházban temették el. Ereklyéit a tizennyolcadik század közepén szállították át a Kijevo-Pecszerszka Lavrába, amikor a Szellemi Tanács az életútját megvizsgálva a szentek közé sorolta. Őt minden férfi védelmezőjének tartják. A férfiak azért jönnek a sírjához, hogy imádkozzanak és kérjék Ilját: töltsse el őket erővel és energiával... Egész lista létezik arról, melyik szent kinek a pártfogója. Itt például, ebben a kicsi sírban a fal mellett a gyermek János romolhatatlan ereklyéi találhatók. Ő 983-ban halt meg apjával, Fjodorral együtt. Ez a kisgyermek a kisbabák védelmezője, és segít a meddőségben szenvedő nőknek is. Balra található Luka sírja, aki a barlangkolostor gazdasági vezetője volt...

Ekkor Max odalépett a szemközti falhoz, és egy Istenszülőt ábrázoló falfestményt kezdett nézegetni. Halkan odahívta a Szenszei-t.

— Nézd, az Istenszülőnek «Harmadik Szeme» van.

— Hiszen ez...

A Szenszei nem tudta befejezni, mert az idegenvezető odaért.

— Itt pedig Száraz Nikon nyugszik, aki 1101-ben halt meg. Azzal vált híressé, hogy 1096-ban Bonjak polovec kán fogságába esett, ahol megnyomorították. Ám csodás módon áthelyeződött a Pecserszkij kolostorba... Itt egy falfestmény-részletet is láthatnak. Ez a lavrai barlangok egyik rejtélyes titka. Ezt a festményt teljesen véletlenül fedezték fel a régészek a legutóbbi, 1978-as ásatások során, és sok csodálkozást, vitát váltott ki. Mindig úgy hitték, hogy a kolostori föld alatti járatok falai régen egyszerűen homokkőből voltak, vagy későbbi időkben téglával rakták ki, levakolták és lemeszelték őket. Senki sem sejtette, hogy a mészréteg alatt ilyen freskók bújhatnak meg. Ezek a festmények feltehetően a tizenharmadik századból származnak. De a legnagyobb megdöbbenést az okozta, hogy ezt a festményt egy még ősbib festésre vitték fel. Pontosan ezt látjuk most: az Istenszülő látható itt, amint a gyermek Istent tartja a karjában. A tizenharmadik századi festés ráarakódott egy korábbira. Ezt a restaurálás során fedezték fel. E freskók töredékeit csak részben tisztították meg, bár nem nehéz észrevenni, hogy mindnek van folytatása a falmeszelés alatt... Most pedig átmegyünk a Szent Szűz Bevezetése a Templomba föld alatti templomába... Ez a hely a Közeli barlangok egyik legrejtélyesebb pontja...

Amikor beléptek, Max a Szenszei füléhez hajolt és elragadtatva suttogeta:

— Nézd, az ikonfalszentély közepén ott a Sambhala pecsétje — bökött a napsugarakkal övezett,

szemmel ellátott háromszögre. — Hogy kerül az ide?

— Ez egy különleges hely — válaszolta halkan a Szenszei. — Emellett ezekben a barlangokban nyugszanak Bódhiszattva Agapit maradványai is...

— Kicsoda? — kérdezett vissza Max.

— Majd elmesélem...

— Ezen a helyen szokatlan energetikai hátteret mértek — folytatta az idegenvezető. — Itt nyugszanak Szent Agapit, az «ingyen gyógyító» orvos romolhatatlan ereklyéi; ő a tizenegyedik század egyik leghíresebb gyógyítója volt... Nem tudjuk, mikor és hol született, feltételezik, hogy kijevi volt. Agapit az elsők között jött Antónijhoz, aki szerzetessé avatta. A «Kijevi Barlang-paterikon» szerint Antónij Agapitot hagyta meg utódjául a csodatevő gyógyítás művészetében. Agapit az emberség példaképe volt, ami már-már önfeláldozással határos. Súlyos belső betegségeket gyógyított, mindenkit — szegényt és gazdagot egyaránt. Meggyógyított olyanokat is, akikről mások már lemondtak. Nem tágított a beteg mellől, amíg végleg lábra nem állította. «Lecsec»-nek (Gyógyítónak) nevezték, Isten küldte orvosnak, mert «maga az Úr adta meg neki a gyógyítás ajándékát»... Agapit tehetséges és tudós gyógyító volt. Jól ismerte a népi orvoslást, Hippokratész és Galénosz műveit. Folyékonyan beszélt görögül... Ott termett, ahol égető szükség volt a segítségére. Emberszeretetével és a betegekhez való szívélyes hozzáállásával hallatlan hírnevet szerzett a nép körében, nemcsak Kijevben, hanem messze a határain túl is. Meggyógyította Vlagyimir Monomah csernyigovi herceget is, aki súlyosan megbetegedett és halálán volt... Aga-

pit 1095 októberében halt meg. Mumifikálódott maradványai a mai napig fennmaradtak...

1988–1990-ben tudósok több mint ötven ereklyét vizsgáltak meg a Közeli barlangokban, tanulmányozva az antropometriai és morfológiai jellemzőiket. Az antropológiai mérések lehetővé tették olyan szentek külső megjelenésének rekonstruálását, mint Agapit, Nesztor krónikás, Ilja Muromec, Varlaam, Polikarp... Sőt, kijevi bioenergetikai kutatók megállapították, hogy Agapit ereklyéi hatalmas biomotoros jellemzőkkel bírnak, vagyis növekedésgyorsító hatásúak, amit különböző növények magvain is igazoltak. Ezenkívül felfedezték, hogy ezek az ereklyék védenek a sugárzástól, és nagyon erős baktericid hatást fejtenek ki a Közeli barlangok levegőjére. És talán a legfontosabb: már a mi időnkben is több ezer olyan esetet rögzítettek, amikor az emberek Agapit ereklyéinél gyógyultak meg. Ilyen Szellemi gyógyító ereje volt, még halála után is kilenc évszázadon át gyógyítja az embereket... Most pedig haladjunk tovább a folyosón, befejezve körutunkat...

A csoport egy része az idegenvezető után ment, mások Szent Agapit koporsója köré sereglettek. Némelyek imádkoztak, mások egyszerűen csak a templomot nézegették. Max és a Szenszei az emberek mögött álltak, várva a sorukra, hogy a sírhoz léphessenek. Mellettük egy botos, szerényen öltözött idős néni állt, útításkával a kezében. Folyamatosan lemaradt a csoporttól, mivel erősen sántított a lábára, és próbált minden sírhoz odahajolni, imákat suttogva. Az arcán látszott, hogy ez nagy erőfeszítésébe kerül, nyilvánvalóan éles fájdalmat kellett leküzdenie. De kitartása és belső lelki ereje csak irigylésre méltó volt. Korábban, az

egyik barlangi átjáróban Max «részvétellel» megjegyezte: «Hű, a néni nem semmi, alig bír járni...» Mire a Szenszei így válaszolt: «Mély hitben élő ember... El sem tudod képzelni, milyen fájdalmat érez járás közben. Csípőízületi deformáló artrózisa van.» «Tényleg?!» — csodálkozott Max, az asszony felé fordulva. Most együtt álltak, szinte utolsóként a sorban Szent Agapit sírjánál.

Amikor a tömeg nagy része kiment, Max az ereklyékhez lépett, a Szenszei pedig előreengedte az idős nénit. Az hálával nézett rá, és azt mormogta: «Köszönöm, fiacskám.» A sírhoz lépett, és imádkozni kezdett. Max eközben Szent Agapit imájának sorait próbálta elolvasni, amelyek a bal oldali falon, egy keretben voltak kifüggesztve. Kérdezni akart valamit a Szenszei-től, de megfordulva látta, hogy az lehunyt szemmel, elmélyülten áll.

Ekkor Maxon különös forróság lett úrrá. Először azt hitte, ez csak szubjektív érzet, de észrevette, hogy a mellette álló férfi homlokáról is patakokban folyik a víz. Egy hét év körüli kisfiú megrángatta imádkozó anyja ruháját: «Mama, hirtelen olyan meleg lett.» Mire az asszony: «Ez jó, fiam. Ez a Szentlélek szállt le e hajlékba a mi imáinktól.» A néni hevesen keresztet vetett, imát mormolva. Maxnak az volt a benyomása, hogy egy szokatlan forró hullám gördült át rajta keresztül Agapit sírja felé. E természetellenes feszültség csúcspontján az idős asszonyból feltört a kiáltás: «Uram, bocsáss meg nekem!» Mankója csattanva hullott a földre.

Mindenki összerezzen. A Szenszei lassan kinyitotta a szemét, és mélyet lélegzett. A néni láthatóan maga is megijedt a zajtól, és mintha bocsánatot kérne a csend megzavarásáért, für-

gén felpattant, és felkapta a botját. Max ámulva nézte a mozgásában megfiatalodott asszonyt. Az nem azonnal fogta fel, mi történt, majd hitetlenskeden nézte végig magát, fel-alá járt, a csípőizületét tapogatva. Könnyek csillogtak a szemében. Az izgalomtól szólni sem bírt, csak hol a lábára, hol a sírra, hol a körülállókra nézett. Azok is némán figyelték, nem híve a szemüknek. A néni odaszaladt a Szenszei-hez, az egyetlen emberhez, akivel beszélt a barlangban, és boldogan hadarni kezdett: «Járok, járok, nem hiszem el, járok! Hiszen öt éve...» Ekkor a Szenszei szemébe nézett, és elhallgatott, szemöldökét csodálkozva felhúzta. Átpillantott Agapit portréjára, majd vissza a Szenszeire. Mintha magához tért volna, megszólalt: «Ó, bocsásson meg, nekem folyton Szent Agapit áll a szemem előtt. Micsoda boldogság, megyek, veszek gyertyákat...» Odaszaladt az ereklyékhez, megcsókolta, keresztet vetett, és a kijárat felé sietett, folyton ámulva tekintve vissza a Szenszei-re.

A többiek a sír köré sereglettek. A Szenszei továbbra is a templom oszlopai mellett állt.

— Az ön ismerőse valóban nagyon hasonlít Agapitra, csak idős korában — jegyezte meg a férfi, aki Max mellett állt.

— Az nem lehet! — Max próbált átpréselődni a gyertyájával a portréhoz. — Hol?

— Itt, nézze meg maga. Fiatalember, én hivatásos festő vagyok, abszolút memóriám van az arcokra.

Maxnak végre sikerült szemügyre vennie a képet.

— Hm, tényleg! Nézd csak... — Max megfordult, hogy a Szenszei figyelmét is felhívja a hasonlóságra.

De ő már nem volt a teremben. Max sietve kijutott a tömegből, és a barlang kijáratánál érte utol.

— Menj vissza, nézd meg! El tudod képzelni? Ott lóg a te időskori portréd!

— Láttam én — mondta a Szenszei olyan hétköznapias hangon, mintha egy régóta ismert képről lenne szó.

Kimentek a kijáráthoz, amely közvetlenül a Szent Kereszt Felmagasztalása templom belsejébe vezetett. A csoportjuk már szétszéledt. A Szenszei és Max végigmentek a felszíni templom épületén, majd kiléptek az utcára, és a Távoli barlangok felé vették az irányt. Max még mindig a látottak hatása alatt állt.

— Hihetetlen, ahogy a néni meggyógyult! Nem lehet, hogy ez valami beépített ember volt? Bár a legtöbb ember már elment... Szenszei, hogy csinálta?! Hogyan?

— Hát hogyan... Normálisan. A hit hatalmas erő... És jó vezető.

— Ez világos. De mi történt valójában?

— De ráakaszkodtál — mondta a Szenszei némi humorral. — Hallottad te is, végeztek kutatásokat, a műszerek kiakadtak az ereklyék mellett és hasonlók...

— De miért nem volt másoknál ilyen látványos hatás? Hiszen sokan álltak ott.

— Nos, már Jézus is megmondta: legyen néked a te hited szerint.

Max megértette, hogy ezúttal nem fog több részletet kihúzni belőle. Másra terelte a szót:

— Mit mondtál Agapitról? Ő Bódhiszattva volt? Szóval Sambhalából jött?

A Szenszei bólintott.

— Akkor az idegenvezető némileg másképp adta elő a történetet, mint ahogy te ismered — vetette fel Max.

— Nagyjából igen. De ez nem az idegenvezető hibája — válaszolta titokzatos mosollyal a Szenszei.

— Mi maradt ki?

— Agapit nem Antónij tanítványa volt. Inkább fordítva. És nem a kor számított. Antónij az Athoszon ismerkedett meg Agapittal. Éppen Agapit tanította meg neki a valódi gyógyítás művészetét imákkal és füvekkel. De nem ez a lényeg. Agapit révén lett Antónij beavatva a Lótusz-templom őrzőinek sorába, amely Kijev területén található ősidők óta... Agapit, miután teljesítette küldetését Keleten, eljött Antónijhoz a barlangokba, hogy ott élje le földi idejét. A gyógyulások pedig Agapit maradványainak köszönhetőek, amelyekben egykor maga a Szentlélek lakozott a Földön. Nem csoda, hogy a mellette fekvő többi ereklye is gyógyítóvá válik. Itt bárki, aki tiszta hittel fordul Istenhez — függetlenül attól, melyik valláshoz tartozik, — megkapja a jussát... — a Szenszei elgondolkodott. — Csak kár, hogy sokan még mindig nem a lelkük üdvösségéért, hanem a testük gyógyulásáért könyörögnek. Hiszen, a Szentlélek hatalmában áll felszabadítani a lelkeket. Mi a test? Csak a ruházat cseréje...

Max egy pillanatig hallgatott, majd újra megkérdezte:

— És honnan került ide akkoriban egy Lótusz-templom?

— Ez a templom már jóval azelőtt itt volt, és most is itt van.

— A «jóval azelőtt» mikor volt?

— Az előző civilizáció, Alt-Landa idején.

— Atlantisz?!

— Igen — bólintott a Szenszei. — Akkoriban Rigden Djappo «rezidenciája» gyakorlatilag a Fekete-tenger közepén volt. Akkor még nem volt ott tenger, csak egy kis tó festői partokkal... Akkoriban alapították itt a föld alatti Lótusz-templomot a Csintománi egy darabkájával, mint erőforrással és az emberiség jövőbeli Szellemi újjászületésének helyével. Ezért vonzza ez a hely a mai napig a szellemi embereket.

— De ha ez a templom most is megvan, akkor őrzői is vannak? — kérdezte Max célzatosan.

— Ha van mit őrizni, őrség is van — válaszolta hasonló hangnemben a Szenszei. — Bár valójában ez a templom éppúgy elérhetetlen az átlagember számára, mint maga a Sambhala is.

— Hát te magad jártál ott? — kérdezte Max félvállról, félig komolyan, nyilvánvalóan arra számítva, hogy ha ez csak tréfa, együtt nevetnek rajta, ha viszont igaz, akkor kikönyörögheti, hogy ő is megnézhesse.

A Szenszei elmosolyodott, és ugyanilyen talányosan válaszolt neki:

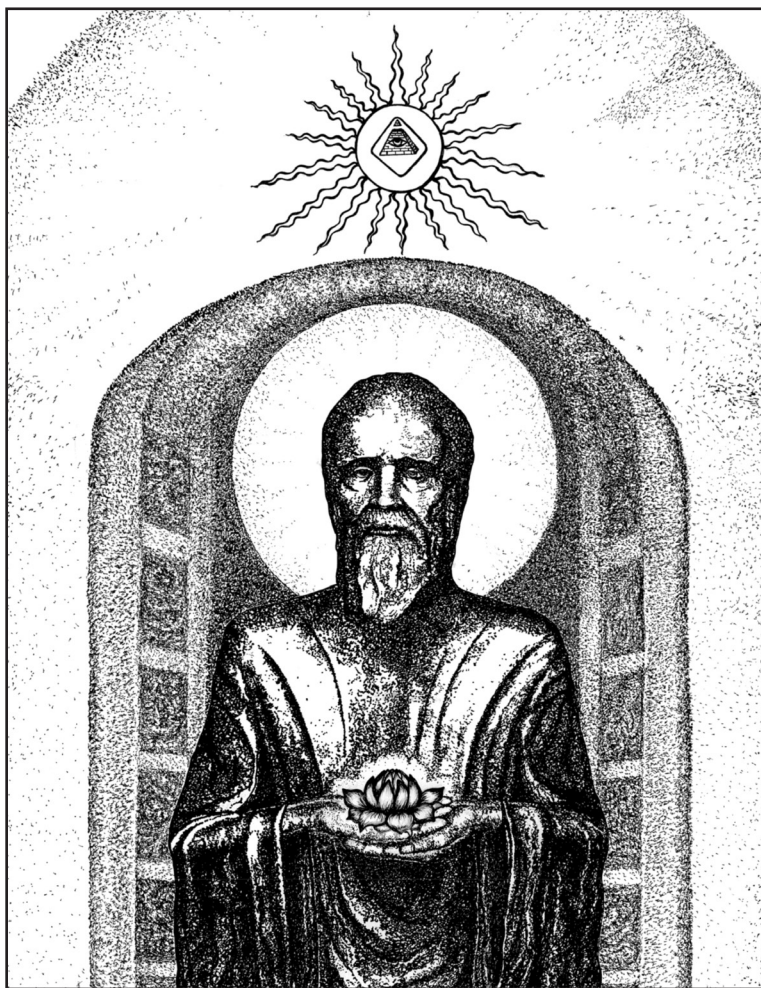
— Max, megmondtam neked, hogy ez az átlagemberek számára elérhetetlen.

Ezalatt elérték a Távoli barlangokhoz, melyek bejárata a XVII–XIX. században épült Szent Anna Fogantatása templomban található. Önállóan végigjárták a barlangfolyosókat, ahol szintén későbbi korok szentjeinek ereklyetartói álltak. Ott, egy rácsos fülkében, üveg mögött várakoztak az ismeretlen szentek híres, mirhát árasztó koponyái is. Max bármennyire is igyekezett, a gyertyafényben nem sokat látott belőlük. Természetesen, azonnal hangot adott a hamisítással

kapcsolatos kétségeinek. Mire a Szenszei így válaszolt: «Max, a külső megjelenésre csak az elmédnek van szüksége, hogy bizonyítsa azt, ami nem szorul bizonyításra. Hunyd le a szemed, és bízz az intuíciódban. Az sokkal többet elárul majd neked arról, hol van hamisítás, és hol van az igazi szent forrás. Ha az ember lélekkel törekszik Istenhez, nehéz őt becsapni, mert belül sokkal többet érez, mint amennyit a szeme lát»...

Miután kijöttek a barlangokból, még egy ideig a domboldalon álltak, a környező természet szépségében gyönyörködve. Aztán elindultak lefelé. Számos különböző rangú szerzetessel találkoztak, mivel a közelben voltak a celláik és a Szellemi Szeminárium is. Némely magasabb rangú szerzetes drága autókon suhant el mellettük. Max végignézett a jólétükön, hallgatta a fekete karingbe öltözött alkalmi útitársak köznapi beszédét, és mosolyogva megjegyezte: «Talán nekem is papnak kellene állnom? Az arcuk alapján ítélve itt nem etetik őket rosszul.» Ebben a pillanatban a távolban, a kanyar mögül egy szikár öregember bukkant fel, aki láthatóan még az ateizmus idejéből maradt a testvériségben. Mélyen önmagába merülve ment, és ajkai szüntelenül mozogtak az imádságtól. «Ő nem számít, ő a kivétel» — sietett hozzátenni Max. Mire a Szenszei azt felelte: «Max, mit vársz tőlük? Ők ugyanolyan egyszerű emberek, mint te, ugyanazokkal a problémákkal és életbeli nyűgökkel. Egyszerűen tanulnak, és végzik a munkájukat, ahogy te is tanultál az egyetemen, majd elhelyezkedtél a szakmádban. Ezek a fiúk átlagemberek. De ez a szerzetes egészen más. Ő valóban az Istenhez vezető úton jár. És óriási

Anasztázia Novih: «Agapit»
(Pointillista technikával készült rajz)

a különbség közte és köztük, még ha egyforma ruhát is viselnek.»

Max és a Szenszei elhaladtak a Közeli barlangok mellett, és a kolostori utcán felfelé indulva a kijárat felé vették az irányt. Ekkor a harangok ismét zúgni kezdtek. Az utca meglehetősen forgalmas volt, valaki épp kijött a barlangokból, valaki pedig épp látogatni készült azokat. Közvetlenül a kijáratnál, távoli kolostorokból érkezett apácák álltak, akik adományokat gyűjtöttek. Pénzt osztva a Szenszei odalépett egy idős apácához, aki hajlott kora miatt egy sámlin ült. Még mielőtt a Szenszei beletehette volna a pénzt a dobozába, az asszony megriadt, és váratlanul megragadva a Szenszei kezét, térdre borult, felborítva a dobozt, amelyből csilingelve szóródott szét az aprópénz. «Áldd meg, áldd meg a lelkemet!» A mellette haladó Max a hirtelenségtől ösztönösen félreugrott. A többi ember megállt, és kíváncsian, távolról figyelte az eseményeket. A Szenszei megpróbálta felsegíteni, valamit a fülébe súgva. Az asszony nem hagyta magát, majd egyszer csak felragyogott az arca, felkelt, keresztet vetett, és imát mormolt. Egy fiatal apáca, aki nem messze állt tőlük, odaszaladt idős nővéréhez, és gyűjteni kezdte a szétszóródott pénzt. Amikor a Szenszei és Max már kellő távolságba értek, Max némileg magához tért, és megszólalt: «Hűha, halálra rémített! Megbolondult talán? Csak ült ott nyugodtan, senkit sem bántott, aztán tessék! Mit akart tőled?» «Csak úgy...» — felelte kelletlenül a Szenszei, láthatóan nem akarván erről beszélni, és a társalgást hétköznapi mederbe terelte.

* * *

Most Max már értette, milyen nehéz volt a léleknek áttörnie hozzá, még akkor is, amikor a teste a legnagyobb lelki emelkedettség állapotában volt. Hiszen az elméje az anyagi lét prizmáján keresztül értékelte a világot. Folyamatosan azt sulykolta Maxnak, hogy ez a valóság egyetlen helyes tükörződése. Most viszont Max már látta, mennyire torz volt az a tükör. De mi haszna volt ennek a felismerésnek most? Hiszen, az önátalakítás ereje és a reinkarnációs láncból való kitörés esélye akkor létezett. Ezért az Állati kezdete oly szorgalmasan ködösítette az agyát és homályosította el a látását az illuzórikus csalásokkal. Pedig, csak a nézőpontot kellett volna megváltoztatni, elvetni minden kételyt, és teljes bizalommal a Szellemi énjére hagyatkozni, ahelyett, hogy elsőbbséget ad az állati ösztönöknek. Mennyire világosan látszik ez most, és mennyire hihetetlenül nehéznek tűnt akkor! Fájdalmasan sajnálta a saját butaságát. Hiszen, ha csak egy esélye lett volna... De az esélyekből rengeteg volt! Mennyi adatott neki az egész élete során! Ennyit most már nehéz volt nem észrevenni. Nincs mentség. Pedig akkor, valóban kihúzta a nyelő szelvényt. Max emlékezetében felrémlett elvesztegetett lehetőségeinek legélénkebb pillanata...

* * *

Max látta magát egy fapadon ülve a fiúk társaságában. Egy apró, tiszta házikóban voltak, ahol a Szenszei a betegeket fogadta. A képzett csontkovács híre messze földre eljutott. Ebben az ipari bányaváros szélén fekvő kis magánházban az ország különböző pontjairól érkeztek a fájdalom-

mal küszködő emberek. A Szenszei naponta akár ötszáz embert is fogadott. Senkitől sem tagadta meg az ellátást, gyakran éjjel kettőkor vagy háromkor végezve a munkát. De ma a Szenszei az ő mércéjével mérve elég korán felszabadult — este tizenegy órakor. A fiúk a rendelés vége felé gyűltek össze. Ki-ki a maga okából, de leginkább azért, hogy a mindennapi életről beszélgessenek. Egyszerűen vágytak arra, hogy lássák a Szenszei-t a napi zsibongás után. Az ilyen látogatások már-már tradícióvá váltak náluk. Fiatalok voltak, szabadidőből nem volt hiány.

A váróból kijöttek az utolsó betegek. A váró egy apró szobácska volt, benne egy priccs, két szék, a sarokban pedig egy szentkép égő mécsessel. Ez volt az egész berendezés. A fiúk a következő szobában ültek, amely valamivel tágasabb volt a várónál, de nem kevésbé szerényen berendezve: padok, fogas és egy kemence, amely ki tudja, hogyan maradt meg a régi időkből.

Bár már nem voltak emberek, a Szenszei nem sietett haza, mintha várna valakit. Körülbelül tizenöt perc múlva a folyosón valóban kimért léptek hallatszottak. Valaki udvariasan kopogott. Az ajtó kinyílt. Két idős apáca lépett be, akik karon fogva támogattak egy különös megjelenésű öregembert. Úgy kilencvenévesnek tűnt. Szikár volt, igen magas, majdnem 190 centiméter. Szabályos szláv arcvonások. Szakálla és enyhén hullámos, hosszú haja fehér volt, mint a hó. Meleg, némileg régies szabású karinget viselt. Lábán vidéki nemezcsizma. Az öreg lábai láthatóan betegek voltak, minden mozdulat nagy nehézségébe került. E külső zordság ellenére szemei éltető jóságot és belső erőt sugároztak.

— Béke veletek, béke e háznak — szólalt meg az öreg, keresztet vetve és meghajolva. Az apácák ugyanígy tettek. A padokon ülő fiúk elhűltek e csodás, rég elfeledett szavak és az idős ember szokatlan megjelenése láttán.

— Jónapot — csak ennyit tudtak kinyögni, zavartan bólintva válaszul.

Ekkor megjelent a Szenszei a váróból.

— Béke a lelkednek, Antónij — szólalt meg szokatlanul megváltozott, zengő hangon, melyet valamilyen megnyugtató, áldásos erő töltött meg.

A Szenszei belépésekor az apácák fejet hajtva hevesen keresztet vetettek. Az öreg arcát pedig ragyogás öntötte el, és megpróbált a Szenszei lábai elé borulni. Szemében olyan lelki tűz égett, mintha semmilyen testi akadály nem állna előtte. A Szenszei gyengéden megtartotta őt:

— Nem való neked, Antónij, e test előtt leborulni.

— Nem a test, hanem a Szentlélek előtt borulok le én.

— Egész életed, Antónij, Isten szeretetében maga az igaz leborulás.

A Szenszei gyengéden karon fogva az öreget a váróba vezette. Az apácák alázatosan leültek a szabad padra, nem hagyva abba a keresztvetést és a halk imádságot. A fiúk természetesen némileg sokkot kaptak a látványtól. De nem sokáig: a Szenszei mellett mindig történt valami szokatlan. Egy perc múlva már saját ügyeikről beszélgettek. Max ült a legközelebb a váróhoz, így látta és hallotta, mi történik bent. Az öreg a váróba lépve ismét keresztet vetett a Megváltó ikonja előtt. A Szenszei leültette Antónijt egy székre, ő maga pedig a priccs szélére telepedett.

— Köszönet az Úrnak, hogy ismét méltóvá tett a Veled való találkozásra. A lélek örvendezik és remeg a kegyelemtől Melletted.

Az öreg letörölt egy legördülő könnycseppet.

— Antónij, volt-e egyetlen nap az életedben, amikor ne lettem volna melletted?

— Igazat szólsz. De mégis... szemed tekintete úgy simogatja a lelket Fényeddel, mint fényes nap a tiszta égbolton.

— Ó, Antónij... Nincs már messze az óra, amikor örökké e nap alatt sütkérezhetsz.

— Nagy öröm ez. Az igaz lélek jussa... De mégis, nem hagy el a fájdalom azokért, akik maradnak. Mert szörnyű idők várnak rájuk. Hogyan könnyíthetném meg sorsukat?

— Fényem, Antónij... Örömmel tölt el szereteted és aggodásod a pillanatban élők iránt. De érdekes-e a lelket gyötörni azokért, akik hallottak, de nem figyeltek, testtel, érzések nélkül cselekedtek, s így lélekkel nem hatódtak át?

— De hiszen nem mindenki vezett el. Vannak eltévedtek is. S keresni őket már nincs kinek a hitetlenség vadonában.

— Tudom, miért jöttél kérni engem, Antónij. Titkos gondolataid ismertek előttem. Bár kevés maradt már a hozzád hasonló kovakő-oszlopokból, akiken a nékem kedves Ortodoxia nyugszik, s kik képesek isteni szikrát csíholni, de nincs szívem meghosszabbítani szenvedésedet.

— Igen, gyarló a testem, de a szellem szilárd és hatalmas... Csak egyet is, ha csak kézen fogva is, de ki tudok még vezetni Isten világosságára.

Jóságos nevetés hallatszott.

— Ó, ismerlek én téged, Antónij! Ha hagynám, hogy kézen fogva vezess, hát ostorral hajtánád az egész nyájadat a paradicsomi kertekbe.

— Irgalmazz nekem, Legtisztább Fényem! Hisz megadatott látnom a pokol minden kínját, melyet az elveszett gyermekek elszenvednek. S ők, e gyermekek, akár a kiscicák, vakok még születésüktől fogva. Nem látják, hová mennek.

— Látni nem látják. De az Ige megadatott nekik. S hallani hallották, de nem hisznek. Istennek pedig hinni kell. Megmondatott: «Vigyázz!» — hát vigyázz! Megmondatott: «Gyűjtsd a szeretetet!» — hát gyűjtsd.

— Mindez így van... De süketségük az értetlenségükből fakad. Elcsábítják őket a pokoli sivatag délibábjai. Hisz nem tudják, hogy ez csupán kísérteties csalás, mely a lélek vesztébe visz.

— Nem arról van szó, hogy nem tudják, fényem, Antónij, hanem hogy nem akarják ezt elismerni. Gondolataik csak a hiábavalóságon járnak, melynek lényege a por. Mit tehetnénk? Ha a kertész nem küzd a férgek ellen, úgy méltó gyümölcsöt sem nyerhet...

— Ez a világi nyüzsgés nem hagy nekik nyugtot.

— Nyüzsgés? A nyüzsgés, Antónij, nem a világban rejlik. Nem a külső bágyasztja őket, hanem a belső marcangolja. Azért jöttem e testbe, hogy emberi életet éljek, és saját szememmel győződjek meg: gátolja-e bármi az embert az Úrhoz vezető úton. Semmi sem gátolja! Csak a tiszta restség és a mulandóság csábításai utáni vágy.

— Igen, gyenge még a gyermekek szelleme. A kicsi miatt nem látják a nagyot. Bocsáss meg szavamért, de miért nem mutatod meg Igazi arcot az eltévedt nyáj előtt? Az emberek visszanyer-

nék régi hitüket, mely lelkük üdvösségéhez vezet. Hiszen, más idők járnak most.

— Eh, Antónij, igaz fényem... Szellemem itt nem a prédikációért van, hanem a Szemrehányásért, mert megbomlott az Istentől adott egyensúly. Ha felfedném Igazi arcomat, az sokaknak a halállal lenne egyenlő. Mert nem bírnák a bűnösök lelkei a tiszta fényt, ahogy a sötétség sem bírja a ragyogó napot. Csak az igazak láthatják azt, kik lélekben és gondolatban tiszták... Nem a megváltásról szóló szónoklatok kellenek már az embereknek, hanem a tettek. Mostantól senki sem igazolhatja magát tudatlansággal, mondván: «Uram, kerestelek és nem találtalak». Az egész Földön az igazság fényei égnek. Aki akarja, megtalálja.

— Ez is igaz. Kár, hogy az idő már lejártában van, s kevés a hit az emberekben. De a lélek mégis aggódik értük, a bűnösökért esdekel. Hiszen sokaknak csak egy hajszálnyi hiányzik, hogy biztonságot nyerjenek az Úr Kapuja felé vezető lépteikben. Segíts nekik Szellemi szentséged erejével...

— Hogyan is tagadhatnám meg kérésedet, te, ki telve vagy az emberi lelkek megmentéséért való aggódással... Legyen akaratom szerint... Érdemeidért és a hozzád hasonlóan Imádkozókért adok az eltévedt nyájnak egy lélekmentő fénysugár-imát, mely telve van Isten erejével. De jegyezd meg: ez az ima olyan, mint az Úr Mutatóujja. Aki ismerte, de elfordult tőle, annak olyan lesz, mint kő a vízbefülő nyakán. Mert elfordulásuk az istenkáromlással lesz egyenlő. Ám azok, akik igaz munkában, tiszta lelkiismerettel végzik, már ebben az életben bocsánatot nyernek. Ezen ima szavai pedig ezek:

«Igaz Atyám! Csak Beléd vetem minden reményemet. És kérlek Téged, Uram, csakis lelkem üdvösségéért. Legyen meg a Te szent akaratod...»

* * *

Ezeknél a szavaknál a látomás hirtelen megszakadt. Max, bármennyire is próbálkozott, képtelen volt felidézni e lélekmentő ima folytatását, amely most oly fontossá és értékessé vált számára. Valamiféle intuitív érzéssel sejtette: ha képes lenne teljes egészében visszaidézni emlékezetében, már semmilyen próbatételtől nem kellene tartania. Érezte, hogy ebben az imában valóban hatalmas, rejtett isteni erő lakozik. Lelke nem csupán remegett, hanem már a töredék felidézésétől is töltkezett az ima mámorító erejével, mint szomjazó vándor a sivatagban a forrásvíztől. Ez az éltető hűvösség első cseppjeinek boldogító érintése volt... És a forrás ismét elveszett.

«Hogy lehet ez? — értetlenkedett Max. — Hogyan hanyagolhattam el ilyen drága kincset? Hiszen mindent hallottam, minden egyes szót, mégsem fogadtam be. Később eszembe sem jutott egyszer sem. Hát most már örökké ebben a pokoli sivatagban kell bolyonganom a perzselő nap alatt? Nincs halál, de nincs élet sem, csak lassú, gyötrelmes elsorvadás! Hogyan történhetett ez? Elmentem a legfontosabb mellett... Hiszen, karnyújtásnyira voltam tőle, mellette álltam!

Hogyan nem vehettem észre a nyilvánvalót? Hogyan lehettem annyira süket és vak, hogy ne lássam és ne halljam azt, ami a valóságban történt — éppen abban a valóságban, amelyet balgaságomból illúziónak hittem? Mire pazaroltam el az életemet? Hiábavaló tengődésre mindenféle

pitiáner problémák között? Éreztem az örökkévalóságot, miért cseréltem el mégis halandó Egóm silány pillanatnyi szeszélyeire? Fájdalmas, hogy az oly értékes idő visszahozhatatlanul elszállt. Hogy lehet ez?!»

Kicsiny teste megrendült a kibírhatatlan belső fájdalomtól. Mintha ragadozók ezrei szaggatnák belülről éles karmaikkal. Elviselhetetlen kín és jeges félelem járta át egész lényét. És... mérhetetlen honvágy. A több évszázados lelki gyötrelem nyomasztó érzése. Lénye legmélyéről, leírhatatlan őszinteséggel tört fel a kiáltás: «Uram! Miért kell ezt elviselnem?!» Ebben a pillanatban Max emlékezetében megjelent szellemi bukásának rettentő képe. Az anyagi világ általi szörnyű elnyeletés undorító jelenetei... Még csak nem is ellenkezett. Egyszerűen, mint egy kő, zuhant az Egója számára előkészített szakadékba.

* * *

Az idő múlásával a cégek, amiket a Szenszei hozott létre, ugyanolyan hirtelen hullottak szét, ahogy születtek. Max egyik napról a másikra elveszítette menő imázsát és az igazgatói rangot. Hihetetlen düh szállta meg. Ennek célpontjául éppen a Szenszeit választotta, mivel úgy vélte, a leányvállalatokat meg lehetett volna menteni. Az Állati kezdet úgy tört fel belőle, mint a mérgező gázokat régóta gyűjtögető vulkán kitörése. A harag fényes lánggal égett. Életét vastag rétegben borította el a forró hamu. Maxot hatalmába kerítette az örült eszme: bármi áron gazdaggá kell válnia. Elméje végleg meggyőzte magát arról, hogy az élet csak egyszer adatik meg, és azt csúcsra járattva kell leélni. Itt és most

akart meggazdagodni, mindegy milyen módon, azután pedig lesz, ami lesz. Max éjjel-nappal ezt az álmot dédelgette. Figyelve a jómódúak életét, irigykedett, dühöngött és gyűlölte magát, amiért nem tud ugyanolyan gazdagságot elérni. Annyira vágyott rá, hogy egyetlen kézmozdulattal megnyomja a mobilja gombját, és minden probléma azonnal tűnjön el, mint akkor régen, amikor még a Szenszei csapatában volt.

Az élet egy hatalmas hordó kátránynak bizonyult, amiben méznek nyoma sem volt. A bajok egymás után zúdultak rá. Max farkasszemet nézett a félelmetes életvalósággal, amelynek létezéséről korábban sejtelve sem volt. Eleinte még próbált ellenállni, de aztán végképp feladta. A Szenszeit hibáztatta azért, hogy az élet ilyen megalázó módon a mélybe taszította, rabszolgává tette őt, nem pedig gazdává. Pedig minden alakulhatott volna másképp, ésszel. Találhatott volna más kiutat. Minden odalett: élet, üzlet, filozófia. Okot talált rá, hogy gyűlölje a Szenszei-t. De ugyanakkor felismerte, hogy ez az ok csupán saját mélységi válságának következménye — egy válságé, amelyet nem értett meg teljesen, de amelytől annyira szenvedett és sajgott a lelke. Túl fájdalmasnak bizonyult ez a sebes leépülési folyamat.

Ebben a megtört állapotban találkozott össze régi barátjával, aki egykor szintén a Szenszei csapatában dolgozott. A barátját addigra szintén megtépázta a sors, de egy szerencsés házasság megmentette a helyzetét. Apósa segítségével saját kis üzletet nyitott a piacon, ahol autófestékeket árult. Max hozzá költözött egy másik városba. Segíteni kezdett neki. Később pedig, egyenesen társtulajdonossá küzdötte fel magát. De a vágy,

hogy menőbb és gazdagabb legyen, nem hagyta el. Ez egyfajta kényszerképzetévé vált.

Néhány évvel azelőtt, hogy Max végzetesen csőbe húzta volna barátját – gyakorlatilag eszközök nélkül, hatalmas adósságokban hagyva annak családját, – ez a barát postán egy különös csomagot kapott. Egy könyv volt benne, melynek furcsa címe így hangzott: «Szenszei. Sambhala Bölce». Elolvassva sietett megosztani Maxszal a benyomásait, különösen a «Lótuszvirág» gyakorlatot, amely lenyűgözte őt. Sőt, őszintén feltárta előtte azokat a megdöbbentő érzéseket, amiket a Szellemi gyakorlat végzése közben élt át. Beismerte, hogy ilyen belső szellemi egységet még soha életében nem tapasztalt.

A barát lelkes beszámolója némileg összezavarta Maxot. Elkérte a könyvet, és olvasás közben újra elmerült a Szenszei harmonikus világában. Lelke megremegett a régi emlékektől... Max sejtette, hogy a könyvet valószínűleg az a lány írta, aki szintén látogatta az edzéseket és alaposan érdeklődött a fejlődés szellemi útja iránt. Eddig rejtély maradt számára, miért vette ő annyira komolyan a Szenszei filozófiáját. Max azt is megjegyezte, hogy a könyv bár szépirodalmi formában íródott, de túlságosan is hiteles. Sok eseményre ráismert, amik valóban megtörténtek. Felidézte a Szenszei-t. Harag, mint olyan, már nem maradt benne iránta. Az Ego minden titkos gondolata pillanatnyilag a jelenlegi üzlettársakhoz kötődött. Megszabadulva ettől a sűrű lepletől, Max érezte, hogy lelke mindig is vonzódott ehhez az emberhez. Enyhe nosztalgia vett rajta erőt. Még meg is próbált újra foglalkozni a Szellemi gyakorlattal. De most sokkal rosszabbul ment neki, mint koráb-

ban a legsikertelenebb próbálkozásai idején. Max megharagudott saját magára. Elveszítve korábbi stabilitását, az Egója sietett visszafoglalni uralkodó pozícióját. A dühétől és saját szellemi tehetetlenségétől vezérelve azt mondta a barátjának, hogy a művészet az csak művészet. «Ez az egész mindent átható szeretet csak eltereli a figyelmet a lényegről, az üzletről.» Max belül ujjongott, amikor látta, hogyan tört meg a barátja lelkesedése e szavak hallatán. Végre teljesült egyik titkos vágya: éppen az ő szavai, nem pedig a Szenszei szavai — még ha egy könyv lapjairól is — hatottak a barátjára. Végre ő, Max, megszerezte a régóta várt hatalmat, legyen az bármily csekély, legyen bár a saját barátja felett, de mégiscsak a saját hatalmát!..

* * *

Ezekre a borzasztó emlékekre Max új, zsenge teste úgy reszketett, mintha láz rázta volna. Csak most értette meg, mennyire totálisan hatalmába kerítette saját Egója. Hiszen, lényegében még akkor is, amikor Max az anyagi világa szakadékába zuhant, még bukásának abban a végzetes pillanatában is, a Szenszei segítő kezét nyújtott felé. Ő pedig a felfuvalkodott önteltsége miatt egyszerűen figyelmen kívül hagyta ezt a baráti gesztust, balgán azt hívén, hogy a saját paradicsoma felé repül. Sejtelve sem volt róla, hogy ez a paradicsom valójában a vaksötét pokol lesz.

Néhány évvel később beteljesült régóta dédelgett álma. Max kieszelt és végigjátszott egy kombinációt, amellyel mesésen meggazdagodott. Nagy pénz volt a tét. Emiatt az üzlet miatt rávette barátját, hogy vegyen fel a banktól egy tetemes összegű

hitelt, aki minden ingatlanvagyonát jelzáloggal terhelte meg. Feltételezhette-e akkor, hogy Max, a régi barát és partner, egyik napról a másikra földönfutóvá teszi, lelkiismeret-furdalás nélkül elvéve családjától mindazt, amit annyi éven át gyűjtöttek?

Pontosan egy ilyen «nagy álomért hozott jelentéktelen áldozat» árán gazdagodott meg Max. Az élete egy csapásra megváltozott: kényelemben élt, saját vállalatának igazgatója lett, sokan dolgoztak neki. A pénz folyóként ömlött... És hirtelen a luxus helyett — üresség és homály, a saját hatalmában való tetszelgés helyett — teljes tehetetlenség és képtelenség bármit is megváltoztatni.

* * *

Őrült kétségbeesés tükröződött a gyermekarccon. A kislány riadtan kezdett körbenézni. Tekintete megállt az anyján, aki már javában ölelkezett és csókolózott idegen férfiakkal. Max elképzelte gyötrelmes jövőjét, és könnyes szemmel felüvöltött:

— Ne-e-em! Szenszei, vigyél vissza a múltba! Tudom, hogy Neked hatalmadban áll. Esküszöm, mindent megértettem!

— A múltba? — kérdezte nyugodtan a Szenszei. — De miért kellene neked a múlt? Nézz magadba. Mi vonz most a múltba? A kivívott társadalmi pozíciód, az anyagi javak?

— Nem... Igen... Nem... Szenszei, nem tudom. De biztosan megjavulok! Hiszen mindent beláttam! Csak vigyél el innen...

— Ebben a testben való létezésed a múltad következménye. Ez a te döntésed volt!

— De én nem tudtam, nem hittem, hogy te akkor tényleg az iga... — Max elharapta a szót.

— Az igazat mondtam? — fejezte be a Szenszei a gondolatát. Majd egy rövid csend után szomorúan megszólalt: — Több mint reális esélyed volt az életben. Ott feküdt előtted mindenféle Szellemi eszköz. De használtad-e akár csak egyiket is, hogy építs magadnak egy mentőbárkát? Amíg te ezeket az eszközöket nézegetted, a hibáikat és erényeiket keresgélted, a neked szánt idő lejárt. Arasd le most kételyeid gyümölcsét.

— Bocsáss meg... Mi lesz most velem?! Szenszei, hiszen te a barátom vagy... Hogy lehet ez? Hát én... Miért nem hiszel nekem?

— Te miért nem hittél nekem akkor? — válaszolt kérdéssel a kérdésre a Szenszei.

— De mindent megértettem! Változtasd meg legalább a sorsomat! Hát egész életemben ebben a mocsokban kell úszkálnom?!

A Szenszei keserűen elmosolyodott, és fáradtan így szólt:

— Semmit sem értettél meg... Te még mindig banánokra vágysz... Nos, legyen neked a te hited szerint...

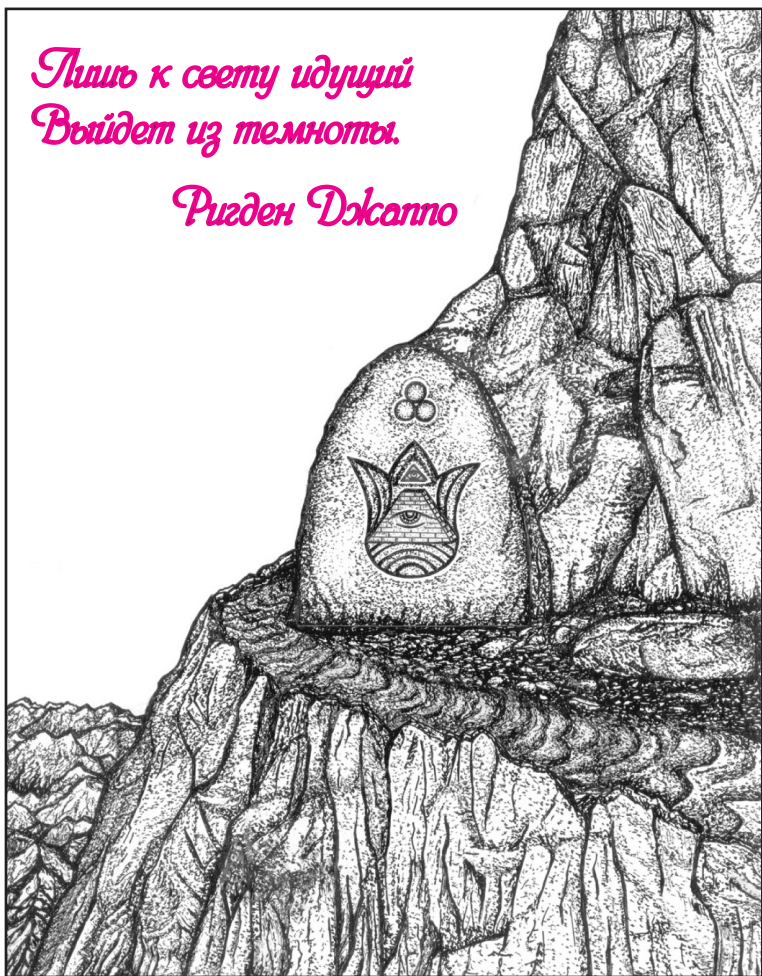
A kislány sűrűn pislogni kezdett. Tekintete ismét gyermekien naivvá vált. Letörölte arcáról az ismeretlen eredetű nedvességet. Ránézett az épen maradt homokházikókra. Felállt, és elégedetlenül elhúzva a száját, dühösen széttiporta őket. Felkapta kedvenc kék lapátját, és az anyjához szaladt. Az idő mintha lelassult volna, láthatatlan szalagján minden egyes távolodó lépését kimérve.

A Szenszei a közelében heverő kavicsok egyikére nézett, amikkel a kislány az építményeit díszítette. Felvette és feldobta. A kő a magasba ívelt, simára csiszolt felülete játékosan megcsillant a napon. A kifejtett erő fokozatosan csökkent. Miután elfo-

*Литъ к свету идущий
Выйдет из темноты.*

Ригден Джалпо

Anasztázia Novih:
«Sambhala Bejárata»
Rigden Djappo vázlatai alapján készült

gyott, a kő elérte csúcspontját. Egyetlen töredék-másodpercre megállt a levegőben, majd gyorsulva zuhanni kezdett. A mennyei magasságból nehézkesen puffant a forró homokba, elfoglalva megszokott helyét. A Szenszei sajnálkozva nézett a köre. Azután egy marék homokot vett a kezébe. Tekintetét ráfókuszálta. Néhány másodperc múlva szétnyitotta a tenyerét: két gyönyörű madár bontogatta benne szárnyait. Enyhén feldobta őket, s azok elrepültek, lágyan távolodva a mennyei messzeségbe. A Szenszei mosolyogva kísérte őket tekintetével. Majd lesütve a szemét, körülnézett. Az idő tovább pergette lassított, elavult szalagját, komótosan mozgatva az embereket. A Szenszei mélyet sóhajtott, és a távolodó kislány után nézve halkán megszólalt:

— Eh, emberek, emberek... Meddig fáradtok még a pillanatokért, sárba tiporva az örökkévalóságot?

